

Asielmigratie en Criminaliteit

J. de Boom

G. Engbersen

A. Leerkes

Asielmigratie en Criminaliteit

J. de Boom

G. Engbersen

A. Leerkes

**Asielmigratie en criminaliteit / Boom, J. de,
G. Engbersen & A. Leerkes.
Rotterdam: RISBO Contractresearch BV / Erasmus
Universiteit.**

Juli 2006

**Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: 010-4082124
fax: 010-4081141**

**© Copyright RISBO Contractresearch BV. Alle rechten
voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel
van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan
ook zonder voorafgaande toestemming van de Directie
van het Instituut.**

ISBN:

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	iii
---------------------------	------------

Voorwoord	v
------------------------	----------

Hoofdstuk 1 Asiel en criminaliteit	1
---	----------

1.1 Inleiding	1
1.2 Asielzoekers in Nederland.....	3
1.3 Theoretische uitgangspunten: verschillen in levenskansen en criminaliteit	8
1.4 Onderzoeksopzet en onderzoeksvragen	15

Hoofdstuk 2 Asielmigratie en Criminaliteit: een kwantitatieve analyse	17
--	-----------

2.1 Inleiding	17
2.2 Methoden en data	18
2.2.1 Methode	18
2.2.2 De databestanden	19
2.2.3 Matching	21
2.3 Criminaliteit van asielmigranten	23
2.3.1 Inleiding	23
2.3.2 Criminaliteit van asielmigranten	24
2.3.3 Criminaliteit van legaal verblijvende asielmigranten	26
2.3.4 Criminaliteit van onrechtmatig verblijvende asielzoekers	30
2.3.5 Vergelijking met de bevolkingscijfers	37
2.3.6 Criminaliteit en de asielprocedure.....	40
2.4 Aard van de criminaliteit	43
2.4.1 Aard van de criminaliteit naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat	46
2.4.2 Aard van de criminaliteit naar herkomst	46
2.4.3 Aard van de criminaliteit naar verblijfstitel.....	47
2.4.4 Aard van de criminaliteit naar herkomstgebied en verblijfstitel	50
2.4.5 Aard van de criminaliteit in vergelijking met bevolking	51
2.5 Criminaliteit van asielzoekers: multivariate analyse	52

Hoofdstuk 3	Samenvattende beschouwing en conclusies	61
3.1	Inleiding	61
3.2	Asielzoekers in Nederland	62
3.3	Onderzoek naar asiel en criminaliteit	64
3.4	Asielmigratie en criminaliteit	65
3.4.1	Onderzoeksvragen	65
3.4.2	Methode	65
3.4.3	Criminaliteit bij asielzoekers	66
3.4.4	Criminaliteit naar sekse, leeftijd en herkomstgroep	68
3.4.5	Vergelijking met de reguliere bevolking	68
3.4.6	Aard van de criminaliteit	69
3.4.7	Aard van de criminaliteit naar subgroepen	71
3.4.8	Verblijfstatus en criminaliteit	71
Literatuur	.....	75
Bijlage 1:	De asielprocedure.....	81
Bijlage 2:	Identificatie verdachte asielmigranten o.b.v. vingerafdrukken	89
Bijlage 3	Het Herkenningsdienstsysteem	107
Bijlage 4	Resultaat koppeling GBA-CRV.....	111
Bijlage 5	Bijlage bij hoofdstuk 2	117

Voorwoord

De mogelijke relaties tussen criminaliteit en asielmigranten zijn meer dan een decennium onderwerp van discussie. Toch is er tot op heden weinig wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de betrokkenheid van asielmigranten bij criminele activiteiten. Tegen deze achtergrond is door Politie & Wetenschap in 2001 een adviesgroep ingesteld om na te gaan of nader onderzoek over de relatie tussen asielmigratie en criminaliteit wenselijk én mogelijk is. In haar rapport concludeert deze adviesgroep dat nader onderzoek over deze kwestie in ieder geval gewenst is. In het voorliggende rapport is verslag gedaan van dit onderzoek. In deze studie wordt door middel van een kwantitatief onderzoek gepoogd de omvang en aard van de criminaliteit onder drie categorieën asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en afgewezen asielzoekers) in kaart te brengen.

Het onderzoek had niet kunnen worden uitgevoerd zonder de medewerking van een groot aantal personen. Onze dank gaat uit naar de medewerkers van de afdeling INDIAC van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) die hun medewerking aan dit onderzoek hebben verleend.

Een speciaal woord van dank richten wij aan Duco van Heel (IND, INDIAC) voor zijn deskundige adviezen en expertise over de operationele systemen. Daarnaast danken wij Leen Prins, bij de DNRI specialist op het gebied van HKS. Zijn kennis van het systeem, creatieve oplossingen en programmeerkunst zijn van cruciaal belang geweest voor het welslagen van het onderzoek in het algemeen en van de koppeling van onderzoeksgegevens van asielmigranten en verdachten in het bijzonder. Verder danken wij Bas Zetstra (KLPD-DNRI), deskundige op het gebied van biometrie, voor zijn advies en inzet ten behoeve van dit onderzoek.

Wij willen ook de leden van de begeleidingscommissie, dhr. M. van Beek (COA), mw. prof. dr. mr. C. Bijleverde (NSCR), mw. dr. A. C. Heijkoop (Ministerie van Justitie, INDIAC), mw. mr. A. den Uyl (VluchtelingenWerk)

Voorwoord

bedanken voor hun commentaar. Ook danken wij onze collega's uit Groningen Prof.dr. W.J.M. de Haan, mw. dr. M. Althoff en dr. S. Miedema voor hun commentaar en suggesties.

Tot slot gaat onze dank uit naar Frits Vlek (Politie en Wetenschap) voor zijn begeleiding, geduld en vertrouwen in de afloop van dit complexe onderwerp van onderzoek.

Het onderzoeksteam
Rotterdam, 2006

1.1 Inleiding

Sinds in de jaren negentig grote groepen asielmigranten naar Nederland kwamen is de relatie tussen asiel en criminaliteit onderwerp van speculatie en discussie. Ook in het politieke debat in Nederland is een verband gelegd tussen asielzoekers en criminaliteit. Zo kwam de Groningse burgemeester Wallage begin 2001 in het nieuws met zijn stelling dat de criminaliteit onder asielzoekers in het Noorden van het land vijf keer zo hoog was als onder de reguliere bevolking. De burgemeester baseerde zich daarbij op interne politierapporten. Wallage doelde vooral op asielzoekers die in asielcentra verbleven in afwachting van een uitspraak. Enkele jaren daarvoor waren twee politiestudies verschenen van Interregionale Rechercheteams over Joegoslavische en Oost-Europese criminaliteit (zie daarover Snel et al. 2000). In deze studies werd geconstateerd dat er sprake is van een omvangrijk en hecht georganiseerd Joegoslavische *inbraakcircuit* (dit zou deels ook gelden voor prostitutie). Een ander opvallend kenmerk van de Joegoslavische criminaliteit zou het gewelddadige karakter ervan zijn. Dit zou blijken uit het grote aantal gijzelingen, ontvoeringen, liquidaties c.q. pogingen daartoe waar Joegoslaven bij betrokken zijn. In deze studies werd ook vermeld dat asielzoekers met een asielachtergrond betrokken waren bij deze vormen van criminaliteit.

De uitspraken van de burgemeester en de inhoud van de politiestudies werden later door wetenschappelijk onderzoek gedeeltelijk weersproken en genuanceerd. De Haan en Althoff schrijven in hun verkennende studie *Vreemd en verdacht* (2002) dat asielzoekers die in een asielcentrum verblijven slechts in beperkte mate bij criminaliteit betrokken zijn. En voor zover zij delicten plegen, het veelal gaat om relatief lichte vergrijpen zoals winkeldiefstal, zwartrijden, weerspanningheid en onderling geweld binnen het asielzoekerscentrum (AZC). Het onderlinge geweld wordt overigens ondergerapporteerd omdat in veel gevallen geen aangifte wordt gedaan.

Ook de inhoud van beide politierapporten wordt in wetenschappelijk onderzoek genuanceerd. Indicaties van een hecht georganiseerd inbraakcircuit werden door Snel, Van San en Boers (2002) niet gevonden. Wel toonden Snel et al. (2000) aan dat migranten uit voormalig Joegoslavië en de voormalige Sovjet Unie relatief veel betrokken zijn bij criminaliteit. Uit politiegegevens over geregistreerde verdachten uit 1999 bleek bijvoorbeeld dat meer dan één op de tien personen geboren in voormalig Joegoslavië in de leeftijdscategorie tussen 18 en 24 jaar in dat jaar als verdachte in aanraking met de Nederlandse politie was gekomen. Joegoslavische jongeren kwamen daarmee - na Antillianen maar vóór Marokkanen - op de tweede plaats als etnische groep met verhoudingsgewijs de meeste criminaliteit. Uit dezelfde cijfers bleek overigens dat ook jongeren uit andere voormalige Oostbloklanden in Nederland relatief vaak verdacht worden van het plegen van een delict (Snel et al., 2000; Van San, Snel en Boers, 2002). Snel et al. (2000) baseerden zich echter op gegevens over reguliere ingezetenen in Nederland. Zij beschikten niet over gegevens van asielzoekers die in nog in afwachting waren op een asielbeslissing of over gegevens van uitgeprocedeerde asielzoekers. Wel mag worden aangenomen dat onder de door hen geanalyseerde groepen substantiële aantallen asielzoekers met een verblijfsvergunning voorkomen. Ook later onderzoek onder verdachte migranten laat zien dat migranten uit bepaalde asiellanden relatief sterk betrokken lijken te zijn bij bepaalde typen criminaliteit, in het bijzonder vermogensdelicten. Uit de studie *Verdacht van criminaliteit. Allochtonen en autochtonen vergeleken* (Blom et al., 2005) kwam onder andere naar voren dat migranten uit voormalig Joegoslavië en de Sovjet Unie een tussenpositie innemen in de verdachtenstatistiek. Zij worden vaker verdacht van criminaliteit dan autochtonen, maar minder vaak dan Marokkanen, Antillianen en Surinamers. Een zelfde beeld rijst op uit de statistieken over jeugdcriminaliteit (SCP/WODC/CBS, 2005).

De besproken onderzoeken zijn echter te specifiek, te algemeen en te onprecies om betrouwbare en representatieve uitspraken te doen over de relaties die er bestaan tussen asiel en criminaliteit. De studie van De Haan en Althoff (2002) was kleinschalig en verkennend van aard en richtte zich vooral op asielzoekers in procedure die in het Noorden van het land in een groot asielzoekerscentrum verbleven. Er is geen onderzoek gedaan naar asielzoekers met een verblijfsvergunning of naar uitgeprocedeerde asielzoekers. De onderzoeken van Snel et al. (2000) en Van San, Snel en Boers (2002) richtten zich op een beperkt aantal groepen, waartoe ook ingezetenen behoorden die al heel lang in Nederland verbleven en die niet via

de recente asielprocedure naar Nederland waren gekomen. Ook de recente studies van Blom et al. (2005) en het *Jaarboek Integratie* (SCP/WODC/CBS, 2005) geven geen specifiek inzicht in de betrokkenheid van verschillende categorieën asielgroepen bij criminaliteit.

Dit onderzoek probeert aan deze bezwaren deels tegemoet te komen door het uitvoeren van een zo volledig mogelijk kwantitatief onderzoek naar de aard en omvang van asielcriminaliteit. Asielzoekers in Nederland

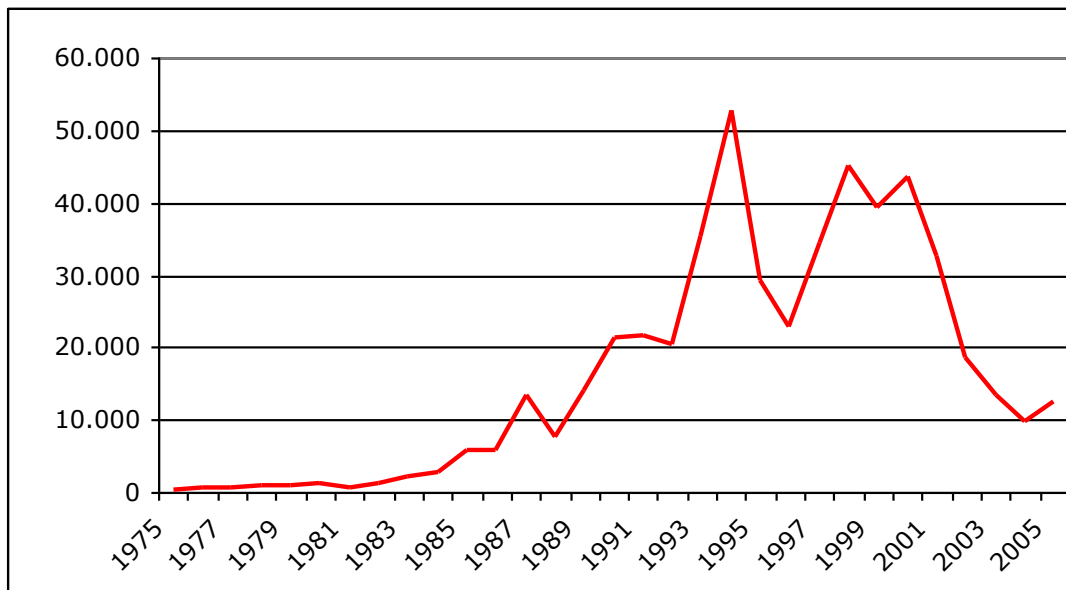
1.2 Asielzoekers in Nederland

Asielaanvragen

Al enkele decennia komen asielzoekers naar Nederland. Tot het midden van de jaren tachtig betreft het voornamelijk vluchtelingen die op uitnodiging naar Nederland zijn gekomen en gaat het om zeer beperkte aantallen. Daarna neemt het aantal asielzoekers dat naar Nederland komt sterk toe. Op het hoogtepunt, in 1994, vragen meer dan vijftig duizend personen asiel aan en in de periode 1998-2001 jaarlijks meer dan veertig duizend. Na 2001 neemt het aantal asielaanvragen sterk af. In 2004 dienen ongeveer 9000 asielzoekers een asielaanvraag in.¹ Dit aantal staat in sterk contrast met de cijfers uit de jaren negentig en het begin van de millenniumwisseling. In figuur 1.1 is een en ander grafische weergegeven. Opgemerkt wordt dat het asielaanvragen betreft. Het aantal asielaanvragen kan niet gelijk worden gesteld aan het aantal asielzoekers omdat een asielzoeker meer dan één keer asiel kan aanvragen. De meer dan 500.000 asielaanvragen in de periode 1975-2005 zijn echter wel een goede indicatie voor het aantal personen dat asiel heeft aangevraagd.

---

¹ In 2005 is het aantal asielaanvragen overigens weer iets gestegen naar ruim 12.000.

Figuur 1.1: Asielaanvragen 1975-2005

Het asielbeleid en de procedure

Als gevolg van de sterke toename van het aantal asielaanvragen vanaf 1985 werd het toelatingsbeleid steeds restrictiever van aard en neemt het aantal verschillende statussen toe. De WRR zegt hierover in 2001:

"Hoewel de overheid gebonden is aan het verdrag van Genève, waaraan eigenlijk nooit echt getornd wordt, ging men wel zoveel mogelijk op zoek naar de letter van het verdrag, om asielzoekers te weren of in ieder geval buiten de vluchtelingenstatus te houden. Met de verscherpingen in de interpretatie van het verdrag van Genève daalde het aantal toekenningen van de vluchtelingenstatus (relatief gezien), maar groeide tegelijkertijd het aantal statussen dat aan verschillende groepen toegekend wordt." (WRR, 2001: 59).

Het naast elkaar bestaan van diverse statussen met verschillende rechten (en plichten), leidt ertoe dat asielzoekers steeds vaker doorprocederen om een betere status te verkrijgen met als gevolg dat de asielprocedure steeds verder uitdijt en steeds complexer wordt.² Om deze vaak slepende procedures te vermijden, de doorlooptijden te verkorten en zodoende asielzoekers eerder rechtszekerheid te geven, wordt in 2000 een nieuwe Vreemdelingenwet ontworpen waarbij Europese regelgeving wordt gevolgd. Twee aspecten van het Europese asielbeleid zijn relevant voor het Nederlandse asielbeleid:

² Voor een verdere uitwerking van de asielprocedure voor de invoering van de nieuwe vreemdelingenwet wordt verwezen naar de bijlage bij dit hoofdstuk waar de asielprocedure schematisch is weergegeven.

1. de 'veilige landen van herkomst'. Een aanvraag tot asiel wordt ongegrond verklaard wanneer, volgens het land dat de aanvraag behandelt, het land in kwestie als veilig wordt beschouwd. Met veilig wordt dan bedoeld dat de civiele, politieke en mensenrechten hier afdoende zijn verankerd;
2. het 'veilige derde landen principe'. Om 'asylum shopping' tegen te gaan, verwijst dit principe naar de situatie waarin een asielzoeker het land is binnengekomen via een ander (niet-eu) land dat als veilig aangemerkt kan worden. Omdat dit andere land veilig is, had de asielzoeker daar asiel moeten aanvragen en is het ontvangende land gerechtigd de asielzoeker daarheen terug te sturen.

De Vreemdelingenwet 2000 die op 1 april 2001 is ingevoerd beoogt de procedures te bekorten door middel van de volgende drie veranderingen:

1. Snellere asielbeslissing (binnen 6 maanden);

Elke vreemdeling die in Nederland asiel aanvraagt, komt in eerste instantie in de 48-uurs procedure terecht (de AC-procedure).³ In het Aanmeldcentrum (AC) wordt beoordeeld of asielaanvragen zich er wel/niet voor lenen om binnen 48 uur te worden afgedaan. Zaken die zich er in eerste instantie voor lenen om binnen 48 uur te worden afgedaan worden in het AC behandeld (eerste gehoor, nader gehoor, voornemen en beschikking).⁴ Indien het asielverzoek binnen 48 uur na aanvang van de procedure wordt afgewezen dient de asielzoeker Nederland direct te verlaten. Indien het asielverzoek binnen de 48-uurs procedure nog niet is afgerond, wordt de aanvraag door het behandelkantoor overgenomen. De asielzoeker verlaat het AC, wordt overgeplaatst naar het Onderzoeks- en

---

³ Gegeven de berekeningsmethodiek van de procedures en de in sommige gevallen toegestane extra tijd, betekent dat in de praktijk dat deze procedure ongeveer 5 dagen in beslag neemt.

⁴ AC-procedures worden regelmatig afgebroken omdat het niet mogelijk blijkt te zijn om binnen 48 procedures tot een verantwoorde beslissing te komen. De betrokkene gaat in dat geval van het AC naar de reguliere opvang in een Onderzoeks- en Opvangcentrum (OC) en dan wordt de procedure op de normale wijze voortgezet. Het belangrijkste verschil tussen de AC-procedure en de 'normale' procedure is, naast de afbakening in de tijd, het gegeven dat bij een 'normale' afwijzingsbeslissing het beroep tegen die beslissing bij de rechtbank mag worden afgewacht en gedurende die tijd in Nederland opvang wordt genoten. Bij een AC-procedure eindigt de opvang op het moment van de negatieve beslissing. Het enige middel om uitzetting te voorkomen, is het vragen van een voorlopige voorziening bij de bestuursrechter. Als de 'vovo' wordt toegekend, dan mag betrokkene de uitspraak in beroep afwachten. Dit houdt doorgaans in dat hij in een OC wordt geplaatst. In de praktijk blijkt dat een belangrijk deel van de bij de AC-beslissing afgewezen asielzoekers zich tot en met de uitspraak op het verzoek om een voorlopige voorziening nog in Nederland bevindt.

Opvangcentrum (OC) en wacht hij de beschikking af in Nederland. In afwachting van de definitieve beslissing verhuist hij naar een 'asielzoekerscentrum'. Wordt de asielaanvraag ingewilligd, dan krijgt de asielzoeker een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, en komt hij in aanmerking voor een gewone woning. Na een rechtmatig verblijf in Nederland van vijf jaar of langer kan de vreemdeling een vergunning voor onbepaalde tijd aanvragen en na toekenning hiervan een verzoek tot naturalisatie indienen. Als de aanvraag voor een vergunning voor onbepaalde tijd wordt afgewezen, dan zal de asielzoeker alsnog Nederland moeten verlaten.

2. Vervallen van de mogelijkheid tot bezwaar;

Als de IND de asielaanvraag afwijst, kan de asielzoeker daartegen in beroep gaan bij de rechtbank. Als ook de rechter negatief oordeelt, heeft betrokkene geen rechtmatig verblijf meer en rust doorgaans op hem de plicht Nederland uit eigen beweging te verlaten. Hij kan dan nog in hoger beroep gaan bij de Raad van State, maar de uitspraak op het hoger beroep mag hij doorgaans niet in Nederland afwachten. Iedere asielzoeker krijgt de beschikking over een rechtshulpverlener.

3. Invoering van één enkele status voor asiel;

Bij een definitieve inwilligende beslissing krijgt de asielzoeker een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd. Na een legaal verblijf in Nederland van vijf jaar of langer kan de vreemdeling een vergunning voor onbepaalde tijd aanvragen en daarna een verzoek tot naturalisatie indienen.

Asielzoekers die gedurende de procedure in Nederland mogen blijven, verhuizen in afwachting van de beslissing naar een 'asielzoekerscentrum'. Tijdens hun verblijf in het centrum kunnen zij deelnemen aan cursussen Nederlandse taal en maatschappijoriëntatie. Het basisprincipe is echter dat asielzoekers, zolang ze in procedure zijn, buiten de maatschappij blijven. Asielzoekers hebben slechts in beperkte mate recht om betaalde arbeid te verrichten (12 weken per jaar voor asielzoekers die langer dan 6 maanden in de opvang zitten) en hebben geen toegang tot sociale voorzieningen. Asielzoekers worden dus bewust buiten de maatschappij geplaatst. Dit om te voorkomen dat bij een eventuele negatieve beslissing, het terugkeren nog moeilijker wordt omdat men al deels is geïntegreerd.

Toelating

Gezien het bovenstaande hoeft het geen betoog dat het aanvragen van asiel niet kan worden gelijkgesteld aan het verkrijgen van een verblijfsvergunning. Hoewel duidelijk is dat slechts een (klein) deel van de asielaanvragen wordt ingewilligd, is op basis van het registratiesysteem van de IND niet (exact) bekend welk deel van de asielmigranten daadwerkelijk een verblijfsvergunning heeft gekregen en om welk soort vergunning het gaat. Dit onder andere als gevolg van het feit dat de procedures zich vaak uitstrekken over meerdere jaren. Cohort onderzoek van de IND geeft weliswaar meer duidelijkheid over de afloop van de procedures naar jaar van instroom, maar hier vormen asielprocedures de onderzoekseenheid terwijl een cohortanalyse idealiter gebaseerd zou moeten zijn op personen (asielzoekers).⁵ Personen en procedures staan zoals gezegd niet 1:1 tot elkaar omdat één persoon meer dan 1 asielprocedures kan doorlopen.

Tabel 1.1: Ingewilligde asielaanvragen (peildatum 1-4-2004)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Totaal asielaanvragen	28.891	22.531	34.103	44.684	42.053	42.504	30.768	17.786	12.884	-
Inwilligingpercentage	42,2	44,5	48,4	34,1	29,8	19,9	14,6	10,9	12,3	-
Ingewilligde asielaanvragen	12.192	10.026	16.506	15.237	12.532	8.458	4.492	1.939	1.585	

Bron: IND/INDIAC. Cohortanalyse Asielprocedure 1994-2003: Peildatum 31 maart 2004

In de periode 1995-2003 zijn zo'n 267.000 asielaanvragen gedaan, waarvan er 83.000 zijn ingewilligd (situatie op peildatum 1-3-2004). Uit tabel 1.1. wordt duidelijk dat er een verband is tussen de ouderdom van het cohort en het inwilligingpercentage. Voor een juiste interpretatie van inwilligingpercentages dient in acht te worden genomen dat er nog openstaande zaken zijn (asielzoekers in procedure) waardoor de percentages inwilligingen in de recente cohorten nog zullen wijzigen. Zo is de voorraad met betrekking tot de beslissing eerste aanleg voor het cohort 2003 bijvoorbeeld nog ongeveer 34 procent; bij de cohorten 1999 t/m 2002 ligt dit gemiddeld op ongeveer 1,5 procent. De voorraden in de beroepsprocedures zijn voor alle cohorten nog vrij groot, en liggen gemiddeld rond de 36 procent. Dit wordt, los van de capaciteit van de rechtbanken, vooral veroorzaakt doordat het grootste deel van de asielzoekers een negatieve of niet-inhoudelijke beslissing ontvangt en het merendeel hiervan in beroep gaat. De voorraden in de hoger beroepsprocedure zijn absoluut gezien vrij klein, procentueel ligt het niveau rond 25 procent.

⁵ Dit komt doordat het bronsysteem werkt op basis van procedures. In de cohortenanalyse bestaan cohorten derhalve noodzakelijkerwijs uit asielaanvragen in een bepaalde periode. Bij de analyse van het afdoeningsprofiel en het doorprocederen heeft men dus te maken met deze onzuiverheid (INDIAC, 2005: 5).

Nederland heeft dus nog steeds te maken met een hypotheek van het verleden van voor de nieuwe Vreemdelingenwet 2000. Gedurende een reeks van jaren heeft de toegepaste regelgeving en de uitvoeringspraktijk geleid tot situaties waarin asielzoekers vele jaren moesten wachten op (het onherroepelijk worden van) een beslissing over hun verblijfsrecht. Ook daarna is van feitelijke uitzetting in vele gevallen nog geen sprake geweest.

Samenvattend: er is in de afgelopen periode sprake geweest van een substantiële instroom van asielzoekers. De meerderheid van de asielaanvragen is afgewezen. Niettemin heeft ook een grote groep een verblijfsvergunning gekregen. Naast deze groepen is er ook een groep die in afwachting is van een (definitieve) beslissing op het asielverzoek. In hoofdstuk twee van dit rapport zal worden beargumenteerd dat de verblijfstitel van asielzoekers die in de periode 1995-2004 asiel aangevraagd hebben er per begin 2005 als volgt uit ziet: 73.000 hebben een rechtmatige verblijfstitel gekregen, 34.500 zitten nog in procedure en 126.000 zijn afgewezen. Deze drie analytisch te onderscheiden asielgroepen zullen in het vervolg van deze studie nader worden geanalyseerd.

1.3 Theoretische uitgangspunten: verschillen in levenskansen en criminaliteit

Dit onderzoek vertrekt vanuit vijf veronderstellingen. De eerste heeft betrekking op de relatie tussen *juridische status en betrokkenheid bij criminaliteit*. Verondersteld wordt dat asielzoekers die een sterke juridische positie hebben minder betrokken zijn bij criminaliteit dan asielzoekers met een zwakke juridische status of geen verblijfsrecht. Daarbij wordt een analytisch onderscheid gemaakt tussen drie categorieën asielmigranten, namelijk:

1. Migranten van wie de asielaanvraag is toegekend en op basis daarvan tijdelijke of permanente verblijfsvergunning hebben verkregen en - deels ook - de Nederlandse nationaliteit hebben verworven.⁶

---

⁶ In de loop der tijd zijn er verschillende soorten verblijfsvergunningen verstrekt. In de huidige situatie krijgt de asielzoeker, indien de asielaanvraag wordt ingewilligd, een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd. Na een rechtmatig verblijf in Nederland van vijf jaar of langer kan de vreemdeling een vergunning voor onbepaalde tijd aanvragen en nadat deze is toegekend een verzoek tot naturalisatie indienen. In bepaalde gevallen kan een asielzoeker overigens ook een reguliere verblijfsvergunning hebben gekregen.

2. Migranten die een asielaanvraag hebben ingediend en momenteel in afwachting zijn van een beslissing ('asielzoekers in procedure').⁷
3. Migranten van wie de asielaanvraag is afgewezen en die niet meer in de procedure zitten (of die zelf uit de procedure zijn gestapt), maar nog steeds in Nederland verblijven ('uitgeprocedeerde asielzoekers').

Wij gaan er van uit dat asielmigranten met een verblijfsvergunning een sterkere maatschappelijke positie hebben dan de andere twee categorieën. Zij hebben in de regel zelfstandige huisvesting en hebben recht op de sociale rechten en (partiele) politieke rechten van de Nederlandse samenleving en verzorgingsstaat.

De tweede categorie van asielzoekers-in-procedure heeft een zwakkere maatschappelijke positie. Hun woon- en leefomstandigheden zijn van mindere kwaliteit. Hun inkomenspositie is karig, hun woonomstandigheden zijn ingeperkt en zij hebben een begrensde toegang tot de arbeidsmarkt (12 weken per jaar). Een deel van deze groep stond centraal in het onderzoek van De Haan en Althof (2002). De financiële toelage van asielzoekers is beperkt (zie Regelingen Verstrekking Asielzoekers (RVA) 2005). De toelage voor 0 t/m 11-jarigen is 13,16 euro per week, voor 12 t/m 17-jarigen 19,22 euro per week, voor volwassenen 43,2 euro per week en voor Ama's 36,94 euro per week. Dit leefgeld bestaat uit drie componenten: eetgeld, kleedgeld en zakgeld. Deze bedragen zullen in de komende jaren geleidelijk worden opgehoogd tot het Nibud-niveau, respectievelijk 27,46 euro, 39,19 euro, 49,92 euro en 47,77 euro in het jaar 2009. Hoewel de bedragen de komende jaren dus stapsgewijs zullen worden verhoogd, ligt de financiële toelage van asielzoekers tot 2009 dus onder het Nibud-niveau en wordt alleen de eetgeldcomponent opgehoogd. De component zak- en kleedgeld blijft ongewijzigd (TK, 2005-2006: 2).

De derde groep, afgewezen asielzoekers die illegaal in Nederland verblijven, heeft de zwakste rechtspositie (Engbersen, 1999). Illegaal verblijf is niet strafbaar in de Nederlandse samenleving, maar is wel aanleiding tot uitzetting. Deze categorie heeft geen verblijfsrecht en is - met enkele uitzonderingen - uitgesloten van de formele arbeidsmarkt en van publieke voorzieningen. Eerder onderzoek heeft uitgemaakt dat er serieuze indicaties zijn dat onder deze categorie sprake is van een toenemende bestaanscriminaliteit of overlevingscriminaliteit. Door de uitsluiting van illegale migranten van vooral de formele arbeidsmarkt zoeken sommigen van

---

⁷ Overigens kan het in specifieke gevallen voorkomen dat een asielmigrant die nog in een procedure is verwikkeld geen recht (meer) heeft op opvang.

hen hun toevlucht tot de informele economie en/of criminele activiteiten om in Nederland te kunnen verblijven. Deels gaat het om slachtofferloze delicten zoals het verwerven van valse papieren om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt of publieke voorzieningen (vooral medische zorg) en deels om vermogensdelicten om aan geld te komen (Engbersen, Van der Leun en Leerkes, 2004).

Een tweede veronderstelling vloeit uit de eerste veronderstelling voort, namelijk dat er ook een relatie bestaat tussen *de juridische status en de aard van delicten*. De juridische status heeft directe gevolgen voor de specifieke maatschappelijke context waarbinnen illegale migranten zich bewegen. Asielzoekers met een verblijfsvergunning hebben een grotere bewegingsvrijheid dan de andere twee categorieën. Dat neemt niet weg dat velen van hen in een kwetsbare maatschappelijke positie verkeren. Dat blijkt uit de omvangrijke werkloosheid onder asielmigranten met een verblijfsvergunning, ook als zij hoog opgeleid zijn (vgl. Snel et al., 2000, *Jaarrapport Intergratie 2005*).

De maatschappelijke positie en bewegingsvrijheid van asielzoekers in procedure is veel ingeperkter dan die van asielmigranten met een verblijfsvergunning. De Haan en Althoff (2002) hebben beschreven dat de asielprocedure en de woon- en leefomstandigheden van asielzoekers specifieke delicten genereren zoals winkeldiefstal, zwartrijden, weerspanning en onderling geweld binnen het asielzoekerscentrum (AZC). Veel asielzoekers verblijven vele jaren in een AZC waar zij weliswaar eten en onderdak krijgen, maar verder moeten rondkomen van een gering zakgeld. Behalve uit direct geldgebrek zouden asielzoekers ook 'compensatie diefstallen' plegen uit onvrede met hun levenssituatie. De Haan en Althoff (2002: 77) menen dat delicten als winkeldiefstal en fraude in het openbaar vervoer inherent zijn aan de precaire sociaal-economische positie van asielzoekers en begrepen moeten worden "als een manier om op illegale wijze inkomen te verwerven of direct te voorzien in consumptieve en recreatieve behoeften." Deprivatie kent echter ook een immateriële kant. Het (soms langdurig) verblijf in het AZC waar men met velen dicht op elkaar woont en onderworpen is aan talloze regels gaat gepaard met een verlies aan privacy en individuele autonomie en een grote mate van onzekerheid over de uitkomst van de procedure. Deze stressvolle omstandigheden kunnen onderling geweld in de hand werken. Daarnaast is door het IRT-Zuid Nederland ooit gesuggereerd dat "in asielcentra een levendige handel zou bestaan in gestolen goederen, vuurwapens, valse paspoorten en andere

identiteitspapieren en zelfs dat OC's en AZC's soms worden gebruikt als "safehouse" (zie Snel et al., 2000: 111).

Onderzoek onder illegale vreemdelingen wees uit dat ook zij vooral betrokken zijn bij bepaalde typen delicten. Twee type delicten springen daarbij in het oog, enerzijds het gebruik van valse documenten en anderzijds kleine vermogensdelicten. Dit geldt in het bijzonder voor die groepen migranten die in geringe mate kunnen terugvallen op de hulp van familie of een etnische gemeenschap. Middels valse documenten kan men toegang verwerven tot de arbeidsmarkt en middels vermogensdelicten kan men inkomsten verwerven (Engbersen en Van der Leun, 2001, Leerkes et al., 2004).

Een derde veronderstelling is dat er *significante verschillen bestaan tussen verschillende etnische groepen*. Deze veronderstelling is gebaseerd op de bevindingen van onderzoek onder reguliere en illegale migranten (vgl. Engbersen en Van der Leun, 2001; Engbersen et al., 2001 en Blom et al., 2005). Uit dat onderzoek blijkt dat er substantiële verschillen bestaan tussen etnische groepen in hun betrokkenheid bij criminaliteit. Deze verschillen tussen etnische groepen worden veelal verklaard uit verschillen in kansenstructuren, sociale bindingen en (sub-)culturele kenmerken. Met het eerste wordt bedoeld dat er verschillen bestaan in de mate waarin migrantengroepen toegang hebben tot formele en informele instituties, zoals het onderwijsstelsel en de arbeidsmarkt, maar ook tot relevante netwerken en informele economieën (Cloward en Ohlin, 1960, Engbersen en Van der Leun, 1995). Zij die een goede toegang hebben tot relevante instituties en netwerken zouden minder criminele activiteiten ontwikkelen. De bindingentheorie van Hirschi (1969) gaat van een vergelijkbaar idee uit. Er wordt verondersteld dat jongeren die een sterke binding hebben met familie en met de sferen van werk, school en vrije tijdsorganisaties minder delinquent gedrag ontwikkelen dan jongeren met zwakkere bindingen. De subculturele invalshoek kent een veelheid van benaderingen. Sommigen wijzen vooral op het bestaan van deviante subculturele normen in reactie op maatschappelijke uitsluiting, anderen op specifieke kenmerken van peergroup-, familie- en gemeenschapsstructuren en weer anderen op historisch, gegroeide institutionele praktijken (zie onder andere Van San, 1998; Van Gemert, 1998; Zaitch, 2001; Weerman, 2001; Bovenkerk, 2002). Al deze factoren worden gebruikt ter verklaring van delinquent gedrag bij specifieke etnische groepen.

De vierde veronderstelling vloeit deels voort uit de voorgaande veronderstelling, namelijk dat de criminaliteit van specifieke asielmigranten

uit bepaalde herkomstlanden niet losgezien kan worden van *criminaliteitspatronen onder reguliere landgenoten*. Leerkes (2005) heeft recentelijk laten zien dat zowel de aard als de omvang van de criminaliteit bij illegalen overeenkomsten vertoont met criminaliteitspatronen bij land- en leeftijdsgenoten die legaal in Nederland wonen. Hij maakt daarbij aannemelijk dat illegale migranten uit bepaalde etnische groepen toegang hebben tot specifieke illegale markten en instituties waarop reguliere landgenoten actief zijn. Wij veronderstellen dat een dergelijke patroon ook opgaat voor migranten met een asielachtergrond. Dat impliceert dat bepaalde vormen van 'etnische specialisatie' in criminaliteit openstaan voor groepen asielzoekers. Asielzoekers en illegalen hebben dus niet alleen te maken met (al dan niet) geblokkeerde maatschappelijke kansen als gevolg van hun juridische status en persoonlijke kwaliteiten (opleiding, arbeidservaring). Ze hebben ook verschillende gelegenheden tot het plegen van delicten. Een cruciale factor hierbij vormt de toegang tot specifieke 'criminele circuits' (Engbersen en Van der Leun, 1995; Van der Leun, 2003).

Een vijfde veronderstelling is dat bepaalde vormen van criminaliteit geen relatie hebben met de asielprocedure of de juridische status van asielmigranten. Het is mogelijk dat bepaalde groepen migranten al crimineel actief waren voordat ze naar Nederland kwamen en dat ze doelbewust naar Nederland zijn gekomen vanwege de (vermeende) mogelijkheden voor criminele activiteiten. We spreken dan ook van importcriminaliteit. Bovenkerk (2002: 235) maakt daarbij een onderscheid tussen directe en indirecte import van criminaliteit. Van directe import kan worden gesproken als asielzoekers al in het land van herkomst of elders een criminele carrière hebben doorlopen en zij hiermee doorgaan na aankomst in Nederland. Wellicht is men zelfs specifiek naar Nederland gekomen vanuit de overweging dat zij bepaalde typen delicten (bijvoorbeeld drugshandel, autosmokkel, diefstal) hier goed kunnen uitvoeren. Van indirecte import van criminaliteit is sprake indien migranten gedrag vertonen dat binnen de eigen culturele context als geoorloofd wordt beschouwd, maar in Nederland strafbaar is. Te denken valt bijvoorbeeld aan het verschijnsel van eerwraak of – in geval van het voormalig Joegoslavië – aan vuurwapenbezit. In de oorlogssituatie daar wellicht de normaalste zaak in de wereld, maar hier niet.

Uit de twee eerste veronderstellingen kan worden opgemaakt dat dit onderzoek vooral aansluit bij een langlopende onderzoekstraditie in de criminologie, namelijk die naar de relatie tussen ongelijkheid en criminaliteit.

Daarbij is in het verleden vooral aandacht besteed aan verschillen in sociaal-economische positie of klasse. Dit onderzoek sluit aan bij deze traditie door aandacht te besteden aan de relatie tussen juridische status en criminaliteit. Abstracter geformuleerd gaat het om de *relatie tussen maatschappelijke classificaties en levenskansen* (vgl. Weber, 1924; Merton, 1996; Dahrendorf, 1979; Bauman, 2004). Het begrip 'levenskansen' (*Lebenschancen*) (Life Chances) is afkomstig van Max Weber (1924). Hij gebruikte dit begrip in samenhang met het begrip overlevingskansen (*Ueberlebenschancen*). Het begrip levenskansen heeft betrekking op de kansen die de sociale structuur van een samenleving aan groepen biedt. Merton (1996: 155) zal later wijzen op de overeenkomsten tussen het begrip 'levenskansen' ("opportunities provided by social structure") en zijn eigen begrip '*opportunity structure*'. Dit laatste begrip werd door Merton vooral gebruikt om te laten zien dat burgers een ongelijke toegang hebben tot maatschappelijke mogelijkheden die er in een samenleving bestaan.

Een meer uitgewerkte analyse van het begrip levenskansen vindt men in de studie *Life Chances* (1979) van Dahrendorf. Levenskansen zijn volgens hem "opportunities for individual development provided by social structure" (Dahrendorf, 1979: 28). Levenskansen zijn een functie van twee aan elkaar gerelateerde dimensies: keuzemogelijkheden (*options*) en sociale bindingen (*ligatures*). De eerste dimensie omvat de structurele mogelijkheden voor het maken van keuzes. In zijn latere boek *The Modern Social Conflict* (1988) zal Dahrendorf deze dimensie vooral uitwerken in termen van sociale rechten en voorzieningen (*entitlements* en *provisions*). In verzorgingsstaten waarin sociale rechten onvoorwaardelijk worden gegarandeerd hebben kwetsbare burgers naar de mening van Dahrendorf meer mogelijkheden tot integratie en emancipatie. Voor de tweede dimensie van levenskansen gebruikt Dahrendorf het begrip 'ligatures'. Het begrip 'ligatuur' staat voor verbinding (bijvoorbeeld in de muzikale betekenis van verbinding van noten) en koppeling (bijvoorbeeld koppelletters). Dahrendorf (1979: 30 en 31) schrijft:

"Ligatures are allegiances; one may call them bonds or linkages as well. (...) the element of ligatures signifies meaning, the anchoring of persons and actions, whereas options emphasise the objective and horizon of actions."

In the *Modern Social Conflict* formuleert Dahrendorf (1988: 17) het als volgt:

“Options are the choices which people have open to them; ligatures are the more complicated notion. I have in mind those deep cultural ties which help people find their bearings in the world. In the past, and for many today, they have to do with family, locality, religion; but there are other linkages of deep culture which can take place.”

De door Dahrendorf onderscheiden dimensies van levenskansen bieden interessante aanknopingspunten voor deze studie. Er zijn immers belangrijke verschillen in keuzemogelijkheden tussen de drie onderscheiden asielgroepen. Erkende asielzoekers (asielzoekers met een verblijfsvergunning) hebben toegang tot publieke voorzieningen en sociale rechten, terwijl dat bij de andere twee groepen in mindere mate of bijna niet het geval is. De objectieve horizon aan mogelijkheden, om met Dahrendorf te spreken, verschilt van groep tot groep. Zoals gezegd veronderstellen we dat naarmate het aantal keuzemogelijkheden van groepen geringer is (onder invloed van het asielbeleid) de kans op criminaliteit toeneemt. De ligatures-dimensie wijst er echter op dat het gedrag van mensen niet alleen wordt beïnvloed door hun objectieve mogelijkheden en classificaties (in het bijzondere de juridische status), maar ook door sociale bindingen en moraal. Deze sociale verankeringen stellen morele grenzen aan het gedrag van migranten. Het zou onjuist zijn om migranten als geatomiseerde individuen te beschouwen die louter mechanisch reageren op de keuzemogelijkheden van de asielprocedure. De internationale literatuur over criminaliteit en fraude laat ook zien dat sociale bindingen en de culturele en morele patronen die daarmee verbonden zijn, een rem kunnen zijn op crimineel gedrag. Ook het omgekeerde kan het geval zijn, namelijk dat specifieke sociale bindingen zoals gettostructuren, jeugdbendes en peer groups, maar ook familieverhoudingen die verplichtingen met zich meebrengen (bijvoorbeeld het sturen van geld) kunnen stimuleren tot delinquent gedrag. In het kwalitatieve onderzoek zullen wij aan dit aspect nader aandacht besteden.

Uit de verschillende veronderstellingen kan worden afgeleid dat, naast verschillen in verblijfstatus, ook andere factoren relevant kunnen zijn voor crimineel gedrag, zoals de differentiële kansenstructuur van migranten, culturele factoren, importcriminaliteit en sociale bindingen en moraal. Dit onderzoek heeft echter ook zijn beperkingen. Over de laatste vier factoren hebben wij in bescheiden mate empirisch materiaal kunnen verzamelen. Alleen in het derde kwalitatieve deelonderzoek is dat mogelijk geweest, maar de omvang daarvan is beperkt (zie Leerkes, 2006). In dit deelonderzoek is

uitgebreid gesproken met afgewezen asielzoekers met een strafblad. Het betrof 26 illegale vreemdelingen (met een asielachtergrond) die delicten hebben gepleegd en vastzaten in de Penitentiaire Inrichting Tilburg. Dit onderzoek bood de mogelijkheid om nader in te gaan op de keuzes die asielzoekers maken, op hun sociale bindingen en op de waarden en normen die richtinggevend zijn voor hun gedrag.

1.4 Onderzoeksopzet en onderzoeksvragen

In dit onderzoek wordt op basis van al geregistreerde gegevens bij justitie en politie getracht in kaart te brengen in welke mate personen met een asielachtergrond betrokken zijn bij criminaliteit. Tevens zal op basis van de genoemde gegevens worden nagegaan om wat voor soort delicten het gaat. Belangrijk is dat daarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de drie categorieën asielmigranten: asielzoekers met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en afgewezen asielzoekers.

Het onderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen:

1. Wat is de incidentie van criminaliteit onder in Nederland verblijvende asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en afgewezen asielzoekers)?
2. Om wat voor delicten gaat het in die gevallen?
3. Wat zijn de achtergronden in termen van leeftijd, geslacht en nationaliteit van verdachten onder de asielmigranten?
4. Hoe laten de omvang en aard van de criminaliteit van asielmigranten zich vergelijken met die van autochtonen en met allochtonen die op andere wijze dan de asielprocedure naar Nederland zijn gekomen.

In de navolgende hoofdstukken worden de resultaten van het onderzoek toegelicht.

Asielmigratie en Criminaliteit: een kwantitatieve analyse

2.1 Inleiding

In hoofdstuk 1 kwam al aan de orde dat de relatie tussen criminaliteit en asielzoekers al langere tijd onderwerp van discussie is. De uitspraken van onder andere burgemeester Wallage over de sterke betrokkenheid van asielzoekers bij criminaliteit bleken echter gebaseerd op weinig betrouwbare gegevens. We weten niet of personen, die momenteel in de asielprocedure zitten of die ooit via de asielprocedure naar Nederland zijn gekomen vaker met criminaliteit in aanraking komen dan vergelijkbare groepen autochtonen of andere allochtonen omdat er tot op heden geen grootschalige kwantitatieve studie is uitgevoerd naar de betrokkenheid van asielmigranten bij criminaliteit. Toch zijn uitkomsten van dergelijk onderzoek voor de ontwikkeling en uitvoering van migratie- en openbare ordebeleid van belang. Niet alleen omdat het een maatschappelijk gevoelig onderwerp betreft, maar ook in het licht van voortschrijdende processen van internationale migratie.

Alvorens we op de details van dit vraagstuk ingaan, moeten eerst de centrale begrippen uit deze studie verhelderd worden. Dit zijn de begrippen 'verdachten' en 'asielmigranten'. De basis voor dit onderzoek vormen politiegegevens over geregistreerde criminaliteit. We weten natuurlijk dat dergelijke politiestatistieken bijna per definitie onvolledig (vanwege het zogenaamde *dark number*) en daardoor ook selectief zijn. Toch moet men in een analyse als de onderhavige wel van politiestatistieken gebruik maken, omdat andere enigszins betrouwbare gegevens over de betrokkenheid van verschillende groepen bij criminaliteit niet beschikbaar zijn. Bovendien is er geen reden om aan te nemen dat het dark number bij niet-asielzoekers anders zou zijn dan bij wel-asielzoekers. In de vergelijking van beide groepen maakt het dark number waarschijnlijk niet veel uit. Concreet maken we gebruik van criminaliteitsgegevens uit het zogenaamde Herkenningsdienstensysteem (HKS). Dit is een administratiesysteem waarmee de politie gegevens registreert van verdachten tegen wie een

proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. We moeten ons bij de interpretatie van de uiteindelijke bevindingen dus steeds goed realiseren dat het gaat om verdachten van een misdrijf en niet om veroordeelde daders.

In de tweede plaats moet het begrip 'asielmigranten' nader worden omschreven. We vatten deze term breed op. Het gaat om alle migranten die (ooit) via de asielprocedure naar Nederland zijn gekomen. Het betreft dus niet alleen personen die op het moment van dit onderzoek in een asielprocedure zijn verwickeld, maar tevens asielmigranten die in het verleden een verblijfsvergunning hebben gekregen (en mogelijk al zijn genaturaliseerd) en asielzoekers wier asielverzoek is afgewezen en die, als ze nog in Nederland zijn, hier dus onrechtmatig/illegaal verblijven. De termen asielmigrant en asielzoeker zullen in dit stuk door elkaar worden gebruikt.

2.2 Methoden en data

2.2.1 Methode

Een eerste voorwaarde om dergelijke vragen te beantwoorden, is dat kan worden aangegeven welk deel van de asielmigranten door de politie wordt geregistreerd als verdacht (en welk deel niet). Er bestaan echter geen betrouwbare informatiebronnen of gegevensbestanden waarin zowel gegevens over asielmigranten als gegevens over verdachten zijn geregistreerd. Zo is in bestanden waarin asielzoekers staan geregistreerd zoals bijvoorbeeld het Centraal Register Vreemdelingen⁸ (CRV) geen informatie opgenomen over de eventuele betrokkenheid bij criminele activiteiten en wordt in het verdachtenregistratiesysteem van de politie (HKS) niet geregistreerd of een verdachte ooit asiel heeft aangevraagd. Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is daarom een matching of koppeling van de in de bestanden opgenomen informatie noodzakelijk.⁹ Dit kan deels via een relatief betrouwbare sleutel namelijk van het GBA-nummer. Omdat er van een aanzienlijk aantal personen (verdachten en of asielmigranten) geen GBA-nummer is geregistreerd moet er tevens op een alternatieve, minder

---

⁸ Het CRV is vervangen door de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV) waaraan onder meer de GBA, de politie, de IND, de KMAR, het OM, de rechterlijke macht en het Ministerie van Buitenlandse Zaken deelnemen.

⁹ Criminele asielmigranten kunnen ook worden geïdentificeerd op basis van registratie van vingerafdrukken. Ook deze alternatieve methode is in dit onderzoek uitgevoerd. Voor methodiek, problemen en uitkomsten van deze methode wordt verwezen naar bijlage 2.

betrouwbare manier worden gematched. Dit kan bijvoorbeeld via een zogenaamde keno-sleutel (een combinatie van (delen van) identificerende variabelen zoals geboortedatum, geslacht, naam e.d.).

2.2.2 De databestanden

Asielzoekers (INDIS, CRV, BVV, VAS)

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is het uiteraard van cruciaal belang dat er individuele gegevens over personen die in Nederland een asielverzoek hebben ingediend voor een zo ruim mogelijk periode beschikbaar zijn. Verder is het gezien de onderzoeksvragen van belang dat er voldoende informatie over de individuele asielzoekers beschikbaar is.

Er is daarom gebruik gemaakt van een drietal registratiesystemen. Ten eerste is dit het IND Informatie Systeem (INDIS). INDIS is het geautomatiseerde informatiesysteem van de Immigratie- en Naturalisatiedienst waarin de aanvragen om toelating van vreemdelingen worden verwerkt. INDIS bevat niet alleen informatie over asielzoekers, maar ook over reguliere vreemdelingen. Wat betreft personen die een asielverzoek hebben ingediend, worden in INDIS alle juridische procedures opgenomen die in de (asiel)procedure worden gezet.¹⁰ Dat betekent dat alle beslissingen op asielaanvraag, bezwaar en beroep worden geregistreerd. Ook wordt vastgelegd of er sprake is van ongewenstverklaring en/of vreemdelingenbewaring en of iemand is vertrokken.

Ten tweede is gebruik gemaakt van informatie uit het Centraal Register Vreemdelingen (CRV); een centraal systeem waarin de gegevens van alle in Nederland geregistreerde vreemdelingen zijn opgenomen. Informatie uit dit CRV-bestand kan op basis van het IND-dossiernummer worden gekoppeld aan INDIS en bevat persoonsgegevens en achtergrondkenmerken van aanvragers asiel en regulier. De persoonsgegevens omvatten onder andere naam, nationaliteit, geboortedatum en geslacht. Achtergrondkenmerken zijn bijvoorbeeld CRV-status, aanvraagdatum procedure, beslissingen en uitreisdatum. Belangrijk voor dit onderzoek is dat in het CRV het GBA-nummer is geregistreerd. Dit GBA-nummer maakt een koppeling met gegevens over criminaliteit mogelijk (zie hierna).

Ten derde zijn gegevens gebruikt uit de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV). Sinds het najaar van 2003 maken de 25 vreemdelingendiensten en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) voor het eerst gebruik van dezelfde

---

¹⁰ Dit kunnen ook stappen zijn in reguliere procedures (bijv. het verlenen van een vergunning voor alleenstaanden minderjarige vreemdelingen (voorheen AMA's)).

persoons- en statusgegevens van vreemdelingen, die opgeslagen zijn in deze Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV). Met de komst van de BVV is de informatievoorziening centraal geregeld en kan informatie over de vreemdeling tussen de diverse organisaties worden gedeeld. Zo zal bijvoorbeeld een asielaanvraag die door de IND is afgewezen, direct bekend gemaakt worden bij de Vreemdelingendienst. Deze instantie kan vervolgens controleren of de vreemdeling al dan niet vrijwillig is vertrokken en als dat niet het geval is voorbereidingen treffen voor de terugkeer van de betreffende persoon.

Voor dit onderzoek is het BVV gebruikt om de 'huidige' status (=status op moment van extractie) van de asielzoeker te bepalen.

Tenslotte is informatie uit het Vreemdeling Administratiesysteem (VAS) gebruikt. In het VAS staan in principe alle illegalen geregistreerd die in Nederland zijn aangehouden. De grond voor de aanhouding kan illegale arbeid zijn, naast bijvoorbeeld zwartrijden in het openbaar vervoer of een verdenking van een misdrijf. Het VAS bevat diverse persoonskenmerken zoals het geslacht, de leeftijd en de nationaliteit, evenals informatie over het woonadres van illegalen. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van gegevens over staandehoudingen van illegalen in de periode van 1 januari 1997 tot en met 30 september 2003.

In overleg met de IND is gekozen voor een selectie waarin personen zijn opgenomen die asiel hebben aangevraagd in de periode 1989-2004. Het bestand omvat 423.918 records. Deze records staan in principe voor individuele asielzoekers. De in het bestand voorkomende CRV-nummers zijn dan ook uniek dat wil zeggen er komen geen dubbele CRV nummers in het bestand voor.

Nader onderzoek wijst echter uit dat dit niet wil zeggen dat elke individuele asielzoeker slechts één keer in het bestand voorkomt. Als gevolg van verschillende administratieve procedures kan het voorkomen dat dezelfde asielzoeker onder verschillende CRV-nummers in het bestand vermeld staat. Bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe opvoering in verband met gewijzigde gegevens (b.v. de naam). Dit kan problematisch zijn voor het proces waarin asielzoekers worden gematched op een zogenaamde keno-sleutel met verdachten in het HKS.

Verdachten (HKS)

Om te kunnen achterhalen of en in welke mate asielmigranten betrokken zijn bij criminele activiteiten maken we gebruik van verdachtenregistraties uit het

zogenaamde Herkenningsdienstensysteem (HKS). Dit is een administratiesysteem waarmee de politie gegevens registreert van verdachten tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt wegens een misdrijf. HKS bestaat feitelijk uit 25 regionale deelbestanden. De Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) beschikt echter over een zogenaamd metabestand HKS waarin alle personen van 12 jaar en ouder zijn opgenomen die in de periode 1-1-1996 t/m 31-12-2004 ooit werden verdacht van een misdrijf.¹¹ In totaal staan ruim 1,2 miljoen (unieke) personen als verdachte geregistreerd in dit metabestand HKS. Opgemerkt wordt dat in dit bestand alleen (verdachten van) misdrijven staan geregistreerd. Overtredingen en verdachten van overtredingen worden hierin dus niet geregistreerd.¹² Voor een uitgebreidere beschrijving van dit databestand wordt verwezen naar bijlage 3.

2.2.3 Matching

Ten eerste gaat het om matching op het GBA-nummer. Dit gegeven is echter zowel voor asielzoekers als voor verdachten slechts in beperkte mate aanwezig. Ten tweede betreft het, voor gevallen waarin geen GBA-nummer bekend is, matching op basis van andere unieke persoonskenmerken (bijvoorbeeld achternaam in combinatie met geboortedatum), de zogenaamde keno-sleutel.

In het kader van deze matching zijn twee stappen te onderscheiden:

1. Selectie van eventuele niet relevante personen
2. Koppeling op GBA-nummer en Keno-sleutels

ad 1. Selectie van eventuele niet relevante personen

Bij de beschrijving van het asielzoekersbestand is reeds aan de orde geweest dat ondanks het feit dat er geen dubbele CRV-nummers in het bestand

---

¹¹ Sinds oktober 2004 worden ook verdachten die jonger zijn dan 12 jaar in HKS geregistreerd.

¹² Strafbare feiten kunnen worden onderverdeeld in misdrijven en overtredingen. Op een overtreding staat maximaal één jaar hechtenisstraf (voor misdrijven tot 20 jaar of levenslange gevangenisstraf). Overtredingen omvatten vaak lichtere vergrijpen zoals bijvoorbeeld openbare dronkenschap, verstoring van de openbare orde, zwart rijden in het openbaar vervoer en rijden zonder geldig rijbewijs. Misdrijven zijn ernstiger inbreuken op de rechtsorde en omvatten rechtstreekse inbreuken op andermans rechten (doodslag, diefstal, verkrachting), en inbreuken tegen de private (bankbreuk, jaarrekeningfraude, onttrekking goederen aan civiel beslag) of publieke (belastingfraude, landverraad, terroristische activiteiten) rechtsorde. Ook omvat deze een aantal gevaarszettingssdelicten zoals het veroorzaken van een overstroming, explosie, radioactieve besmetting, brandstichting, gevaar veroorzaken voor trein- of luchtvaartverkeer (bron: http://nl.wikipedia.org/wiki/Strafbaar_feit).

aanwezig zijn er toch een aantal personen 2 of meer keer in de datafile lijkt voor te komen. Om te voorkomen dat deze personen eventueel ook meer dan een keer als dader worden geïdentificeerd is er in dergelijke gevallen een selectie gemaakt zodat elke persoon maar één keer voorkomt. Hiervoor is in eerste instantie gekeken naar het IND-dossiernummer, de voornaam, de achternaam en de geboortedatum. Indien deze kenmerken exact overeenkomen is er van uitgegaan dat het hier om dezelfde persoon gaat en is er hiervan dus slechts één geselecteerd.

Uit het voorgaande is tevens duidelijk geworden dat daders jonger dan 12 jaar per definitie niet in het HKS worden geregistreerd. Asielzoekers die per 31-12-2004 jonger zijn dan 12 jaar kunnen dus nooit in het metabestand van het HKS voorkomen. Zij worden daarom ook uit het databestand met asielzoekers verwijderd. Omdat in het HKS-bestand gegevens zijn opgenomen van verdachten in de periode van 1-1-1996 t/m 31-12-2004, gaan we uit van de leeftijd per 2004.

In tabel 2.1 is het resultaat van beide stappen gepresenteerd.

Tabel 2.1: Selectie van niet relevante groepen

	aantal	percentage
Totaal	423.918	100,0
personen die voor de tweede, derde etc maal voorkomen op basis van dossiernummer, voornaam achternaam en geslacht en geboortedatum asielaanvraag voor 1989 (bestandsvervuiling)	3.710	0,9
Subtotaal	420.068	
leeftijd <12 jaar (per 31-12-2004)	29.257	7,0
Subtotaal	390.811	89,4

Er blijft dus feitelijk een groep van bijna 391.000 asielzoekers over die in aanmerking komt voor matching met het verdachtenbestand.

Ad 2. Koppeling

In een eerste stap is de link gelegd tussen beide bestanden op basis van het GBA-nummer. Van de 391.000 asielzoekers hebben er ruim 148.000 (38%) een GBA-nummer. Van deze groep komen er ruim 19.500 (13%) asielzoekers voor in het HKS-bestand (op basis van koppeling van dit GBA-nummer). Vervolgens is er gematched op de zogenaamde keno-sleutel. Daarbij is in eerste instantie gewerkt met een lange keno-sleutel (een geconstrueerd veld op basis 4 tekens achternaam, 1 teken voornaam en volledige geboortedatum) en in tweede instantie met een korte keno-sleutel (4 tekens

achternaam, 1 teken voornaam en geboortjaar).¹³ In beide bestanden zijn deze 'sleutels' geconstrueerd en is gezocht naar een match.

Het resultaat is vervolgens steekproefsgewijs handmatig gecontroleerd.

Uiteindelijk worden door middel van deze koppeling bijna 25.000 asielmigranten in HKS getraceerd.

Tabel 2.2: Resultaat van koppeling op gba-nummer en keno-sleutel

	aantal	percentage
Totaal	390.811	100%
Komt niet voor in het HKS bestand	346.089	88,6
Komt voor in het HKS bestand	44.722	11,4
Waarvan		
Match op GBA-nummer	19.809	5,0
Match op keno-sleutel	24.913	6,4

Voor een algemeen beeld en profiel van deze 44.722 verdachten wordt verwezen naar bijlage 4.

2.3 Criminaliteit van asielmigranten

2.3.1 Inleiding

Wat is de omvang van de criminaliteit onder asielmigranten en hoe groot is deze in verhouding tot die in de totale bevolking? Deze vragen staan centraal in deze paragraaf. Om de vragen te kunnen beantwoorden zijn zowel gegevens nodig over de betrokkenheid bij criminaliteit van asielzoekers als van de Nederlandse bevolking. In paragraaf 2.3.2 zal eerst worden ingegaan op de omvang van de criminaliteit van asielmigranten. Om deze omvang te kunnen berekenen moet, zo zal blijken, een onderscheid worden gemaakt tussen asielzoekers van wie het asielverzoek is ingewilligd, een verblijfsvergunning hebben en dus rechtmatig in Nederland verblijven, asielzoekers die nog in een asielprocedure zijn verwickeld en asielzoekers wier verzoek is afgewezen en die, als ze nog in Nederland zijn, hier dus onrechtmatig/illegaal verblijven. Daarop volgend wordt in paragraaf 2.3.3 nader ingegaan op de legaal in Nederland verblijvende asielmigranten (asielmigranten met een verblijfsvergunning en asielzoekers in procedure) en de onrechtmatig/illegaal in Nederland verblijvende asielmigranten (paragraaf 2.3.4). Vervolgens zal in paragraaf 2.3.5 een vergelijking worden gemaakt

¹³ Daarnaast is nog gematcht op een soortgelijk veld waarin de eerste letter van de voornaam is vervangen door de eerste letter van de geboorteplaats. Tenslotte is een koppelingsprocedure doorlopen die rekening hield met een eventuele omwisseling van voor- en achternaam in een van beide bestanden.

tussen de omvang van de criminaliteit bij asielmigranten en die in de totale bevolking. Tenslotte wordt in paragraaf 2.3.6 gefocust op de asielprocedure en het moment waarop de asielzoeker voor het eerst in aanraking komt met de politie.

2.3.2 Criminaliteit van asielmigranten

Voordat we ingaan op de vraag in welke mate asielmigranten zijn betrokken bij criminele activiteiten, zetten we kort uiteen hoe deze betrokkenheid normaliter voor de reguliere Nederlandse bevolking wordt berekend. Dit geschiedt, relatief eenvoudig, door het aantal verdachten in een bepaald jaar te delen door de omvang van de bevolking in datzelfde jaar. Zo worden er in 2004 bijvoorbeeld 13.670 Marokkanen van 12 jaar en ouder verdacht van betrokkenheid bij criminele activiteiten. In hetzelfde jaar staan 223.376 Marokkanen van 12 jaar en ouder geregistreerd in het bevolkingsregister. Dit betekent dat in 2004 zes procent ($(13.670/223.376)*100=6,1\%$) van de Marokkaanse bevolking bij de politie als verdacht staat geregistreerd. Dit percentage wordt ook wel aangeduid als 'de criminaliteitsgraad'. Voor de asielmigranten is deze rekensom minder eenvoudig te maken omdat niet duidelijk is hoeveel van de asielmigranten die ooit asiel hebben aangevraagd nu nog in Nederland verblijven. Om te voorkomen dat als gevolg hiervan grote onnauwkeurigheden optreden bij de berekening van het criminaliteitscijfer maken we een onderscheid tussen asielmigranten met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en afgewezen asielzoekers zonder verblijfsvergunning.¹⁴

Van de asielmigranten met een verblijfsvergunning en de asielzoekers in procedure wordt aangenomen dat zij in 2004 nog steeds (grotendeels) in Nederland verblijven. Het percentage verdachten kan dan worden berekend door het aantal verdachten in deze groepen te delen door de totale groep asielmigranten (met een verblijfsvergunning en in procedure) die in een bepaalde periode (in dit geval 1995-2004) is ingestroomd.

Van de asielmigranten wier asielaanvraag is afgewezen en die dus geen verblijfsvergunning hebben zal in de loop der tijd een aanzienlijk deel Nederland hebben verlaten. Het is echter niet bekend hoeveel afgewezen

---

¹⁴ Hierbij wordt opgemerkt dat deze verblijfstitel een min of meer dynamisch karakter heeft. Een asielzoeker die op tijdstip T nog tot de groep asielzoekers 'in procedure' wordt gerekend kan op tijdstip T+1 zeer wel tot de categorie asielmigranten met of juist tot de groep asielmigranten zonder verblijfsvergunning worden gerekend. Ook is het bijvoorbeeld denkbaar dat een asielmigrant op tijdstip T onrechtmatig in Nederland verblijft maar op tijdstip T+1 tot de groep asielzoekers 'in procedure' moet worden gerekend omdat er een beroepsprocedure is opgestart. In het databestand waar onderstaande analyses op zijn gebaseerd, is informatie opgenomen over de verblijfstitel van per begin 2005 (zie tabel 2.3).

asielzoekers daadwerkelijk uit Nederland zijn vertrokken. De betrokkenheid bij criminaliteit van de afgewezen asielmigranten zonder verblijfsvergunning zal daarom worden berekend voor een viertal scenario's. Hierbij wordt er achtereenvolgens van uitgegaan dat 0 procent, 25 procent, 50 procent en 75 procent van de afgewezen asielzoekers is vertrokken. Daarnaast zal op basis van koppeling van gegevens van asielmigranten met gegevens over staandehoudingen van illegale vreemdelingen een gefundeerde schatting worden gemaakt van de groep afgewezen nog in Nederland verblijvende asielmigranten. In paragraaf 2.3.4 wordt één en ander nader uitgewerkt. De verblijfsstatus van de asielmigrant is dus van belang om de omvang van de betrokkenheid bij criminele activiteiten te kunnen berekenen. Voor de bepaling van deze verblijfsstatus is gebruik gemaakt van de in de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV) vermelde 'actuele' verblijfstitel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen:

- 'rechtmatig verblijf', asielmigranten die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning of zijn genaturaliseerd;
- 'in procedure', asielzoekers die nog in een asielprocedure zijn verwikkeld;
- 'onrechtmatig verblijf', asielzoekers die zijn afgewezen, dus geen verblijfsvergunning hebben en, als nog in Nederland zijn, hier dus onrechtmatig of illegaal verblijven.

Deze verblijfstitel heeft een dynamisch karakter. Een asielzoeker die vandaag nog in procedure is, kan de dag erop in principe een verblijfsvergunning ontvangen. Ook kan, als een verblijfsvergunning niet wordt verlengd of wordt ingetrokken, een asielzoeker die vandaag nog legaal in Nederland is kort daarna onrechtmatig of illegaal in Nederland verblijven. In deze paragraaf is gewerkt met de verblijfstitel op het moment van extractie van het databestand, te weten februari 2005.¹⁵ Omdat de 'actuele verblijfstitel' voor ons niet beschikbaar is voor asielmigranten die voor 1995 asiel hebben aangevraagd, is een selectie gemaakt van asielmigranten die in de periode 1995-2004 asiel hebben aangevraagd. In totaal gaat het om ruim 235.000 asielzoekers. In tabel 2.3 is de verblijfstatus van deze asielzoekers vermeld.

---

¹⁵ De verblijfstitel is niet voor iedere asielmigranten even duidelijk gecategoriseerd. Daar waar onduidelijkheid bestaat over deze verblijfstitel is in de bepaling van de status van de asielmigrant ook de inhoud van de laatste bekende asielbeslissing betrokken.

Tabel 2.3: (Verdachte) Asielmigranten die in de periode 1995-2004 asiel hebben aangevraagd naar verblijfstitel

	totaal asielmigranten		in 2004 verdachte asielmigranten	
	aantal	percentage	aantal	percentage
legaal	108.261	46,1	4.370	64,8
<i>waaronder</i>				
rechtmatig (verblijfsvergunning/genaturaliseerd)	73.728	31,4	2.516	37,3
in procedure	34.533	14,7	1.854	27,5
onrechtmatig/illegaal	126.473	53,9	2.374	35,2
onbekend/overleden	690	-	2	-
totaal	235.424	100,0	6.746	100,0

Van de in de periode 1995-2004 ingestroomde asielmigranten verblijven er per begin 2005 ruim 108.000 legaal in Nederland (tabel 2.3). Hetzij omdat zij een verblijfsvergunning hebben of genaturaliseerd zijn (31,4%) danwel omdat ze op dat moment nog in een asiel(beroeps)procedure zijn verwickeld (14,7%). Meer dan de helft (54%) van de asielmigranten heeft per 2005 geen geldige verblijfsvergunning (meer). Indien zij nog in Nederland verblijven, zijn ze hier dus onrechtmatig of illegaal.

In totaal worden in 2004 ruim 6700 asielmigranten verdacht van een misdrijf. Van de legaal verblijvende asielmigranten worden er 4370 verdacht. Van de afgewezen, onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers komen er in 2004 bijna 2400 in aanraking met de politie. In de hierop volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de mate waarin deze drie categorieën asielmigranten worden verdacht van criminele activiteiten. De analyses hebben betrekking op het (delict)jaar 2004. Dat wil zeggen dat wordt ingegaan op asielmigranten tegen wie in 2004 minimaal één proces verbaal is opgemaakt op verdenking van betrokkenheid bij een misdrijf. Voor dit jaar is gekozen omdat het dichtst ligt bij het tijdstip waarop door ons de verblijfstitel is bepaald (begin 2005) en de actuele verblijfstitel op het moment dat men in aanraking kwam met de politie daarmee dus zo goed mogelijk wordt benaderd.

2.3.3 Criminaliteit van legaal verblijvende asielmigranten

In deze paragraaf wordt ingegaan op de omvang van de criminaliteit van asielmigranten die in principe legaal in Nederland verblijven. Deze groep van in totaal 108.000 personen is onderverdeeld in twee categorieën. Ten eerste gaat het om de rechtmatig verblijvende asielmigranten (asielmigranten met een verblijfsvergunning). Per 2005 hebben er van de in 1995 t/m 2004 ingestroomde asielmigranten bijna 74.000 een geldige verblijfsvergunning. In 2004 worden er van deze groep ruim 2500 verdacht van een misdrijf. Ervan uitgaande dat het grootste deel van deze asielmigranten nog steeds in

Nederland woont betekent het dat 3,4 procent in aanraking is gekomen met de politie (tabel 2.4).

Ten tweede betreft het de groep asielzoekers die nog in een asielprocedure is verwickeld. Van deze 34.000 asielzoekers 'in procedure' worden er in 2004, zo blijkt uit tabel 2.4, ruim 1800 (5,4 procent) verdacht van een misdrijf. Asielzoekers in procedure komen daarmee dus relatief (veel) vaker in aanraking met de politie dan asielmigranten die beschikken over een geldige verblijfsvergunning. Er lijkt dus een samenhang te zijn tussen de juridische status en het (criminele) gedrag van asielzoekers. In totaal wordt in 2004 vier procent van de legaal in Nederland verblijvende asielmigranten verdacht van betrokkenheid bij criminele activiteiten.

Tabel 2.4: Legaal verblijvende (verdachte) asielmigranten naar verblijfsstatus en achtergrondkenmerken

	rechtmatige asielmigranten (met verblijfsvergunning)			asielmigranten in procedure			asielmigranten (totaal legaal)		
	totaal N	waarvan verdacht N	%	totaal N	waarvan verdacht N	%	totaal N	waarvan verdacht N	%
Totaal	73.728	2.516	3,4	34.533	1.854	5,4	108.261	4.370	4,0
Sekse									
Man	44.180	2.208	5,0	21.821	1.579	7,2	66.001	3.787	5,7
Vrouw	29.386	308	1,0	12.676	275	2,2	42.062	583	1,4
Leeftijd									
12 tm 17 jaar	10.402	333	3,2	4.798	225	4,7	15.200	558	3,7
18 tm 24 jaar	17.295	970	5,6	9.961	757	7,6	27.256	1.727	6,3
25 tm 44 jaar	34.696	1.056	3,0	16.139	798	4,9	50.835	1.854	3,6
45 en ouder	11.330	157	1,4	3.634	74	2,0	14.964	231	1,5
burgerlijke staat									
gehuwd/samenwonend	28.821	611	2,1	11.770	423	3,6	40.591	1.034	2,5
ongehuwd	39.470	1.736	4,4	19.378	1.247	6,4	58.848	2.983	5,1
gescheiden/weduwe	2.186	40	1,8	928	35	3,8	3.114	75	2,4
onbekend	3.251	129	4,0	2.457	149	6,1	5.708	278	4,9

Criminaliteit naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat

Uit de in tabel 2.4 gepresenteerde resultaten blijkt tevens dat er zich aanzienlijke verschillen voordoen in de mate van verdenking van criminele betrokkenheid tussen mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, en alleenstaanden en gehuwden. Zo worden mannen veel vaker verdacht dan vrouwen, komen jongvolwassen asielmigranten (de leeftijdscategorie 18 t/m 24 jaar) tweemaal zo vaak in aanraking met de politie dan de oudere asielmigranten en worden alleenstaande (ongehuwden) asielmigranten veel vaker verdacht van criminele activiteiten dan asielmigranten die zijn gehuwd. Voor al deze subcategorieën blijft het algemene beeld dat asielzoekers in procedure vaker betrokken zijn bij criminaliteit dan asielmigranten met een verblijfsvergunning in stand. Zo is bijvoorbeeld van mannelijke asielmigranten in procedure een groter deel (7,2%) betrokken bij criminaliteit

dan van hun seksegenoten die een verblijfsvergunning hebben (5,0%) en komen jongvolwassen asielmigranten in procedure vaker (7,6%) in aanraking met de politie dan hun leeftijdsgenoten die al wel over een verblijfsvergunning beschikken (5,6%).

Criminaliteit naar herkomst

Tabel 2.5 toont de mate waarin rechtmatig verblijvende asielmigranten en asielzoekers in procedure worden verdacht van criminele activiteiten uitgesplitst naar herkomstgroep.

Tabel 2.5: Legaal verblijvende (verdachte) asielmigranten naar verblijfsstatus en herkomst

	rechtmatige asielmigranten (met verblijfsvergunning)			asielmigranten in procedure			asielmigranten (totaal legaal)		
	totaal N	waarvan verdacht N	%	totaal N	waarvan verdacht N	%	totaal N	waarvan verdacht N	%
totaal	73.728	2.516	3,4	34.533	1.854	5,4	108.261	4.370	4,0
<i>waaronder</i>									
vm. Oostblok	14.251	414	2,9	8.521	517	6,1	22.772	931	4,1
<i>waaronder</i>									
vm. Joegoslavië	9.091	186	2,0	2.960	110	3,7	12.051	296	2,5
vm. Sovjet Unie	4.976	225	4,5	5.290	383	7,2	10.266	608	5,9
overig Oost-Europa	184	3	1,6	271	24	8,9	455	27	5,9
Turkije	1.073	27	2,5	971	42	4,3	2.044	69	3,4
Midden Oosten	35.983	1.033	2,9	10.187	414	4,1	46.170	1.447	3,1
<i>waaronder</i>									
Irak	15.061	413	2,7	3.460	209	6,0	18.521	622	3,4
Iran	3.280	129	3,9	1.627	75	4,6	4.907	204	4,2
Afghanistan	16.102	451	2,8	3.798	85	2,2	19.900	536	2,7
overig Midden Oosten	1.540	40	2,6	1.302	45	3,5	2.842	85	3,0
overig Azië	3.483	85	2,4	2.362	105	4,4	5.845	190	3,3
<i>waaronder</i>									
Sri Lanka	815	21	2,6	426	5	1,2	1.241	26	2,1
China	1.621	39	2,4	1.106	28	2,5	2.727	67	2,5
overig Azië	1.047	25	2,4	830	72	8,7	1.877	97	5,2
Noord Afrika	462	32	6,9	383	43	11,2	845	75	8,9
<i>waaronder</i>									
Algerije	256	16	6,3	221	27	12,2	477	43	9,0
ov.Noord Afrika	206	16	7,8	162	16	9,9	368	32	8,7
overig Afrika	18.253	917	5,0	11.919	718	6,0	30.172	1.635	5,4
<i>waaronder</i>									
Somalië	4.536	143	3,2	1.415	38	2,7	5.951	181	3,0
Angola	2.581	185	7,2	2.266	157	6,9	4.847	342	7,1
Sierra Leone	2.230	155	7,0	2.232	164	7,3	4.462	319	7,1
Soedan	2.541	96	3,8	1.089	45	4,1	3.630	141	3,9
Zaire	776	56	7,2	608	35	5,8	1.384	91	6,6
Nigeria	168	7	4,2	330	27	8,2	498	34	6,8
Ethiopië	499	11	2,2	370	11	3,0	869	22	2,5
Guinee	1.050	76	7,2	810	80	9,9	1.860	156	8,4
Liberia	481	26	5,4	520	44	8,5	1.001	70	7,0
overig Afrika	3.391	162	4,8	2.279	117	5,1	5.670	279	4,9
overig	174	5	2,9	161	13	8,1	335	18	5,4

Naar herkomstgebied doen zich grote verschillen voor in aandelen verdachten. Zo zien we dat met name asielmigranten uit (Noord)Afrika en uit landen van het voormalig Oostblok relatief vaak worden verdacht van criminele activiteiten. Een nadere uitsplitsing van het gebied naar herkomstland laat zien dat zich ook tussen landen aanzienlijke verschillen voordoen. Zo komen asielmigranten uit de voormalig Sovjet Unie veel vaker in aanraking met de politie dan bijvoorbeeld asielmigranten uit voormalig Joegoslavië (zie tabel 2.5).

Ook binnen de onderscheiden herkomstgebieden zien we dat het algemene beeld dat asielzoekers in procedure vaker betrokken zijn bij criminaliteit dan asielmigranten met een verblijfsvergunning in stand blijft. Tevens constateren we dat het verschil in criminele betrokkenheid tussen asielzoekers in procedure en asielmigranten met een verblijfsvergunning sterk varieert met het herkomstgebied. Zo worden asielmigranten in procedure uit het voormalig Oostblok bijna dubbel zo verdacht als migranten met een verblijfsvergunning uit dit herkomstgebied, en zien we dat het verschil tussen deze twee categorieën asielzoekers afkomstig uit overig Afrika veel geringer is (6% versus 5%).

Criminaliteit naar jaar van asielaanvraag

Asielzoekers die in 2002-2004 asiel hebben aangevraagd zijn vaker betrokken bij criminele activiteiten dan asielzoekers die in jaren daarvoor asiel hebben aangevraagd. Het hogere percentage in deze asielcohorten is echter mede het gevolg van het feit dat een relatief groot deel van deze asielzoekers nog in procedure is.

Tabel 2.6: Legaal verblijvende (verdachte) asielmigranten naar verblijfsstatus en jaar van asielaanvraag

	rechtmatige asielmigranten (met verblijfsvergunning)			asielmigranten in procedure			asielmigranten (totaal legaal)		
	totaal	waarvan verdacht		totaal	waarvan verdacht		totaal	waarvan verdacht	
	N	N	%	N	N	%	N	N	%
asielaanvraagjaar									
1995	10.522	358	3,4	716	28	3,9	11.238	386	3,4
1996	9.030	328	3,6	777	34	4,4	9.807	362	3,7
1997	13.714	430	3,1	1.959	102	5,2	15.673	532	3,4
1998	16.075	543	3,4	3.720	169	4,5	19.795	712	3,6
1999	11.788	344	2,9	6.264	311	5,0	18.052	655	3,6
2000	6.047	255	4,2	7.867	341	4,3	13.914	596	4,3
2001	3.441	135	3,9	6.109	348	5,7	9.550	483	5,1
2002	1.620	77	4,8	2.995	205	6,8	4.615	282	6,1
2003	947	36	3,8	2.395	196	8,2	3.342	232	6,9
2004	544	10	1,8	1.731	120	6,9	2.275	130	5,7
Totaal	73.728	2.516	3,4	34.533	1.854	5,4	108.261	4.370	4,0

2.3.4 Criminaliteit van onrechtmatig verblijvende asielzoekers

In het voorgaande is beschreven welk deel van de legaal verblijvende asielmigranten in 2004 in aanraking is gekomen met de politie. De criminaliteitsgraad van de 'legale asielmigranten' is bepaald door het aantal verdachte 'legale asielmigranten' te delen door de totale groep 'legale asielmigranten'.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de omvang van de criminaliteit van asielmigranten wier asielaanvraag is afgewezen en die dus geen rechtmatig verblijf (meer) hebben. Voor deze groep is de criminaliteitsgraad aanzienlijk lastiger te berekenen omdat van de asielzoekers wier asielaanvraag is afgewezen in de loop der tijd een aanzienlijk deel zal zijn vertrokken. Het is echter niet bekend hoeveel afgewezen asielzoekers Nederland daadwerkelijk hebben verlaten en daarmee is het dus onduidelijk wat de omvang is van de totale groep 'onrechtmatige asielzoekers' waaraan het aantal verdachte 'onrechtmatige asielzoekers' moet worden gerelateerd.

Een afgewezen asielzoeker die niet (meer) in Nederland mag verblijven heeft een primaire verantwoordelijkheid om zelf te vertrekken. Voor hem geldt formeel de 28-dagentermijn, waarna de opvang/huisvesting eindigt.¹⁶ Het blijkt dat van degenen die aan het eind van de 28 dagentermijn uit de opvang moeten vertrekken, een aanzienlijk deel dan al niet meer aanwezig is, zonder dat bekend is waar zij zijn gebleven (Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken 2005: 20).

In hoeverre deze asielzoekers daadwerkelijk uit Nederland zijn vertrokken is onduidelijk. Een feit is dat een groot gedeelte van de afgewezen asielzoekers in Nederland uit het zicht van de overheid raakt. De Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken zegt hierover: "Velen van hen die zijn uitgeprocedeerd ontberen geldige reispapieren of voldoende fondsen. Voor hen is het waarschijnlijk moeilijk om zonder steun uit Europa te vertrekken. Hoe vaak dit betekent dat zij illegaal in Nederland blijven of naar een ander land van het Schengengebied vertrekken, is onduidelijk. Er zijn geen tekenen die erop wijzen dat extreem grote aantallen ex-asielzoekers in Nederland verblijven" (Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken 2005: 20). Het is dus onduidelijk welk deel van de afgewezen asielzoekers nog in Nederland verblijft en daarmee wordt het dus moeilijk een betrouwbare inschatting te maken van het deel van de afgewezen asielzoekers dat in aanraking komt met de politie.

---

¹⁶ Dit is enigszins afhankelijk van het moment van afwijzen zijn er verschillende termijnen; de meest gangbare termijn is 28 dagen.

Om toch een indicatie te geven van de mate waarin deze groep in aanraking komt met criminaliteit worden in tabel 2.7 vier scenario's geschetst. Hierbij wordt er achtereenvolgens van uitgegaan dat 0%, 25%, 50%, respectievelijk 75% van de afgewezen asielzoekers is vertrokken.

In de periode 1995-2004 hebben ruim 235.000 personen asiel aangevraagd. In iets meer dan de helft (54%) van de gevallen is de asielaanvraag afgewezen. Van deze 126.500 afgewezen asielzoekers komen er in 2004 ongeveer 2400 in aanraking met de politie. De verschillende scenario's leveren verdachtenpercentages op die variëren van de 1,9 procent (bij de aanname dat 0 procent vertrekt) tot 7,5 procent (indien wordt aangenomen dat 75 procent van de afgewezen asielzoekers Nederland heeft verlaten).

Criminaliteit naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat

Evenals bij de legaal in Nederland verblijvende asielmigranten doen zich bij de afgewezen, onrechtmatig verblijvende asielzoekers aanzienlijke verschillen voor tussen mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, en alleenstaanden en gehuwden. Mannen worden vaker verdacht dan vrouwen, jongvolwassen afgewezen asielzoekers (18-24 jaar) komen vaker in aanraking met de politie dan oudere afgewezen asielzoekers en alleenstaanden worden relatief vaker verdacht dan gehuwden/samenwonenden.

Tabel 2.7: Verdachte onrechtmatig verblijvende asielmigranten naar leeftijd, geslacht en burgerlijke staat

	verdacht N	percentage verdachten bij vertrek van:			
		0 procent	25 procent	50 procent	75 procent
Sekse					
man	2.051	2,3	3,0	4,5	9,0
vrouw	315	0,9	1,2	1,8	3,6
totaal	2.366	1,9	2,5	3,8	7,5
Leeftijd (per 31-12-2004)					
12 t/m 17 jaar	160	1,7	2,3	3,4	6,8
18 t/m 24 jaar	878	3,2	4,3	6,4	12,8
25 t/m 44 jaar	1.251	1,6	2,2	3,2	6,5
45 en ouder	85	0,7	0,9	1,3	2,7
totaal	2.374	1,9	2,5	3,8	7,5
Burgerlijke staat					
gehuwd/samenwonend	455	1,2	1,5	2,3	4,6
ongehuwd	1.560	2,2	2,9	4,3	8,6
gescheiden/weduwe	48	1,4	1,9	2,8	5,7
onbekend	311	2,7	3,7	5,5	11,0
totaal	2.374	1,9	2,5	3,8	7,5

Het scenario waarin 75 procent van de afgewezen asielzoekers Nederland heeft verlaten leidt dus tot een aandeel verdachten van 7,5 procent. Minister Verdonk beargumenteert echter dat niet meer dan 10 procent van de afgewezen asielzoekers nog in Nederland verblijft (en dus 90 procent Nederland heeft verlaten).

“Minister Verdonk wees er gedurende de begrotingsbehandeling (november 2004) op dat van degenen die als illegaal in Nederland worden aangetroffen, tussen de 6 en 8% afgewezen asielzoeker is. Uitgaande van 200.000 in Nederland verblijvende illegalen (Engbersen et al., 2002) zouden er nog 15.000 afgewezen asielmigranten in Nederland verblijven. Uitgaande van het gegeven dat gedurende het afgelopen decennium ca. 125.000 asielzoekers zijn afgewezen, betekent dit dat ruim 10% van deze groep zich nog steeds illegaal in Nederland bevindt.” (Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken 2005: 20).

Indien we bij de redenering van de minister Verdonk aansluiten komen we uiteraard tot een veel hoger percentage verdachten onder de afgewezen asielzoekers. Een scenario waarin ervan wordt uitgegaan dat 90 procent van de asielmigranten Nederland per 2004 daadwerkelijk heeft verlaten leidt tot een aandeel verdachten van ruim 18 procent.

In de volgende paragraaf wordt gepoogd een wetenschappelijk verantwoorde schatting te maken van de nog onrechtmatig/illegaal in Nederland verblijvende afgewezen asielzoekers.

Een gefundeerde schatting van de illegale populatie

Om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over het aandeel onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers dat is betrokken bij criminaliteit is het cruciaal dat we een indicatie hebben van de omvang van de populatie nog in Nederland verblijvende ‘onrechtmatige/illegale’ asielzoekers. De meest betrouwbare indicatie hiervan kan worden verkregen door na te gaan welk deel van de afgewezen asielzoekers in aanraking komt met de vreemdelingenpolitie en op basis daarvan een schatting te maken van de populatie. We baseren ons daarbij op gegevens van staandehoudingen van illegale vreemdelingen over de periode 1997-2003 door de vijfentwintig Nederlandse politiecorpsen.¹⁷ Deze gegevens zijn eerder verzameld en bewerkt in het kader van twee omvangrijke onderzoeken naar in Nederland verblijvende illegale vreemdelingen (Leerkes et. al 2004, en Engbersen et. al 2002). Op basis van een uniek persoonsnummer kan een koppeling worden gemaakt tussen de informatie over staandegehouden illegalen enerzijds en informatie over afgewezen onrechtmatig verblijvende asielzoekers

---

¹⁷ Het betreft alle staandehoudingen van illegale vreemdelingen in de periode 1 januari 2003 t/m 30 september 2003.

anderzijds.¹⁸ Van de asielmigranten die van 1995 tot en met september 2003 asiel hebben aangevraagd zijn er ruim 8600 staandegehouden door de vreemdelingenpolitie.¹⁹

Tabel 2.8: Staandegehouden onrechtmatig verblijvende asielzoekers die in de periode 1995-2004 asiel hebben aangevraagd

Jaar van asielaanvraag	onrechtmatig verblijvende asielzoekers (N)	waarvan staandegehouden (N)	aandeel staandegehouden (%)
1995	15.228	378	2,5
1996	9.971	381	3,8
1997	14.538	1.073	7,4
1998	18.497	1.399	7,6
1999	17.380	1.255	7,2
2000	18.963	1.478	7,8
2001	16.035	1.228	7,7
2002	9.405	964	10,2
2003 (t/m september)	3.413	450	13,2
totaal	123.430	8.606	7,0

Uit tabel 2.8 wordt duidelijk dat van de asielzoekers die recentelijk asiel hebben aangevraagd een relatief groter deel wordt staandegehouden dan van de asielzoekers die verder in het verleden asiel hebben aangevraagd. Het lijkt er dus sterk op dat naarmate asielzoekers langere tijd zijn uitgeprocedeerd, een steeds groter deel uit Nederland vertrekt.

Schattingsmethodiek

Uiteraard wordt niet iedere illegale asielzoeker door de vreemdelingenpolitie staandegehouden. Een belangrijk doel van eerder genoemd onderzoek was het maken van een schatting van de populatie in Nederland verblijvende illegalen. Voor deze schatting is gebruik gemaakt van de aan de biologie ontleende capture-recapture methode (Van der Heijden et al., 1994, 2003a, 2003b) waarmee op basis van de gegevens van de geregistreerde illegalen het totale aantal niet-geregistreerde illegale vreemdelingen kan worden geschat. Voor een uitgebreide uiteenzetting van het principe van deze methode wordt verwezen naar Engbersen et al. 2002 en Leerkes et al. 2004. Hoewel deze methode naar onze mening de meest betrouwbare is om de

¹⁸ De koppeling tussen beide bestanden is niet geheel zuiver omdat er gedurende een bepaalde periode door de vreemdelingendienst en de IND aan eenzelfde persoon verschillende identificerende nummers zijn toegekend. Hoewel later is gepoogd dit op basis van andere unieke persoonskenmerken te herstellen kan het dus voorkomen dat eenzelfde persoon niet matcht omdat hij in de twee bestanden onder een verschillend nummer geregistreerd is. De onderzoekers hebben overigens gepoogd dit te ondervangen door niet op een maar op drie verschillende sleutels te koppelen (crv-nummer/ bvv nummer, gba nummer).

¹⁹ Om de schatting zo zuiver mogelijk te maken zijn asielmigranten die na september 2003 (dus na de datum waarvan gegevens over staandehoudingen van illegalen bekend zijn) asiel hebben aangevraagd niet in de analyse opgenomen.

omvang van de populatie onrechtmatige/illegale asielzoekers te bepalen blijft het natuurlijk een schatting. Alvorens in te gaan op de uitkomsten maken we daarom enkele kantekeningen bij de methodiek.

1. Bepaalde subgroepen in een populatie lopen een groter risico aangehouden te worden en zijn dus beter 'zichtbaar' dan andere subgroepen. Dit betekent dat niet ieder individu in de populatie dezelfde Poissonparameter heeft. Door voor verschillende subpopulaties aparte Poissonparameters te schatten is dit probleem in eerder genoemd onderzoek (deels) ondervangen. Voor de schatting van de populatie asielmigranten was een dergelijke heterogene schatting niet mogelijk omdat deze is gemaakt op basis van de uitkomsten van reeds beschikbare schattingen. Dit betekent dat de schatting voor subpopulaties minder precies is.
2. De kwaliteit van de uiteindelijke populatieschatting is in sterke mate afhankelijk van de mate waarin voldaan is aan twee assumpties die aan de Poissonverdeling ten grondslag liggen. De eerste hiervan is de assumptie van een gesloten populatie, wat wil zeggen dat alle individuen uit de populatie gedurende de hele observatieperiode 'aanhoudbaar' moeten zijn geweest. Schending van deze assumptie leidt tot een te hoge populatieschatting. De tweede assumptie is dat de Poissonparameter onafhankelijk is van het aantal aanhoudingen. Dit betekent dat een aanhouding (of het ontbreken daarvan) niet van invloed mag zijn op de 'zichtbaarheid' van die persoon, bijvoorbeeld omdat deze zich voorzichtiger gaat gedragen.
3. Schendingen van de eerste assumptie zijn niet helemaal te voorkomen, maar kunnen wel zo veel mogelijk beperkt worden door de observatieperioden zo kort mogelijk te houden en personen uit de data te verwijderen waarvan het waarschijnlijk is dat zij niet de hele observatieperiode in Nederland aanwezig zijn geweest. Zo worden Oost-Europeanen voor de bepaling van de Poissonparameters uit de dataset verwijderd omdat bekend is dat het bij deze groep relatief vaak gaat om pendelmigranten. Schendingen van de tweede assumptie zijn niet goed te voorkomen omdat we niet precies weten wat het effect van een aanhouding op de Poissonparameter van een illegaal is. Onderzoek van Burgers en Engbersen (1999) heeft uitgewezen dat onder illegalen zowel voorzichtiger als roekelozer gedrag voorkomt en we zullen hier daarom aannemen dat beide reacties elkaar opheffen.

Omvang van de populatie onrechtmatig verblijvende asielzoekers

In het onderzoek 'Wijken voor illegalen' (Leerkes et al., 2004) is op basis van deze methodiek een schatting gemaakt van de populatie in Nederland verblijvende illegale vreemdelingen in de jaren 1997 tot en met 2003. Door de uitkomsten van deze schatting te relateren aan de staandegehouden asielzoekers krijgen we een indicatie van de populatie nog in Nederland verblijvende illegale asielzoekers. Omdat de schatting voor 2003 is gebaseerd op onvolledige data en daardoor mogelijk minder betrouwbaar is, baseren wij de schatting van het aantal nog in Nederland verblijvende illegale asielmigranten op de schatting voor het jaar 2002. In tabel 2.9 zijn de uitkomsten van deze schatting gepresenteerd. In 2002 worden 17.877 illegale vreemdelingen staandegehouden. Met behulp van de capture-recapture methode wordt op basis van deze staandehoudingen geschat dat er in 2002 bijna 212.000 illegale vreemdelingen in Nederland verblijven. Van alle illegalen wordt in 2002 dus gemiddeld één op de twaalf staandegehouden.

Uit koppeling met het asielzoekersbestand blijkt dat 2012 van de 17.858 (11%) in 2002 staandegehouden illegalen een asielachtergrond hebben. Uitgaande van dezelfde (bij)schattingsfactor als voor de totale populatie zou dit betekenen dat er 24.000 $[(212.000/17.877)*2012 \approx 24.000]$ illegale asielzoekers in Nederland verblijven. Om deze (punt)schatting ligt een vrij breed betrouwbaarheidsinterval. Dit interval geeft de grenzen aan waarbinnen de ware populatieomvang met een waarschijnlijkheid van 95% ligt. Concreet betekent dit voor de populatie illegale asielzoekers dat deze ligt tussen de 17.500 $[(156.000/17.877)*2012 \approx 17.500]$ en 30.000 $[(268.000/17.877)*2012 \approx 30.000]$.

Tabel 2.9: Omvangschatting van in Nederland verblijvende illegale (asiel)migranten

	alle illegalen	waarvan met een asielachtergrond
Staan­de­ge­hou­den illegalen 2002 (unie­ke per­so­nen 2002)	17.877	2.012
Omvang­schat­ting 2002		
Popu­la­tie	212.000	24.000
-max. 95% BI	268.000	30.000
-min. 95% BI	156.000	17.500

Gerelateerd aan het totaal aantal van 126.500 afgewezen asielzoekers per 2004 betekent dit dat naar schatting 19 procent (24.000/126.500) van de afgewezen asielzoekers nog onrechtmatig in Nederland verblijft of omgekeerd dat 81 procent Nederland heeft verlaten. Tabel 2.10 toont tot welke criminaliteitscijfers dit scenario leidt.

Tabel 2.10: Onrechtmatig verblijvende asielzoekers, schatting huidige populatie en verdachtenpercentage

Uitgeprocedeerde asielzoekers (asielcohorten 1995-2004)	126.473
Schatting van de onrechtmatig/illegaal in Nederland verblijvende illegale	
Populatie	24.000
-max. 95% BI	30.000
-min. 95% BI	17.500
Verdachte onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers in 2004	
Verdachtenpercentage	9,9%
-volgens schatting nog in Nederland verblijvende populatie (max. 95% BI)	7,9%
-volgens schatting nog in Nederland verblijvende populatie (min. 95% BI)	13,5%

Volgens dit 'scenario' komt in 2004 bijna 10 procent van de afgewezen, nog illegaal in Nederland verblijvende, asielzoekers in aanraking met de politie. Illegale asielzoekers zijn gemiddeld genomen dus veel vaker bij criminaliteit betrokken dan asielmigranten met een verblijfsvergunning of asielzoekers die nog in een asielprocedure verwickeld zijn. In tabel 2.11 is het scenario doorgerekend voor de verschillende subgroepen. Mannen worden vaker verdacht dan vrouwen, jongvolwassen afgewezen asielzoekers (18-24 jaar) komen vaker in aanraking met de politie dan oudere afgewezen asielzoekers en alleenstaanden worden relatief vaker verdacht dan gehuwden.

Tabel 2.11: Verdachte onrechtmatig verblijvende asielzoekers naar achtergrondkenmerken

	verdacht N	percentage verdachten bij vertrek van:		
		81 procent	max. 95% BI	min. 95% BI
Sekse				
man	2.051	12,0	9,5	16,3
vrouw	315	4,7	3,7	6,4
totaal	2.366	9,9	7,9	13,5
Leeftijd (per 31-12-2004)				
12 t/m 17 jaar	160	9,0	7,1	12,3
18 t/m 24 jaar	878	16,9	13,4	23,0
25 t/m 44 jaar	1.251	8,6	6,8	11,7
45 en ouder	85	3,6	2,8	4,9
totaal	2.374	9,9	7,9	13,5
Burgerlijke staat				
gehuwd/samenwonend	455	6,1	4,8	8,3
ongehuwd	1.560	11,4	9,0	15,5
gescheiden/weduwe	48	7,5	5,9	10,2
onbekend	311	14,5	11,5	19,7
totaal	2.374	9,9	7,9	13,5

Criminaliteit van onrechtmatige asielzoekers naar herkomst

Evenals bij de legaal in Nederland verblijvende asielmigranten doen zich bij de illegale asielzoekers in de betrokkenheid bij criminaliteit aanzienlijke verschillen voor tussen herkomstgebieden. Ook hier zien we dat asielzoekers uit (Noord)Afrika en uit landen van het voormalig Oostblok relatief vaker

worden verdacht van betrokkenheid bij criminaliteit dan asielzoekers uit bijvoorbeeld Azië. Een nadere onderverdeling laat zien dat de verschillen tussen herkomstlanden die eerder opvielen bij de rechtmatig in Nederland verblijvende asielmigranten zich ook hier voordoen. Zo komen asielmigranten uit de voormalig Sovjet Unie vaker in aanraking met de politie dan bijvoorbeeld asielmigranten uit voormalig Joegoslavië en is het percentage Afghanen dat wordt verdacht kleiner dan het aandeel verdachte Iraniërs.

Tabel 2.12: Verdachte onrechtmatig verblijvende asielzoekers naar herkomst

	verdacht N	percentage verdachten bij vertrek van:		
		81 procent	max. 95% BI	min. 95% BI
vm. Oostblok	677	10,8	8,5	14,7
<i>waaronder</i>				
vm. Joegoslavië	182	5,8	4,6	7,9
vm. Sovjet Unie	447	20,3	16,0	27,6
overig Oost-Europa	48	5,1	4,0	6,9
Turkije	63	5,8	4,6	7,9
Midden Oosten (incl. Afghanistan)	391	7,2	5,7	9,8
<i>waaronder</i>				
Irak	152	7,3	5,7	9,9
Iran	144	11,4	9,1	15,6
Afghanistan	48	3,7	2,9	5,0
overig Midden Oosten	47	6,1	4,9	8,4
overig Azië	195	6,8	5,4	9,2
<i>waaronder</i>				
Sri Lanka	8	0,7	0,6	1,0
China	70	8,9	7,1	12,1
overig Azië	117	12,1	9,6	16,5
Noord Afrika	134	16,5	13,0	22,4
<i>waaronder</i>				
Algerije	107	18,9	14,9	25,7
ov.Noord Afrika	27	11,0	8,7	15,0
overig Afrika	896	12,4	9,8	16,8
<i>waaronder</i>				
Somalië	67	4,6	3,7	6,3
Angola	188	20,5	16,2	27,8
Siërra Leone	143	18,3	14,5	24,9
Soedan	77	10,6	8,4	14,4
Zaire	45	11,2	8,9	15,2
Nigeria	68	12,1	9,6	16,4
Ethiopië	22	11,0	8,7	15,0
Guinee	85	18,3	14,4	24,8
Liberia	34	11,1	8,7	15,0
overig Afrika ov	167	11,6	9,1	15,7
overige landen	17	13,3	10,5	18,1
totaal	2.373	10,0	7,9	13,5

2.3.5 Vergelijking met de bevolkingscijfers

De vraag hoe groot de omvang van de criminaliteit onder asielmigranten is in verhouding tot die in de totale bevolking staat centraal in deze paragraaf.

De mate waarin de Nederlandse bevolking is betrokken bij criminaliteit wordt gepubliceerd in de jaarlijks verschijnende Landelijke Criminaliteitskaart (LCK) van de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Cijfers uit de LCK 2005 laten zien dat 1,5 procent van de totale Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder in 2004 als verdacht in HKS staat geregistreerd. Tussen de bevolkingsgroepen doen zich grote verschillen voor. Zo komt in 2004 bijvoorbeeld 1,1 procent van de autochtone Nederlandse bevolking en 7,5 procent van de Antilliaanse bevolking in aanraking met de politie (zie tabel 2.13).

Tabel 2.13: Percentage verdachten in de bevolking naar herkomstgroep, 2004

	verdachten	bevolking	% verdachten
totaal	204.973	13.849.042	1,5
<i>waaronder</i>			
Autochtoon	127.133	11.189.929	1,1
Allochtoon	77.840	2.659.117	2,9
<i>waaronder</i>			
Turkije	9.672	267.237	3,6
vm. Joegoslavië	2.125	62.335	3,4
ov. vm. Oostblok	2.791	94.217	3,0
Marokko	13.670	223.376	6,1
overig Afrika	6.880	151.638	4,5
Ned. Antillen + Aruba	8.153	108.470	7,5
Suriname	13.399	268.244	5,0
Indonesië	5.073	406.255	1,2
Midden-Oosten	2.645	104.503	2,5
overig Azië	1.918	143.998	1,3

Bron: LCK, 2005

Eerder is geconcludeerd (zie paragraaf 2.3.3, tabel 2.4) dat in 2004 vier procent van de legaal in Nederland verblijvende asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning en asielzoekers in procedure) in aanraking is gekomen met de politie.²⁰ Indien we dit cijfer vergelijken met de incidentie van criminaliteit in de Nederlandse bevolking (tabel 2.13) dan blijkt dat asielmigranten aanzienlijk vaker worden verdacht van criminele activiteiten dan de gemiddelde Nederlander (1,5%). De vergelijking van de criminaliteitscijfers leert echter ook dat legaal in Nederland verblijvende asielmigranten gemiddeld minder vaak betrokken zijn bij criminaliteit dan andere grote minderheidsgroepen zoals bijvoorbeeld Antillianen (7,5%), Marokkanen (6,1%), en Surinamers (5,0%).

Blom et al. (2005) concluderen op basis van een koppeling van gegevens uit het HKS aan de gemeentelijke basisadministratie dat 1,2 procent van de totale Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder in 2002 als verdacht in HKS staat geregistreerd. Er doen zich niet alleen grote verschillen voor

²⁰ Omdat de omvang van de criminaliteit van 'illegale asielzoekers' is gebaseerd op een schatting en dus per definitie minder betrouwbaar is, is deze groep in de vergelijking met de bevolking buiten beschouwing gelaten.

tussen de bevolkingsgroepen maar ook tussen mannen en vrouwen en leeftijdsgroepen. Omdat de groep asielmigranten voor het overgrote deel bestaat uit jongere mannen, dient om een valide vergelijking te maken tussen criminaliteit onder de bevolking en asielmigranten, te worden gecontroleerd voor het leeftijds- en geslachtseffect (zie tabel 2.13).

Tabel 2.13: Percentage verdachten in de bevolking en onder legaal verblijvende asielmigranten

Bevolking (2002)	12-17 jaar		18-24 jaar		25-44 jaar		45- jaar		totaal
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	
totaal	2,8	0,6	5,0	0,7	2,5	0,5	0,9	0,2	1,2
<i>waarvan</i>									
autochtoon	2,0	0,5	3,8	0,5	1,9	0,4	0,8	0,2	0,9
allochtoon	5,7	1,3	8,6	1,4	4,6	0,9	1,5	0,3	2,5
<i>waaronder</i>									
Ned. Antillen en Aruba	10,1	3,1	13,0	3,7	11,9	3,2	5,3	1,2	6,6
Marokko	11,0	2,0	17,9	2,1	7,0	0,9	1,4	0,2	5,0
Suriname	6,7	2,0	11,1	2,1	7,5	1,4	3,8	0,7	4,0
vm. Joegoslavië	5,4	1,9	8,3	1,7	4,7	1,2	2,2	0,7	2,9
vm. Sovjet Unie	4,0	1,2	10,6	2,6	6,4	1,6	2,7	0,9	3,2
Turkije	5,0	0,7	8,9	0,7	5,4	0,5	1,6	0,2	2,9
Irak	5,5	0,5	7,9	1,2	3,6	1,0	1,9	0,3	2,9
Iran	5,3	1,0	9,3	1,6	4,8	1,1	2,8	1,1	3,5
Afghanistan	2,6	0,3	5,5	0,5	2,9	0,6	1,3	0,3	2,1
Sri Lanka	2,2	0,5	5,6	0,4	3,7	0,5	1,7	0,6	2,2
China	1,5	0,6	1,7	0,9	1,8	0,7	1,1	0,3	1,1
Algerije	10,6	3,8	15,1	2,3	5,7	1,2	4,1	0,3	5,1
Somalië	8,4	2,9	11,3	1,8	6,2	1,5	2,4	0,2	4,8
Angola	5,5	2,1	9,8	3,1	8,0	2,5	7,7	1,1	5,7
Siërra Leone	6,7	3,2	6,6	2,8	5,4	1,9			5,6
Nigeria	6,1	1,8	8,5	3,3	5,8	2,3	2,3	1,2	4,4
Ethiopië	9,2	1,2	12,9	1,4	4,6	0,7	2,1	0,6	3,7
Asielmigranten (2004)									
totaal	5,8	1,2	8,7	2,0	5,0	1,4	2,2	0,7	4,0
<i>waaronder</i>									
vm. Joegoslavië	5,3	0,8	4,7	1,7	4,6	0,8	1,2	0,2	2,5
vm. Sovjet Unie	7,3	1,3	15,3	3,0	9,5	3,1	4,4	2,3	5,9
Turkije	3,8	2,3	5,8	2,5	3,7	1,5	4,2	0,0	3,4
Irak	4,9	0,7	10,4	0,7	4,4	0,8	1,4	0,3	3,4
Iran	4,2	1,2	12,9	1,5	5,7	1,4	2,8	1,1	4,2
Afghanistan	3,4	0,6	6,7	0,9	3,9	0,7	2,1	0,2	2,7
Sri Lanka	2,0	0,0	4,1	0,0	3,1	0,4	3,3	0,0	2,1
China	7,2	1,6	3,3	1,2	2,2	1,2	5,6	0,0	2,5
Algerije	25,0	10,0	18,1	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0	9,0
Somalië	5,7	1,8	6,2	1,3	4,5	0,9	1,2	0,0	3,0
Angola	9,9	2,6	10,2	2,9	7,1	2,0	12,0	6,9	7,1
Siërra Leone	11,8	5,0	9,3	2,8	6,7	1,8	0,0	0,0	7,1
Nigeria	17,6	4,5	15,8	3,4	6,1	1,1	9,5	-	6,8
Ethiopië	6,5	1,5	4,3	1,3	2,8	1,3	6,5	0,0	2,5

Bron: Blom et. al, 2005 (bevolkingscijfers), Risbo 2006 (cijfers asielmigranten)

Tabel 2.13 toont eenzelfde beeld als tabel 2.12. Legaal in Nederland verblijvende asielmigranten zijn ook indien wordt gecontroleerd voor leeftijd en geslacht vaker betrokken bij criminaliteit dan autochtone Nederlanders

maar minder vaak dan de grote reguliere minderheidsgroepen (Antillianen, Marokkanen en Surinamers). Een vergelijking tussen asielmigranten en de totale bevolking binnen eenzelfde herkomstland levert een diffuus beeld op. Het verdachtenpercentage van Turkse asielmigranten is met 3,4% bijvoorbeeld enigszins hoger dan het percentage Turkse verdachten in de bevolking (2,9%). Deze stelling blijkt echter niet op te gaan voor de mannelijke Turkse asielmigranten. In de meeste leeftijdscategorieën zijn mannelijke Turkse asielmigranten namelijk minder vaak betrokken bij criminaliteit dan hun landgenoten in de reguliere bevolking. Asielmigranten uit de vm. Sovjet Unie zijn relatief vaker verdacht dan hun landgenoten in de bevolking. Voor de Somaliërs geldt het tegenovergestelde.

2.3.6 Criminaliteit en de asielprocedure

Tot op heden is voornamelijk aandacht besteed aan de incidentie van criminaliteit onder asielmigranten in vergelijking met die in de reguliere bevolking. Daarbij is gefocust op criminele betrokkenheid in het delictjaar 2004. Om op een zo betrouwbaar mogelijke manier te vergelijken is onderscheid gemaakt tussen asielzoekers die -per begin 2005- in het bezit waren van een verblijfsvergunning, asielzoekers die nog in procedure waren en asielzoekers wier verzoek is afgewezen en als ze nog in Nederland zijn hier dus illegaal verblijven. Nadeel van deze analyse is dat het complexe en dynamische karakter van de asielprocedure hierbij enigszins onderbelicht is gebleven. In deze paragraaf wordt hier dieper op ingegaan.

Tabel 2.14: De asielprocedure naar jaar van aanvraag asiel

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	totaal
asielinstroom (N)	26.528	19.819	30.305	38.411	35.568	33.008	25.649	14.052	7.670	4.414	235.424
uitkomst 1e asielbeslissing (%)											
in procedure	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,7	4,7	5,8	0,3
negatief/niet inhoudelijk	71,8	63,9	59,5	75,6	78,8	85,7	88,3	90,3	80,8	75,9	76,4
positief	28,2	36,1	40,5	24,4	21,2	14,2	11,6	9,0	14,5	18,3	23,2
vervolgprocedure (%)											
ja	64,9	63,8	60,3	40,9	35,4	34,0	56,1	61,5	50,8	35,6	49,4
nee	35,1	36,2	39,7	59,1	64,6	66,0	43,9	38,5	49,2	64,4	50,6
status per begin 2005 (%)											
legaal/rechtmatig	39,7	45,6	45,3	41,8	33,1	18,3	13,4	11,5	12,3	12,3	31,3
in (vervolg)procedure	2,7	3,9	6,5	9,7	17,6	23,8	23,8	21,3	31,2	39,2	14,7
illegaal/onrechtmatig	57,4	50,3	48,0	48,2	48,9	57,4	62,5	66,9	56,3	48,5	53,7

Tabel 2.14 toont de uitkomsten van de asielprocedure voor de asielzoekers die in de periode 1995-2004 asiel hebben aangevraagd. De uitkomst van de asielbeslissing in eerste aanleg is in gemiddeld driekwart van de gevallen negatief. Bijna de helft van de asielzoekers procedeert door. Dit kunnen zowel

asielzoekers zijn van wie de aanvraag is afgewezen als asielzoekers van wie de aanvraag is ingewilligd, maar die doorprocederen voor een 'betere' verblijfsvergunning. Van de afgewezen asielzoekers procedeert naar schatting ruim 60 procent door. Voor asielzoekers van wie de aanvraag is ingewilligd ligt dit percentage met ongeveer 15 procent aanzienlijk lager. Uiteindelijk lijkt dit doorprocederen wel enige invloed te hebben op de inhoud van de asielbeslissing. Na één of meer vervolgpcedures is het percentage asielmigranten met een verblijfsvergunning (en over wie dus uiteindelijk positief is beslist) gestegen van 23 procent naar ongeveer 31 procent. Uit tabel 2.14 blijkt tevens dat per begin 2005 een aanzienlijk deel van de asielmigranten nog steeds in (vervolg)procedure is.

Voor veel asielmigranten is de asielprocedure dus een (zeer) langdurig traject waarin men voortdurend onzeker is over de uitkomst. In tabel 2.15 wordt er een relatie gelegd tussen het verloop van deze asielprocedure en het moment waarop men voor het eerst in aanraking komt met de politie. Hierbij is, anders dan in voorgaande analyses, gefocust op alle verdachten in de periode 1996-2004.

Tabel 2.15: Moment eerste verdenking naar jaar asielaanvraag

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	totaal
asielininstroom	26.528	19.819	30.305	38.411	35.568	33.008	25.649	14.052	7.670	4.414	235.424
verdacht periode 1996-2004	11,9	13,0	11,9	12,5	12,8	12,1	11,5	10,4	10,8	8,9	12,0
waarvan											
voor of op de dag van asielaanvraag	0,1	0,8	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	1,3	2,5	3,9	0,8
tijdens procedure 1e aanleg	1,1	1,7	2,0	3,5	3,4	2,5	2,8	2,2	4,6	3,5	2,6
na 1e asielbeslissing	10,5	10,4	9,2	8,4	8,6	8,8	7,8	6,8	3,5	1,6	8,6
waarvan											
geen vervolg procedure	5,8	5,9	4,7	2,9	2,2	2,6	4,1	3,6	1,7	0,7	3,7
nog bezig met vervolgpprocedure	0,5	0,7	1,1	1,3	2,1	2,5	2,3	1,9	0,9	0,4	1,5
niet meer in vervolgpprocedure	4,2	3,9	3,4	4,2	4,3	3,8	1,5	1,3	0,9	0,5	3,4

Van de 235.424 asielzoeker die in de periode 1995-2004 asiel hebben aangevraagd komt 12 procent op enig moment tussen 1 januari 2006 en 31 december 2004 in aanraking met de politie op verdenking van een misdrijf. Tabel 2.15 toont in welke fase van de asielprocedure een asielzoeker voor het eerste met de politie in aanraking komt. Ruim 2,5 procent van de asielzoekers wordt al tijdens de procedure eerste aanleg (dus voor de eerste asielbeslissing) verdacht van een delict. 8,6% van alle asielzoekers komt na de eerste asielbeslissing in aanraking met de politie.

Importcriminaliteit

Een van de veronderstellingen in hoofdstuk 1 is dat bepaalde vormen van criminaliteit geen relatie hebben met de asielprocedure of de juridische status

van asielmigranten. Het is mogelijk dat bepaalde groepen migranten al crimineel actief waren voordat ze naar Nederland kwamen en dat ze doelbewust naar Nederland zijn gekomen vanwege de (vermeende) mogelijkheden voor criminele activiteiten. We spreken dan van importcriminaliteit. Op basis van de beschikbare informatie kan niet worden achterhaald of en in welke vorm asielzoekers in hun land van herkomst al waren betrokken bij criminele activiteiten. In directe zin zijn er over importcriminaliteit dan ook geen uitspraken mogelijk. Wel is het mogelijk om op basis van de beschikbare informatie uitspraken te doen over het moment dat een asielmigrant voor eerste in aanraking komt met de politie. Tabel 2.15 toont dat een klein deel (0,8%) van de asielzoekers al met de politie in aanraking komt voordat men asiel heeft aangevraagd (1400 personen), of op het moment dat zij worden opgepakt asiel aanvragen (400 personen). Tijdens de asielprocedure eerste aanleg komt ruim 2,5 procent van de asielzoekers in aanraking met de politie. Nadere analyse wijst uit dat een kleine groep 0,4% al snel (binnen een maand na de asielaanvraag) voor het eerst in aanraking komt met de politie. Mogelijk is dit snelle politiecontact een aanwijzing dat de motivatie om asiel aan te vragen niet alleen is ingegeven door vluchtmotieven. Dat deze groep daadwerkelijk asiel heeft aangevraagd met het doel zich in Nederland met criminele activiteiten bezig te houden kan op basis van deze uitkomst uiteraard niet worden geconcludeerd. Een ander gegeven is dat een relatief (zeer) groot deel van de verdachten in deze groepen worden verdacht van valsheid in geschrifte ('valse papieren'). Ook dit gegeven lijkt erop te wijzen dat er van importcriminaliteit waarschijnlijk geen sprake is.

2.4 Aard van de criminaliteit

In deze paragraaf wordt ingegaan op de aard van de criminele activiteiten waarvan de asielzoekers worden verdacht. De analyses in deze paragraaf zijn gebaseerd op dezelfde groep verdachten als waarover in paragraaf 2.3 is gerapporteerd. Dat wil zeggen asielmigranten die in de periode 1995-2004 asiel hebben aangevraagd en die in 2004 worden verdacht van betrokkenheid bij criminele activiteiten. In totaal gaat het om ruim 6700 verdachten.

Tabel 2.16: Delicten en verdachte asielzoekers (al dan niet met verblijfsvergunning) naar delictcategorie (2004)

	Delicten naar aard van het delict		Verdachten naar aard van delict	
	Delicten (N)	%	Verdachten (N)	%
1 gewelddadige seksuele delicten	153	1,3	133	2,0
2 overige seksuele delicten	62	0,5	51	0,8
3 gewelddadige delicten overig	2.367	20,2	1.707	25,3
4 vermogensdelicten met geweld	313	2,7	235	3,5
5 vermogensdelicten overig	5.593	47,7	3.533	52,4
6 vernieling en openbare orde	1.570	13,4	1.130	16,8
7 verkeer misdrijven	763	6,5	643	9,5
8 Drugsdelicten	438	3,7	238	3,5
9 overige delicten	474	4,0	400	5,9
Totaal	11.733	100,0	6.744	119,7

Verklaring der categorieën

1 = gewelddadige seksuele misdrijven	=	(verkrachting, aanranding der eerbaarheid)
2 = overige seksuele misdrijven	=	(schennis eerbaarheid, overig seksueel)
3 = geweld tegen personen	=	(bedreiging, poging doodslag, doodslag voltooid, mishandeling, ov. misdr. tegen leven)
4 = vermogen met geweld	=	(diefstal met geweld, afpersing)
5 = vermogen zonder geweld	=	(b.v. eenvoudige diefstal, diefstal met braak, muntmisdr.,ov. valsheidsmisdr.)
6 = vernieling openbare orde en gezag	=	(b.v. vernieling, openbaar gezag, gemeengevaarlijke misdrijven)
7 = verkeersmisdrijven	=	(b.v. rijden onder invloed, dood letsel door schuld, joyriding)
8 = drugsmisdrijven	=	(harddrugs, softdrugs, overig opiumwet)
9 = overige misdrijven	=	(b.v. wet wapens en munitie, milieumisdrijven)

In tabel 2.16 wordt gepresenteerd van welke misdrijven de asielmigranten worden verdacht. Het komt voor dat een asielmigrant in 2004 van meer dan één delict wordt verdacht. In totaal worden de 6744 asielzoekers verdacht van bijna 12.000 in 2004 gepleegde misdrijven. In deel 1 van de tabel onder het kopje 'delicten naar aard van delict' zijn de delicten geanalyseerd op het niveau van het delict. Delicten zijn hierbij per categorie gesommeerd en vervolgens gerelateerd aan het totaal aantal gepleegde delicten. Hieruit blijkt dat bijna de helft van alle delicten valt in de categorie 'vermogen zonder geweld' (=b.v. eenvoudige diefstal, diefstal met braak, valse papieren, muntmisdrijven). Andere veel voorkomende delictcategorieën zijn 'gewelddadige delicten' (b.v. bedreiging, mishandeling, doodslag etc) en delicten die zijn gerelateerd aan openbare orde en gezag. In deel 2 van de tabel onder het kopje 'verdachten naar aard van delict' zijn de delicten

geanalyseerd op het niveau van de verdachte. Hierbij is per delictcategorie gekeken hoeveel personen er in 2004 van dit delict worden verdacht. De resultaten tellen hierbij niet op tot 100%, omdat een verdachte in 2004 van meerdere soorten delicten verdacht kan worden.²¹

Bovenstaande analyses hebben betrekking op de in 2004 gepleegde misdrijven. Naast informatie over de in 2004 gepleegde misdrijven is van deze verdachten tevens informatie beschikbaar over de gepleegde delicten in de gehele criminele carrière. Analyse van deze in het verleden gepleegde misdrijven maakt het bovendien mogelijk dieper in te gaan op het type delict. In tabel 2.17 zijn de resultaten op delictniveau gepresenteerd. De 6744 asielzoekers die in 2004 een antecedent hebben, worden, gezien over hun gehele criminele carrière, verdacht van ruim 20.000 delicten. Meer dan de helft van de delicten wordt gecategoriseerd als zogenaamde 'overige vermogensdelicten'. Nadere inspectie van deze verzamelcategorie laat zien dat het voornamelijk gaat om eenvoudige diefstal (21%) en gekwalificeerde diefstal (17,4%). In het overgrote deel van de diefstal gerelateerde delicten gaat het om winkeldiefstal (bijna 4800 delicten) (tabel b5.2 in bijlage 5). Een andere veel voorkomend delict binnen deze categorie betreft zogenaamde 'overige valsheidsmisdrijven'. Binnen deze categorie valt onder ander artikel 231 van het Wetboek van Strafrecht (valse reisdocumenten). Ruim vijf procent van de door de verdachten gepleegde delicten heeft, zo blijkt uit tabel 2.17, hierop betrekking.

Bijna een vijfde van de delicten is benoemd als 'overige geweldsdelicten'. Hierbij gaat het voornamelijk om mishandeling (10%) en bedreiging (6%). Een klein deel van de delicten heeft betrekking op 'moord en doodslag'. Zes procent van de delicten valt onder de Wegenverkeerswet. Deze verkeersdelicten zijn, zo blijkt uit de tabel voornamelijk gerelateerd aan artikel 8 (rijden onder invloed) van de wegenverkeerswet (4%).²²

---

²¹ Omdat de politie niet altijd alle misdrijven die bij het opmaken van het proces-verbaal bekend worden registreert, maar daarbij een keuze maakt voor bepaalde delicten (meestal die met de zwaarste strafdreiging) kan dit enige vertekening veroorzaken in de beschrijving van de samenhang tussen kenmerken van verdachten en de aard van het delict. Omdat de registratie van minder ernstige misdrijven bij verdachten van ernstige misdrijven minder worden geregistreerd kan het aandeel van personen die verdacht worden van de lichtere misdrijven worden onderschat.

²² Hierbij wordt opgemerkt dat in HKS alleen (verdachten van) misdrijven worden geregistreerd. Verdachten van overtredingen zoals bijvoorbeeld 'zwart rijden' en het 'rijden zonder geldig rijbewijs' worden niet in HKS geregistreerd en komen in de analyses dus ook niet voor.

Tabel 2.17: Delicten en verdachte asielzoekers naar delictcategorie (delicten 96-04)*

	Delicten naar aard van het delict		Verdachten naar aard van delict	
	Delicten (N)	%	Verdachten (N)	%
gewelddadige seksuele delicten	226	1,1	191	2,8
Verkrachting	96	0,5	89	1,3
Aanranding	130	0,6	113	1,7
overige seksuele delicten	99	0,5	78	1,2
Schennis eerbaarheid	39	0,2	30	0,4
Overige seksuele misdrijven	60	0,3	48	0,7
gewelddadige delicten overig	3.668	18,1	2.110	31,3
Bedreiging	1.209	6,0	885	13,1
Moord en doodslag (poging)	291	1,4	244	3,6
Moord en doodslag (voltooid)	87	0,4	69	1,0
Mishandeling	2.081	10,3	1.458	21,6
vermogensdelicten met geweld	603	3,0	402	6,0
Diefstal met geweld	534	2,6	373	5,5
Afpersing	69	0,3	56	0,8
vermogensdelicten overig	10.285	50,7	3.976	59,0
Muntmisdrijven	47	0,2	43	0,6
Overige valsheid	1.143	5,6	955	14,2
Eenvoudige diefstal	4.255	21,0	1.771	26,3
Diefstal verbreking	1.469	7,2	591	8,8
Overige gekwalificeerde diefstal	2.062	10,2	1.071	15,9
Verduistering	278	1,4	213	3,2
Bedrog	249	1,2	195	2,9
Heling	782	3,9	575	8,5
vernietiging en openbare orde	2.766	13,6	1.478	21,9
Tegen openbare orde	1.020	5,0	668	9,9
Gemeengevaarlijke misdrijven	59	0,3	47	0,7
Tegen openbaar gezag	777	3,8	487	7,2
Overige vernietiging	910	4,5	598	8,9
verkeer misdrijven	1.255	6,2	828	12,3
rijden onder invloed	834	4,1	602	8,9
Verlaten plaats ongeval	252	1,2	225	3,3
Rijden na ontzegging	50	0,2	39	0,6
Weigeren bloedproef	57	0,3	51	0,8
Dood/letsel door schuld	32	0,2	31	0,5
Joyriding	10	0,0	10	0,1
Overig misdrijven WWV	20	0,1	19	0,3
drugsdelicten	619	3,1	327	4,8
Middelenlijst I (hard)	451	2,2	234	3,5
Middelenlijst II (soft)	98	0,5	77	1,1
Overige opiumwet	70	0,3	33	0,5
overige delicten	760	3,7	566	8,4
Overige misdrijven SR	457	2,3	351	5,2
Wet Wapens & munitie	229	1,1	183	2,7
Misdrijven andere wetten	74	0,4	67	1,0
Totaal	20.281	100,0	6.744	147,6

*voor de bij de categorieën behorende wetsartikelen wordt verwezen naar bijlage 5, tabel b5.3

Ook in deze tabel zijn de delicten tevens geanalyseerd op het niveau van de verdachte. Hierbij is dus per delictcategorie gekeken hoeveel personen er in hun criminele carrière van dit type delict worden verdacht. Omdat het regelmatig voor komt dat een verdachte in zijn carrière van meerdere type delicten verdacht wordt tellen de percentages niet op tot 100%. Deze twee

verschillende wijzen van presentatie van het criminele gedrag van asielmigranten tonen min of meer hetzelfde beeld. Uit de analyse op het niveau van de verdachte blijkt dat een aanzienlijk deel (14%) wordt verdacht van zogenaamde 'overige valsheidsmisdrijven', waaronder het gebruik van valse identiteitspapieren en/of reisdocumenten.

2.4.1 Aard van de criminaliteit naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat

In onderstaande tabel 2.18 zijn de delicten waarvan de asielmigranten worden verdacht uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat. In de aard van de criminaliteit doen zich verschillen voor tussen mannen en vrouwen, jongeren en ouderen. Vrouwen worden relatief vaker verdacht van vermogensdelicten dan mannen. Minderjarigen (12-17) en jongvolwassenen (18-24) zijn vaker betrokken bij gewelddadige (seksuele) en openbare orde delicten dan de oudere asielmigranten. Ouderen worden relatief vaker verdacht van verkeersdelicten en vermogensdelicten. Alleenstaanden worden relatief vaak verdacht van vernieling en openbare orde misdrijven. Gehuwden worden relatief vaak aangehouden voor verkeersmisdrijven.

Tabel 2.18: Percentage verdachten naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat en aard van het delict (delicten 2004)

Sekse	Percentage verdachten naar aard van delict			Percentage verdachten naar aard van delict								
	A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9
man	5.839	10.462	1,8	2,3	0,9	27,0	4,0	48,5	18,0	10,7	3,9	6,4
vrouw	899	1.249	1,4	0,0	0,0	14,3	0,4	77,5	8,6	2,1	1,1	2,6
totaal	6.738	11.711	1,7	2,0	0,8	25,3	3,5	52,4	16,7	9,5	3,5	5,9
Leeftijd (eind 2004)												
12 t/m 17 jaar	718	1.338	1,9	3,5	1,3	31,1	6,3	48,9	27,0	2,5	1,3	6,1
18 t/m 24 jaar	2.605	4.731	1,8	2,2	0,5	26,1	4,5	50,8	18,6	8,7	4,0	7,0
25 t/m 44 jaar	3.107	5.194	1,7	1,4	0,8	23,9	2,3	53,8	13,8	11,6	3,7	5,2
45 en ouder	316	470	1,5	1,9	0,6	19,9	0,6	59,2	7,6	11,7	3,2	3,8
totaal	6.746	11.733	1,7	2,0	0,8	25,3	3,5	52,4	16,8	9,5	3,5	5,9
Burgerlijke staat												
gehuwd/samenwonend	1.491	2.191	1,5	1,6	0,8	26,7	1,3	50,2	11,1	13,2	2,3	4,9
ongehuwd	4.543	8.335	1,8	2,2	0,7	26,0	4,3	51,2	19,1	9,0	3,8	6,4
gescheiden/weduwe	123	189	1,5	1,6	0,8	18,7	2,4	58,5	8,9	10,6	4,1	4,9
onbekend	589	1.018	1,7	1,5	0,7	17,7	3,2	65,7	14,3	4,4	4,4	5,4
totaal	6.746	11.733	1,7	2,0	0,8	25,3	3,5	52,4	16,8	9,5	3,5	5,9

A = Verdachten (N)   1 =gewelddadige seksuele delicten   4 =vermogensdelicten met geweld   7 =verkeer misdrijven
 B = Delicten (N in 2004)   2 =overige seksuele delicten   5 =vermogensdelicten overig   8 =drugsdelicten
 C = Delicten/Verdachten   3 =gewelddadige delicten overig   6 =vernieling en openbare orde   9 =overige delicten

2.4.2 Aard van de criminaliteit naar herkomst

Eerder is geconstateerd dat de mate waarin asielmigranten worden verdacht van criminaliteit is gerelateerd aan het land van herkomst. Ook in de aard van de criminaliteit doen zich verschillen voor tussen asielmigranten uit de onderscheiden herkomstgebieden (tabel 2.19). Zo zijn asielmigranten uit het voormalig Oostblok relatief vaak betrokken bij vermogensmisdrijven, worden asielmigranten uit het Midden Oosten vaker dan gemiddeld verdacht van

(seksuele) geweldsdelicten en verkeersdelicten en komen Noord Afrikaanse asielmigranten relatief vaak in aanraking met de politie in verband met openbare orde en drugsdelicten.

Tabel 2.19: Percentage verdachten naar herkomstgroep en aard van het delict (delicten 2004)

Herkomst	Percentage verdachten naar aard van delict			Percentage verdachten naar aard van delict								
	A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9
vm. Oostblok	1.610	2.900	1,8	0,7	0,2	16,4	3,5	67,4	12,3	9,6	2,5	5,0
<i>waaronder</i>												
vm. Joegoslavië	479	891	1,9	1,0	0,6	25,1	2,9	52,7	15,3	13,2	4,0	7,3
vm. Sovjet Unie	1.056	1.877	1,8	0,7	0,1	12,9	3,8	73,9	10,6	8,6	1,7	3,9
overig Oost-Europa	75	132	1,8	0,0	0,0	10,7	4,0	69,3	17,3	1,3	4,0	6,7
Turkije	132	223	1,7	1,5	0,0	37,9	5,3	41,7	12,9	9,8	6,8	8,3
Midden Oosten	1.838	3.245	1,8	3,2	1,1	34,4	3,1	37,6	18,9	12,7	2,4	7,0
<i>waaronder</i>												
Irak	774	1.445	1,9	2,7	1,4	37,2	3,4	39,4	16,9	10,7	1,7	9,3
Iran	348	624	1,8	1,1	0,9	29,0	4,0	44,0	22,7	7,5	8,0	4,6
Afghanistan	584	967	1,7	4,6	0,9	33,6	2,2	30,1	19,5	19,9	0,0	4,6
overig Midden Oosten	132	209	1,6	4,5	0,8	35,6	3,0	43,9	17,4	6,1	3,0	9,8
overig Azië	385	607	1,6	0,5	0,3	17,9	5,5	59,7	16,9	5,7	3,4	6,8
<i>waaronder</i>												
Sri Lanka	34	72	2,1	0,0	0,0	44,1	0,0	38,2	8,8	14,7	0,0	2,9
China	137	191	1,4	0,0	0,0	19,0	13,9	40,1	28,5	6,6	2,9	15,3
overig Azië	214	344	1,6	0,9	0,5	13,1	0,9	75,7	10,7	3,7	4,2	1,9
Noord Afrika	209	417	2,0	0,0	0,5	18,7	5,3	55,0	26,8	2,9	12,4	6,7
<i>waaronder</i>												
Algerije	150	313	2,1	0,0	0,0	12,0	4,7	60,0	31,3	2,0	14,0	6,0
ov.Noord Afrika	59	104	1,8	0,0	1,7	35,6	6,8	42,4	15,3	5,1	8,5	8,5
overig Afrika	2.531	4.277	1,7	2,3	1,0	25,5	3,2	52,5	17,5	8,3	4,1	5,4
<i>waaronder</i>												
Somalië	248	492	2,0	2,4	0,8	29,0	6,0	52,4	24,6	4,8	2,8	6,9
Angola	530	832	1,6	2,5	1,5	24,9	4,2	48,5	19,4	11,1	0,2	6,4
Sierra Leone	462	762	1,6	3,5	0,9	29,2	3,0	47,6	17,3	8,4	6,5	6,3
Soedan	218	330	1,5	0,5	1,4	25,7	1,8	51,4	15,1	8,3	2,8	6,4
Zaire	136	193	1,4	1,5	1,5	20,6	2,9	60,3	14,0	6,6	1,5	8,8
Nigeria	102	166	1,6	2,0	0,0	16,7	1,0	74,5	4,9	3,9	6,9	2,0
Ethiopië	44	60	1,4	0,0	0,0	15,9	0,0	65,9	18,2	11,4	0,0	2,3
Guinee	241	388	1,6	1,2	1,2	32,8	4,1	47,7	17,4	9,1	4,1	3,7
Liberia	104	173	1,7	1,9	0,0	26,9	4,8	59,6	21,2	4,8	2,9	4,8
overig Afrika	446	881	2,0	3,1	0,7	20,6	1,6	55,2	15,9	8,5	8,5	3,1
overige landen	35	49	1,4	0,0	0,0	14,3	0,0	71,4	5,7	5,7	2,9	8,6
totaal	6.740	11.718	1,7	2,0	0,8	25,3	3,5	52,4	16,8	9,5	3,5	5,9

A = Verdachten (N) 1 =gewelddadige seksuele delicten 4 =vermogensdelicten met geweld 7 =verkeer misdrijven
 B = Delicten (N in 2004) 2 =overige seksuele delicten 5 =vermogensdelicten overig 8 =drugsdelicten
 C = Delicten/Verdachten 3 =gewelddadige delicten overig 6 =vernietiging en openbare orde 9 =overige delicten

2.4.3 Aard van de criminaliteit naar verblijfstitel

In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt tussen rechtmatig verblijvende asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning), asielzoekers in procedure en afgewezen, onrechtmatig verblijvende asielzoekers.

Asielzoekers die per begin 2005 in procedure waren komen, zo bleek eerder, relatief vaker in aanraking met de politie dan asielmigranten met een verblijfsvergunning. Onrechtmatig verblijvende asielzoekers staan op hun beurt vaker als verdacht geregistreerd dan asielzoekers in procedure. In

hoeverre doen zich nu ook verschillen tussen de drie onderscheiden groepen in de aard van de criminaliteit? Tabel 2.20 laat zien dat rechtmatig verblijvende asielmigranten relatief vaak worden verdacht van (seksuele) geweldsdelicten en verkeersdelicten en dat onrechtmatig/illegala verblijvende asielzoekers veel vaker dan gemiddeld betrokken zijn bij vermogensdelicten. Bij de asielzoekers in procedure zien we geen sterke oververtegenwoordiging van een specifieke delictcategorie. We constateren dat meer dan de helft van de asielzoekers in procedure (onder andere) is betrokken bij 'overige vermogensdelicten' en een kwart onder andere wordt verdacht van 'overige geweldsdelicten'. Tevens zien we dat deze groep enigszins vaker dan gemiddeld is betrokken bij vernieling en andere openbare orde delicten. Een uitgebreid onderzoek van De Haan and Althoff (2002) in de regio Groningen nuanceert deze betrokkenheid van asielmigranten in procedure. Zij wijzen erop dat het bij deze groep vaak gaat om relatief lichte vergrijpen zoals winkeldiefstal. Geweldsdelicten vinden, zo bleek uit hun onderzoek, vooral plaats binnen de muren van het asielzoekerscentrum en zijn veelal het resultaat van wrijvingen die ontstaan als het gevolg van de situatie in de asielzoekerscentra waar veel mensen van verschillende nationaliteiten voor langere tijd in een beperkte ruimte met elkaar moeten samenleven.

Tabel 2.20: Percentage verdachten naar verblijfstitel en aard van het delict (delicten 2004)

Verblijfstitel				Percentage verdachten naar aard van delict								
	A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9
rechtmatig	2.516	4.327	1,7	2,4	0,6	30,5	3,7	39,2	17,5	16,8	3,7	6,4
in procedure	1.854	3.337	1,8	2,2	1,2	24,8	3,5	56,6	17,4	5,9	2,8	5,7
onrechtmatig	2.374	4.069	1,7	1,4	0,5	20,2	3,3	63,1	15,5	4,7	4,0	5,7
totaal	6.744	11.733	1,7	2,0	0,8	25,3	3,5	52,4	16,8	9,5	3,5	5,9

A = Verdachten (N)   1 =gewelddadige seksuele delicten   4 =vermogensdelicten met geweld   7 =verkeer misdrijven
 B = Delicten (N in 2004)   2 =overige seksuele delicten   5 =vermogensdelicten overig   8 =drugsdelicten
 C = Delicten/Verdachten   3 =gewelddadige delicten overig   6 =vernieling en openbare orde   9 =overige delicten

Analyse van de in het verleden gepleegde misdrijven laat een overeenkomstig beeld zien (tabel 2.21). Bijna 70 procent van de verdachte onrechtmatig verblijvende asielzoekers is in het verleden verdacht van een vermogensdelict (zonder geweld). Een vijfde van deze groep verdachten is (onder andere) ooit verdacht van gebruik danwel bezit van valse papieren. Een nog groter deel (30%) van deze illegale asielzoekers wordt ondermeer verdacht van eenvoudige diefstal. Hierbij gaat het bijna altijd om winkeldiefstal. Ook van de verdachte, nog in procedure zijnde asielzoekers, is een aanzienlijk deel (onder andere) met de politie in aanraking gekomen op verdenking van (eenvoudige) diefstal. De in de tabel gepresenteerde percentages hebben betrekking op delicten gerelateerd aan verdachten. Voor

gegevens op het niveau van delict wordt verwezen naar bijlage 5 (tabel b5.3).

Tabel 2.21: Percentage verdachten naar verblijfstitel en aard van het delict (delicten 1996-2004)*

	verdachte asielzoekers		waarvan		
	N	%	rechtmatig	in procedure	onrechtmatig
			%	%	%
gewelddadige seksuele delicten	191	2,8	3,7	2,8	2,0
Verkrachting	89	1,3	1,7	1,1	1,1
Aanranding	113	1,7	2,1	1,9	1,0
overige seksuele delicten	78	1,2	1,3	1,4	0,8
Schennis eerbaarheid	30	0,4	0,6	0,3	0,5
Overige seksuele misdrijven	48	0,7	0,7	1,1	0,4
gewelddadige delicten overig	2.110	31,3	37,2	29,3	26,5
Bedreiging	885	13,1	15,2	11,7	12,0
Moord en doodslag (poging)	244	3,6	3,7	3,6	3,5
Moord en doodslag (voltooid)	69	1,0	0,8	1,3	1,1
Mishandeling	1.458	21,6	27,3	19,3	17,4
vermogensdelicten met geweld	402	6,0	6,1	5,1	6,5
Diefstal met geweld	373	5,5	5,4	4,8	6,2
Afpersing	56	0,8	1,2	0,4	0,8
vermogensdelicten overig	3.976	59,0	46,6	62,5	69,3
Muntmisdrijven	43	0,6	0,6	0,7	0,7
Overige valsheid	955	14,2	8,1	13,5	21,1
Eenvoudige diefstal	1.771	26,3	21,5	28,0	29,9
Diefstal verbreking	591	8,8	7,8	7,9	10,4
Overige gekwalificeerde diefstal	1.071	15,9	10,9	18,0	19,5
Verduistering	213	3,2	3,3	3,1	3,0
Bedrog	195	2,9	2,9	2,8	2,9
Heling	575	8,5	8,3	9,2	8,3
vernietiging en openbare orde	1.478	21,9	24,2	21,1	20,1
Tegen openbare orde	668	9,9	11,1	9,6	8,9
Gemeengevaarlijke. misdrijven	47	0,7	1,0	0,5	0,5
Tegen openbaar gezag	487	7,2	6,9	6,5	8,1
Overige vernietiging	598	8,9	10,6	8,1	7,6
verkeer misdrijven	828	12,3	20,4	7,7	7,2
rijden onder invloed	602	8,9	14,7	5,6	5,4
Verlaten plaats ongeval	225	3,3	6,0	2,0	1,6
Rijden na ontzegging	39	0,6	0,9	0,3	0,5
Weigeren bloedproef	51	0,8	1,3	0,5	0,4
Dood/letsel door schuld	31	0,5	0,5	0,6	0,3
Joyriding	10	0,1	0,3	0,0	0,1
Overig misdr. W.v.W	19	0,3	0,5	0,2	0,2
drugsdelicten	327	4,8	4,6	3,5	6,2
Middellenlijst I (hard)	234	3,5	2,7	2,4	5,1
Middellenlijst II (soft)	77	1,1	1,4	0,8	1,1
Overige opiumwet	33	0,5	0,6	0,3	0,5
overige delicten	566	8,4	9,4	7,0	8,4
Overige misdrijven SR	351	5,2	5,4	4,8	5,3
Wet Wapens & munitie	183	2,7	2,8	2,2	3,0
Misdrijven andere wetten	67	1,0	1,8	0,4	0,6
Totaal	6.744	147,6	33,8	37,0	30,3

*voor de bij de categorieën behorende wetsartikelen wordt verwezen naar bijlage 5, tabel b5.3

2.4.4 Aard van de criminaliteit naar herkomstgebied en verblijfstitel

Het patroon dat rechtmatig verblijvende asielmigranten relatief vaak worden verdacht van (seksuele) geweldsdelicten en verkeersdelicten en onrechtmatig verblijvende asielzoekers vaker dan gemiddeld betrokken zijn bij vermogensdelicten blijkt min of meer onafhankelijk van de herkomst van de asielmigranten. Binnen nagenoeg elke herkomstgroep zien we dat asielmigranten met een verblijfsvergunning relatief vaak worden verdacht van geweldsdelicten en dat onrechtmatig verblijvende asielzoekers vaker dan gemiddeld betrokken zijn bij vermogensdelicten (tabel 2.22).

Tabel 2.22: Percentage verdachten naar herkomstgroep, verblijfstitel en aard van het delict (delicten 2004)

Verblijfstitel	A	B	C	Percentage verdachten naar aard van delict									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	
vm. Oostblok													
rechtmatig	414	749	1,8	0,7	0,5	21,3	4,6	52,4	16,2	18,8	3,9	4,8	
in procedure	517	933	1,8	1,0	0,4	16,8	3,9	69,4	13,2	6,6	0,8	5,6	
onrechtmatig	677	1218	1,8	0,6	0,0	13,1	2,7	75,0	9,3	6,4	3,0	4,7	
Turkije													
rechtmatig	27	46	1,7	0,0	0,0	55,6	3,7	25,9	11,1	22,2	11,1	7,4	
in procedure	42	68	1,6	4,8	0,0	31,0	2,4	40,5	16,7	11,9	4,8	9,5	
onrechtmatig	63	109	1,7	0,0	0,0	34,9	7,9	49,2	11,1	3,2	6,3	7,9	
Midden Oosten (incl. Afgh)													
rechtmatig	1.033	1769	1,7	3,3	0,4	34,8	2,6	33,6	17,8	17,2	2,0	6,9	
in procedure	414	732	1,8	3,4	2,2	35,3	3,9	41,3	19,3	6,3	2,4	7,2	
onrechtmatig	391	744	1,9	2,6	1,8	32,2	3,6	44,5	21,2	7,4	3,6	6,9	
overig Azië													
rechtmatig	85	143	1,7	1,2	0,0	31,8	10,6	34,1	11,8	16,5	3,5	10,6	
in procedure	105	168	1,6	1,0	1,0	15,2	1,9	63,8	23,8	1,9	3,8	3,8	
onrechtmatig	195	296	1,5	0,0	0,0	13,3	5,1	68,7	15,4	3,1	3,1	6,7	
Noord Afrika													
rechtmatig	32	61	1,9	0,0	0,0	37,5	3,1	40,6	18,8	12,5	9,4	12,5	
in procedure	43	89	2,1	0,0	2,3	23,3	4,7	60,5	20,9	2,3	7,0	4,7	
onrechtmatig	134	267	2,0	0,0	0,0	12,7	6,0	56,7	30,6	0,7	14,9	6,0	
overig Afrika													
rechtmatig	917	1551	1,7	2,4	1,1	28,6	3,9	40,6	18,5	15,4	5,0	5,8	
in procedure	718	1312	1,8	2,5	1,3	26,2	3,2	55,2	18,7	5,6	4,0	4,9	
onrechtmatig	896	1414	1,6	2,1	0,7	21,9	2,6	62,6	15,6	3,3	3,2	5,5	

A = Verdachten (N)   1 =gewelddadige seksuele delicten   4 =vermogensdelicten met geweld   7 =verkeer misdrijven
 B = Delicten (N in 2004)   2 =overige seksuele delicten   5 =vermogensdelicten overig   8 =drugsdelicten
 C = Delicten/Verdachten   3 =gewelddadige delicten overig   6 =vernieling en openbare orde   9 =overige delicten

2.4.5 Aard van de criminaliteit in vergelijking met bevolking

In tabel 2.23 is een vergelijking gemaakt naar aard van delict tussen bevolking en asielzoekers.

Tabel 2.23: Percentage verdachten in de bevolking en onder asielmigranten naar aard van het delict

				Percentage verdachten naar aard van delict								
	A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Reguliere bevolking	227.010	409.039	1,8	1,0	1,1	23,9	3,1	30,3	18,8	25,0	8,9	10,1
Man	191.626	356.064	1,9	1,1	1,2	24,9	3,3	27,6	19,9	26,2	8,9	10,7
Vrouw	35.384	52.975	1,5	0,1	0,1	18,1	1,7	44,4	13,0	18,6	9,1	6,8
12-17	29.389	59.704	2,0	1,6	1,1	26,1	6,1	41,8	34,7	3,5	2,4	8,0
18-24	55.192	105.713	1,9	0,8	0,6	23,0	4,0	32,3	23,9	20,3	9,7	10,7
25-34	-	-	-	0,8	0,9	23,5	2,9	29,9	15,8	28,2	12,2	9,9
35-44	-	-	-	1,0	1,2	26,4	2,2	27,3	13,9	29,8	10,1	10,4
45-54	-	-	-	0,9	1,4	22,9	1,1	23,6	11,2	34,9	8,7	10,6
55-64	-	-	-	1,0	2,2	19,0	0,6	21,1	8,3	40,3	4,7	11,6
65+	-	-	-	1,4	3,2	16,9	0,3	23,8	6,8	41,8	2,5	8,7
Nederland	-	-	-	0,8	1,3	23,9	1,8	25,0	20,4	30,2	6,4	10,9
Voormalig Joegoslavië	-	-	-	0,8	0,5	22,9	4,3	47,6	15,4	17,4	5,8	8,0
Voormalig Oostblok	-	-	-	0,9	0,4	12,9	2,5	55,1	10,6	17,1	7,0	5,9
Turkije	-	-	-	1,5	0,5	32,9	4,5	25,8	17,3	23,1	7,7	12,4
Suriname	-	-	-	1,1	0,6	24,9	5,7	33,1	16,2	17,5	16,6	8,8
Ned. Antillen + Aruba	-	-	-	1,6	0,9	25,4	7,2	36,6	15,2	14,4	20,2	9,6
Midden-Oosten	-	-	-	1,5	0,9	30,0	4,3	43,3	19,6	9,4	5,9	8,7
Overig Azië	-	-	-	1,5	0,6	19,6	3,5	42,2	14,3	18,7	4,9	8,2
Marokko	-	-	-	1,4	0,6	28,6	8,2	42,5	20,9	13,9	10,1	10,3
Overig Afrika	-	-	-	1,6	0,7	23,2	4,3	48,5	17,5	11,8	6,4	7,2
Asielzoekers	6.744	11.733	1,7	2,0	0,8	25,3	3,5	52,4	16,8	9,5	3,5	5,9
waarvan												
man	5.839	10.462	1,8	2,3	0,9	27,0	4,0	48,5	18,0	10,7	3,9	6,4
vrouw	899	1.249	1,4	0,0	0,0	14,3	0,4	77,5	8,6	2,1	1,1	2,6
12 t/m 17 jaar	718	1.338	1,9	3,5	1,3	31,1	6,3	48,9	27,0	2,5	1,3	6,1
18 t/m 24 jaar	2.605	4.731	1,8	2,2	0,5	26,1	4,5	50,8	18,6	8,7	4,0	7,0
25 t/m 44 jaar	3.107	5.194	1,7	1,4	0,8	23,9	2,3	53,8	13,8	11,6	3,7	5,2
45 en ouder	316	470	1,5	1,9	0,6	19,9	0,6	59,2	7,6	11,7	3,2	3,8
vm. Oostblok	1.610	2.900	1,8	0,7	0,2	16,4	3,5	67,4	12,3	9,6	2,5	5,0
waaronder												
vm. Joegoslavië	479	891	1,9	1,0	0,6	25,1	2,9	52,7	15,3	13,2	4,0	7,3
Turkije	132	223	1,7	1,5	0,0	37,9	5,3	41,7	12,9	9,8	6,8	8,3
Midden Oosten	1.838	3.245	1,8	3,2	1,1	34,4	3,1	37,6	18,9	12,7	2,4	7,0
overig Azië	385	607	1,6	0,5	0,3	17,9	5,5	59,7	16,9	5,7	3,4	6,8
Noord Afrika	209	417	2,0	0,0	0,5	18,7	5,3	55,0	26,8	2,9	12,4	6,7
overig Afrika	2.531	4.277	1,7	2,3	1,0	25,5	3,2	52,5	17,5	8,3	4,1	5,4
rechtmatig	2.516	4.327	1,7	2,4	0,6	30,5	3,7	39,2	17,5	16,8	3,7	6,4
in procedure	1.854	3.337	1,8	2,2	1,2	24,8	3,5	56,6	17,4	5,9	2,8	5,7
onrechtmatig	2.374	4.069	1,7	1,4	0,5	20,2	3,3	63,1	15,5	4,7	4,0	5,7

A = Verdachten (N) 1 =gewelddadige seksuele delicten 4 =vermogensdelicten met geweld 7 =verkeer misdrijven
 B = Delicten (N in 2004) 2 =overige seksuele delicten 5 =vermogensdelicten overig 8 =drugsdelicten
 C = Delicten/Verdachten 3 =gewelddadige delicten overig 6 =vernietiging en openbare orde 9 =overige delicten

Bron: LCK (populatieprofielen) 2004, 2005 (cijfers bevolking), RISBO, cijfers asielmigranten

Tabel 2.3 toont dat asielzoekers gemiddeld genomen veel vaker betrokken bij zijn bij vermogensdelicten zonder geweld dan de totale bevolking en

(logischerwijs) veel minder bij verkeersdelicten. Bij een vergelijking tussen de totale groep verdachten en de rechtmatig verblijvende asielmigranten zien we overigens dat dit verschil aanzienlijk kleiner is. Daarnaast blijkt dat verdachte asielmigranten relatief minder vaak worden verdacht van drugsgelateerde criminaliteit dan de totale groep in HKS geregistreerde verdachten. Wat betreft de betrokkenheid bij geweldsdelicten zien we nauwelijks verschil. Bij onderverdeling naar subgroepen op basis van sekse, leeftijd en herkomst zien we patronen in de totale verdachtengroep veelal terug bij de verdachte asielmigranten. Zo zijn vrouwen minder vaak betrokken bij geweldsdelicten en relatief vaker bij vermogensdelicten zonder geweld en zijn jongeren uit beide groepen vaker betrokken bij geweldsdelicten en vernieling dan ouderen. Ook bij de herkomstgroepen zien we opvallende overeenkomsten. Zo zijn Turken in beide verdachtenpopulaties relatief vaak betrokken bij geweldsdelicten en zijn verdachten uit het voormalig Oostblok (veel) vaker dan verdachten uit andere herkomstgroepen betrokken bij vermogensdelicten.

2.5 Criminaliteit van asielzoekers: multivariate analyse

Inleiding

In het voorgaande is aandacht besteed aan de samenhang tussen het al dan niet worden verdacht van een misdrijf, de verblijfsstatus en een aantal persoonlijke kenmerken. We constateerden onder andere dat er een samenhang is tussen de verblijfsstatus en de (mogelijke) betrokkenheid bij criminaliteit.²³ Van de onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers wordt bijvoorbeeld een groter deel verdacht van betrokkenheid bij een misdrijf dan van de asielzoekers in procedure. Tevens bleken achtergrondkenmerken zoals geslacht en leeftijd, waarvan al langer bekend is dat zij van invloed zijn op de betrokkenheid bij criminaliteit, ook bij deze groepen samen te hangen met de verdenking van criminele activiteiten. In voorgaande analyses zijn steeds twee kenmerken tegen elkaar afgezet. Daarbij kan niet zichtbaar gemaakt worden in hoeverre verschillen (wat betreft het aandeel verdachten) tussen bijvoorbeeld rechtmatig verblijvende asielmigranten en asielzoekers in procedure eventueel louter het gevolg zijn van groepsverschillen ten aanzien

---

²³ Met 'verblijfsstatus' wordt hier verwezen naar de drie onderscheiden groepen te weten: rechtmatig verblijvende asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning), asielzoekers die nog in procedure zijn en onrechtmatig verblijvende asielzoekers (afgewezen asielzoekers die illegaal verblijven).

van deze achtergrondkenmerken (leeftijd, geslacht en etnische herkomst). In deze paragraaf stellen we ons daarom de vraag of er na controle van de achtergrondkenmerken leeftijd, geslacht en etnische herkomst nog steeds een significante samenhang blijft bestaan tussen de verblijfsstatus en het al dan niet worden verdacht van criminaliteit.

Om hier inzicht in te verwerven en een indicatie te krijgen hoe sterk de afzonderlijke achtergrondkenmerken de kans op registratie als verdachte van criminaliteit beïnvloeden, is een zogenoemde multiple logistische regressie analyse uitgevoerd. De uit deze techniek resulterende schattingen geven het effect van de afzonderlijke variabelen op het al dan niet verdacht zijn, na correctie voor andere relevante kenmerken die in de modellen zijn opgenomen. Naast het basismodel waarbij wordt ingegaan op het al dan niet worden verdacht van criminele activiteiten in algemene zin, zijn, om zichtbaar te maken of het beeld verandert wanneer alleen wordt gekeken naar een bepaald type delicten, tevens meer specifieke modellen geconstrueerd die ingaan op verdachten van geweldsmisdrijven, valsheid in geschrifte (vnl. valse papieren), diefstal, en drugsdelicten.

Methode

Er wordt dus met behulp van logistische regressie geprobeerd een beter zicht te krijgen op de effecten van de verblijfsstatus, leeftijd, geslacht en herkomst op de kans om verdachte te zijn. In de analyses worden steeds vier deelmodellen opgebouwd waarbij potentieel verklarende kenmerken stapsgewijs worden toegevoegd. In het eerste model is alleen de verblijfsstatus opgenomen. Dit geeft een beeld van de verschillen in verdachtenpercentages tussen asielmigranten met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en onrechtmatige/illegale asielzoekers zonder dat daarbij rekening wordt gehouden met eventuele verschillen in geslacht, leeftijdsopbouw en etnische herkomst tussen deze drie categorieën asielzoekers.²⁴ In model 2 zijn leeftijd en geslacht toegevoegd. Dit levert een beeld op van het effect van de verblijfsstatus en de criminaliteitsgraad

---

²⁴ Hierbij dient te worden opgemerkt dat ten behoeve van deze analyses is gewerkt met een steekproef uit de groep afgewezen onrechtmatig verblijvende asielzoekers. Dit is noodzakelijk omdat zoals bleek uit paragraaf 2.3.4 wordt verwacht dat van deze afgewezen asielzoekers nog slechts (een relatief klein) deel illegaal in Nederland verblijft. Om vertekeningen te voorkomen zijn de analyses daarom gebaseerd op asielmigranten met een verblijfsvergunning, asielmigranten in procedure en een aselecte steekproef van ongeveer 18 procent uit de afgewezen asielzoekers (conform het in paragraaf 2.3.4 geschetste wetenschappelijk gefundeerde vertrekscenario). De afgewezen illegale asielzoekers zijn random geselecteerd omdat niet duidelijk is wie is vertrokken en wie nog in Nederland verblijft. Afgewezen asielzoekers die in 2004 werden verdacht (in HKS voorkwamen) zijn integraal in de steekproef opgenomen omdat daarvan duidelijk is dat zij in 2004 nog in Nederland verbleven.

wanneer de drie groepen (rechtmatig verblijvende asielmigranten, asielzoekers in procedure en onrechtmatig verblijvende asielzoekers) wat betreft geslacht en leeftijd dezelfde opbouw zouden hebben. In model 3 is vervolgens de herkomst toegevoegd. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen vier herkomstgebieden te weten Azië (inclusief Turkije), Oost-Europa, Noord-Afrika en overig Afrika. Voor deze beperkte categorisering is gekozen om te voorkomen dat een slechte celvulling de resultaten zou vertekenen. In tabel 2.24 wordt de kans op registratie als verdachte van crimineel gedrag weergegeven in de regressiecoëfficiënten (B) en de makkelijker te interpreteren odds ratio's (exp B) die de kansverhoudingen ten opzichte van de referentiecategorie weergeven. Indien de odds ratio groter is dan één is de kans om als verdachte geregistreerd te zijn vanwege crimineel gedrag van de betreffende categorie groter dan die van de referentiecategorie; is de odds ratio kleiner dan één dan is de kans kleiner dan die van de referentiecategorie, gegeven de andere kenmerken die in het model zijn opgenomen. De referentiecategorie is een te bepalen groep, waarmee de andere groepen vergeleken kunnen worden. Voor de variabele verblijfsstatus zijn de asielmigranten met een verblijfsvergunning gekozen als de referentiegroep waarmee de andere groepen vergeleken worden. Voor de variabele geslacht zijn de vrouwen gekozen als referentiegroep en voor herkomstgroep zijn de Aziaten als referentiegroep aangemerkt. Leeftijd is opgenomen in de vorm van een continue variabele.²⁵

Resultaten

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de statusgroepen wat betreft hun criminaliteitsgraad (de kans om als verdachte te staan geregistreerd in HKS). Asielzoekers in procedure worden anderhalf keer vaker verdacht en onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers worden ruim drie keer vaker verdacht dan rechtmatig verblijvende asielmigranten (model 1). Na correctie voor leeftijd en geslacht (model 2) wordt het verschil tussen de statusgroepen weliswaar minder, maar blijft toch een aanzienlijk (en significant) verschil bestaan. Slecht een beperkt deel van de verschillen tussen statusgroepen kan dus worden verklaard uit het feit dat er zich onder asielzoekers in procedure en de afgewezen onrechtmatig verblijvende

---

²⁵ Dat wil zeggen dat is gewerkt met de leeftijd in jaren. Omdat vanuit eerder onderzoek (van San & Leerkes, 2001, van Tilburg et al, 2003) en het empirisch materiaal duidelijk is geworden dat de betrokkenheid bij criminaliteit van het twaalfde tot het negentiende levensjaar oploopt om vervolgens vanaf het negentiende jaar weer te dalen, is leeftijd zodanig getransformeerd dat het veronderstelde lineaire effect van leeftijd op criminaliteit geen geweld wordt aangedaan.

asielzoekers relatief veel jonge mannen bevinden. Een zelfde beeld zien we na de opname van de variabele herkomstgebied in het model (model 3). Rekening houdend met verschillen tussen mannen en vrouwen, leeftijd en het herkomstgebied hebben afgewezen illegale asielzoekers een bijna tweeënhalve keer grotere kans om als verdachte te zijn geregistreerd dan asielmigranten met een verblijfsvergunning en is de kans dat asielzoekers in procedure worden verdacht van criminaliteit 1,3 keer zo groot als dat asielmigranten met een verblijfsvergunning worden verdacht.

Tabel 2.24: Verdachte Asielzoekers, effecten van verblijfsstatus en achtergrondkenmerken

	model 1		model 2		model 3	
	B	Exp(B)	B	Exp(B)	B	Exp(B)
Verblijfstitel						
rechtmatig (met verblijfsvergunning)		1,000		1,000		1,000
in procedure	0,465	1,591	0,355	1,426	0,299	1,349
onrechtmatig/illegaal	1,114	3,047	0,989	2,689	0,912	2,489
Geslacht						
vrouw				1,000		1,000
man			1,296	3,656	1,315	3,724
Leeftijd			-0,044	0,957	-0,043	0,958
Herkomst						
Azië (incl. Turkije)						1,000
Oost Europa					0,485	1,623
Noord Afrika					0,788	2,198
Overig Afrika					0,352	1,422
constante	-3,334	0,036	-3,780	0,023	-4,015	0,018
R2		0,031		0,091		0,097

-vetgedrukte coëfficiënten significant op 1% niveau
-cursiefgedrukte coëfficiënten significant op het 5% niveau

Indien het model wordt toegespitst op specifieke categorieën verdachten, dan zien we dat het effect van verblijfsstatus minder sterk is voor verdachten van geweldsdelicten en juist (veel) sterker is voor het verdacht zijn van het gebruik van valse papieren en in mindere mate voor vermogensdelicten zonder geweld (zie bijlage 5, tabel b5.4 t/m b5.7). Zo blijkt dat (na controle voor leeftijd en geslacht) illegale asielzoekers slechts 1,6 keer vaker worden verdacht van geweld dan asielmigranten met een verblijfsvergunning en komen asielzoekers in procedure niet significant vaker in aanraking met de politie op verdenking van geweld dan asielmigranten met een verblijfsvergunning. Voor de groep asielmigranten die worden verdacht van valsheid in geschrifte is het effect van de verblijfsstatus juist relatief sterk. Wederom na controle voor leeftijd en geslacht worden illegale asielzoekers meer dan zes keer vaker verdacht van valsheid in geschrifte dan asielmigranten met een verblijfsvergunning en komen asielzoekers in procedure ruim twee keer zo vaak in aanraking met de politie op verdenking van valsheid in geschrifte dan asielmigranten met een verblijfsvergunning.

Omvang effecten en verklaarde variantie

Om de relatieve verklaringskrachten van de afzonderlijke variabelen in het model te vergelijken is de analyse herhaald met gestandaardiseerde onafhankelijke (verklarende) variabelen (cijfers niet in tabel). We concluderen dat de achtergrondkenmerken leeftijd en geslacht het sterkste effect hebben, gevolgd door de verblijfsstatus en het herkomstgebied. Het eerste model waarin alleen de verblijfsstatus is opgenomen heeft een (zeer) beperkte verklaarde variantie (R^2) van 3 procent. Dit geeft aan dat de variabele verblijfsstatus slechts een beperkte bijdrage levert aan het verklaren van het percentage verdachten in de totale asielzoekerpopulatie. Opname van de variabelen geslacht en leeftijd in het model (model 2) verhoogt de verklaarde variantie aanzienlijk naar 9 procent. Deze variabelen leveren dus een relatief grote bijdrage aan het verklaren van het percentage verdachten. Toevoeging van de variabele herkomst aan het model (model 3) verhoogt de verklaarde variantie nauwelijks. De verklaarde variantie van de modellen die ingaan op specifieke verdachtengroepen is in het algemeen enigszins lager (ongeveer 8 procent). Een uitzondering hierop vormt het model dat ingaat op de verdenking van valsheid in geschrifte. De verklaarde variantie van dit model is met ruim 12 procent relatief hoog (zie bijlage 5, tabel b5.6).

Concluderend

Het geheel overziend komen we tot de volgende conclusies:

- de verblijfsstatus²⁶ hangt significant samen met het al dan niet verdacht zijn van een misdrijf, ook indien rekening wordt gehouden met andere verklarende variabelen zoals leeftijd, geslacht en herkomst;
- de samenhang tussen de verblijfsstatus en het al dan niet verdacht zijn van een misdrijf is weliswaar significant, maar is minder sterk dan het effect van de achtergrondkenmerken geslacht en leeftijd met het al dan niet verdacht zijn; het effect van de verblijfsstatus is over het algemeen sterker dan het effect van de herkomstgroep.²⁷

---

²⁶ Met 'verblijfsstatus' wordt hier verwezen naar de drie onderscheiden groepen te weten: asielzoekers met een verblijfsvergunning, asielzoekers die nog in procedure zijn en afgewezen onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers.

²⁷ Strikt genomen gaat het niet om het effect van de status maar om het effect van statusverschillen, alle drie de groepen hebben een relatief marginale sociaal economische positie; het kan zijn dat de status meer verklaard wanneer Nederlandse staatsburgers als referentiecategorie zouden kunnen worden genomen (al zijn sommige asielzoekers inmiddels genaturaliseerd).

- de relatie van de verblijfsstatus met het al dan niet verdacht zijn is minder sterk voor verdachten van geweldsmisdrijven en juist sterker voor statusgebonden delicten zoals valsheid in geschrifte (grotendeels valse papieren) en in minder mate vermogensdelicten;
- de relatie tussen leeftijd, geslacht, herkomst en het al dan niet worden verdacht van criminaliteit vertoont eenzelfde patroon als onder de reguliere bevolking. Mannen en jongeren zijn vaker verdacht dan vrouwen en ouderen. Noord-Afrikanen en Oost-Europeanen zijn vaker als verdachte in HKS geregistreerd dan Aziaten;
- de verklaarde variantie van het model is met minder dan 10 procent beperkt. De in het model opgenomen kenmerken hangen weliswaar significant samen met het al dan niet worden verdacht van criminele activiteiten, maar in de praktijk zijn er waarschijnlijk andere, niet getoetste factoren, die hier eveneens invloed op uitoefenen. Zoals uit de kwalitatieve studies blijkt (Althoff et al. 2006; Leerkes 2006) zijn de onderliggende mechanismen aanzienlijk complexer dan in dit model kan worden getoetst.

Uit het bovengeschetste model blijkt dat er een samenhang is tussen de verblijfsstatus en de criminaliteitsgraad. Asielmigranten met een verblijfsvergunning die in 2004 dus rechtmatig in Nederland verblijven komen in datzelfde jaar minder vaak in aanraking met de politie dan asielzoekers die op dat moment nog in een asielprocedure zijn verwickeld. Afgewezen asielzoekers worden, ervan uitgaande dat hiervan ruim 80 procent Nederland inmiddels heeft verlaten, vaker verdacht van criminaliteit dan asielzoekers in procedure. Hiermee lijkt de veronderstelling van dit onderzoek dat de verblijfstatus gevolgen heeft voor de criminaliteit bevestigd.

Wel dient opgemerkt te worden dat er ter verklaring van deze verschillen in criminaliteitsgraad naast de veronderstelling dat dit wordt veroorzaakt door de zwakkere maatschappelijke positie van asielzoekers in procedure en met name van de onrechtmatig verblijvende asielzoekers in principe ook alternatieve hypothesen denkbaar zijn.

Een *eerste alternatieve hypothese* is dat er van de asielprocedure een filterende werking uitgaat en als gevolg daarvan de verschillen in criminaliteitsgraad zijn ontstaan. Onder bepaalde voorwaarden wordt namelijk geen verblijfsvergunning verleend wanneer een persoon een misdrijf heeft gepleegd. Asielzoekers die tijdens de asielprocedure in aanraking komen met de politie op verdenking van een misdrijf hebben dus een kleinere

kans een verblijfsvergunning te krijgen dan asielzoekers die niet met de politie in aanraking komen.

Hoewel dit gegeven ongetwijfeld van invloed zal zijn op de gevonden verschillen, vormt het, gezien het grote verschil tussen de groepen, waarschijnlijk slechts een deel van de verklaring. Immers bij de groep afgewezen illegale asielzoekers is de criminaliteitsgraad 9,9% procent. Dit is 4,8% hoger dan de gemiddelde criminaliteitsgraad van 5,1% in de gehele populatie asielzoekers.²⁸ Als wordt verondersteld dat deze bijna 5 procent hogere criminaliteitsgraad louter het gevolg zou zijn van afwijzingen in verband met criminaliteit dan zouden er van de nu illegaal in Nederland verblijvende asielzoekers 1150 ($23.899 * 0,048 \approx 1150$) vanwege betrokkenheid bij criminaliteit moeten zijn afgewezen. Van alle 126.500 asielmigranten die in de periode 1995-2004 zijn afgewezen zouden er dus meer dan 6.000 ($126.500 * 0,048$) moeten zijn afgewezen wegens betrokkenheid bij criminaliteit voor of tijdens de asielprocedure.

Een tweede argument dat pleit tegen de veronderstelling dat de filterende werking van de asielprocedure de verschillen in criminaliteitsgraad **geheel** zou kunnen verklaren is het feit dat het grootste deel van de verdachte, illegaal verblijvende asielzoekers pas na de (laatst bekende) asielbeslissing voor het eerst in aanraking is gekomen met de politie.

Als derde argument tegen deze alternatieve hypothese noemen wij tenslotte het soort delicten waarbij de verschillende groepen betrokken zijn. Juist de onrechtmatig/illegaal verblijvende asielzoekers worden verdacht van delicten die nauw verbonden zijn met hun achtergestelde maatschappelijke positie, zoals eenvoudige diefstallen en het gebruik van valse documenten. Dit type misdrijven is eerder vastgesteld in onderzoek onder illegale vreemdelingen (Engbersen et al. 2002; Leerkes et al. 2004). In geval van valse documenten kan het een strategie betreffen om bijvoorbeeld toegang te krijgen tot de formele arbeidsmarkt. In geval van vermogensdelicten betreft het een strategie om aan inkomsten te komen om in Nederland te kunnen blijven. Dit type criminaliteit staat ook wel te boek als 'overlevingscriminaliteit' (Engbersen en Van der Leun 1995; Engbersen en Van der Leun 2001). Tenslotte zijn er aanwijzingen dat op het niveau van het individu een positieverslechtering gedurende het verblijf de kans op betrokkenheid bij criminaliteit vergroot (Leerkes, 2006).

---

²⁸ $(6746 \text{ verdachten} / (73.728 \text{ rechtmatig verblijvende asielmigranten} + 34.533 \text{ asielzoekers in procedure} + 23.899 \text{ nog in Nederland verblijvende afgewezen asielzoekers}) = 19\% \text{ van alle afgewezen } 126.500 \text{ asielzoekers}) * 100 = 5,1\%$

Een *tweede alternatieve hypothese* ter verklaring van de verschillen in criminaliteitsgraad tussen de drie groepen asielzoekers is dat naar alle waarschijnlijkheid een deel van de asielzoekers naar Nederland komt met de intentie criminele activiteiten te ontplooiën, de zogenaemde import-criminaliteit (Althoff et al., 2006). Deze 'importcriminelen' zouden dan, zo zou je kunnen veronderstellen, een minder goed vluchtverhaal hebben, daardoor vaker worden afgewezen en daardoor dus tot de groep illegale asielzoekers gaan behoren. Ook een zeker effect van deze tweede hypothese kan niet worden uitgesloten. Vanuit de data zijn hiervoor echter geen aanwijzingen. Een indicatie voor deze these zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de verschillen in criminaliteitsgraad tussen de drie groepen asielzoekers een sterk afwijkend patroon te zien geeft voor bepaalde herkomstgroepen waarbij importcriminaliteit meer voor de hand ligt. Dit is echter niet het geval. Ook het kwalitatieve onderzoek onder uitgeprocedeerde illegale asielzoekers (Leerkes, 2006) biedt geen ondersteuning voor deze hypothese. Ondanks het feit dat er voor de verschillen in criminaliteitsgraad tussen asielmigranten met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en afgewezen illegale asielzoekers alternatieve hypothesen denkbaar zijn, blijft de veronderstelling dat deze verschillen (grotendeels) worden veroorzaakt door verschillen in de juridische/maatschappelijke positie gezien bovenstaande argumenten gehandhaafd.

Samenvattende beschouwing en conclusies

3.1 Inleiding

In de afgelopen 15 jaar heeft Nederland te maken gehad met omvangrijke aantallen asielzoekers. Vooral in de jaren negentig en na de millenniumwisseling ontving Nederland grote aantallen asielmigranten. Die omvangrijke toestroom van asielzoekers kwam onverwacht en leidde tot veel beleidsimprovisaties. De tentenkampen en noodwoningen onder staatssecretaris Cohen dateren nog maar van minder dan tien jaar geleden. De toestroom van asielzoekers leidde ook tot veranderingen in wetgeving om de asielprocedure beter te reguleren. De nieuwe Vreemdelingenwet 2000 is daarvan het voorlopige sluitstuk. Inmiddels is het aantal asielaanvragen drastisch gedaald. De strenge asielwetgeving wordt als een belangrijke verklaring daarvoor gezien. Toch is er geen garantie dat asielaanvragen blijvend van een laag niveau zullen zijn. Het verdient derhalve aanbeveling om de expertise die is opgebouwd te behouden en te leren van zaken die minder goed zijn gegaan. Eén van die aspecten is de relatie tussen asiel en criminaliteit. In dit samenvattende hoofdstuk worden de opzet en uitkomsten van het kwantitatieve onderzoek naar de aard en omvang van asielmigratie kort beschreven. Dit onderzoek maakt deel uit van drie empirische onderzoeken naar verschillende aspecten van de relatie tussen asiel en criminaliteit.

Vanaf de jaren negentig is de mogelijke relatie tussen asielmigratie en criminaliteit veelvuldig onderwerp van speculatie en discussie geweest. Zo kwam de Groningse burgemeester Wallage begin 2001 in het nieuws met zijn stelling dat de criminaliteit onder asielzoekers in het Noorden van het land vijf keer zo hoog was als onder de reguliere bevolking. De burgemeester baseerde zich daarbij op interne politierapporten die aanleiding zouden geven tot een dergelijk cijfer. Wallage doelde vooral op asielzoekers die in asielcentra verbleven in afwachting van een uitspraak. Enkele jaren daarvoor waren twee politiestudies verschenen van Interregionale Rechercheteams

over Joegoslavische en Oost-Europese criminaliteit die ook een betrokkenheid suggereerden van asielzoekers met bepaalde vormen van criminaliteit (zie daarover Snel et al. 2000). De uitspraken van de burgemeester en de inhoud van de politiestudies zijn later door wetenschappelijk onderzoek genuanceerd en/of weersproken (De Haan en Althoff 2002; Snel, Van en Boers 2002). Toch waren deze onderzoeken te beperkt, te specifiek of te algemeen om meer algemene uitspraken te doen over de mogelijke relaties die er bestaan tussen asiel en criminaliteit.

Dit deelonderzoek komt aan deze bezwaren tegemoet. Zij is gebaseerd op een zo volledig mogelijk kwantitatief onderzoek naar de aard en omvang van asielcriminaliteit. In dit slothoofdstuk worden de belangrijkste resultaten kort samengevat. Eerst geven we een schets van de asielontwikkeling in Nederland en gaan we kort in op de betekenis van een studie naar de relatie tussen asiel en criminaliteit.

3.2 Asielzoekers in Nederland

In de afgelopen decennia zijn de internationale migratiebewegingen naar Nederland van karakter veranderd. Na de Tweede Wereldoorlog was aanvankelijk sprake van een relatief overzichtelijke migratie richting Nederland. Eerst was er de komst van migranten uit het voormalig Nederlands Indië (en de Molukken). Later kwam de gastarbeidersmigratie op gang (met name vanuit Turkije en Marokko), gevolgd door de (post-)koloniale migratie vanuit Suriname en de Nederlandse Antillen. Deze (post-)koloniale migratie en arbeidsmigratie entameerden vervolgens een omvangrijke familiemigratie (gezinshereniging en gezinsvorming). In de jaren vijftig, zestig en zeventig komen overigens ook vluchtelingen naar Nederland, maar de aantallen zijn dan nog zeer bescheiden.

Dit patroon van migratiebewegingen wordt vanaf het einde van de jaren tachtig doorbroken. Grote groepen migranten vragen dan in Nederland asiel aan. Op het hoogtepunt, in 1994, vragen meer dan vijftig duizend personen asiel aan en in de periode 1998-2001 jaarlijks meer dan veertig duizend. Na 2001 neemt het aantal asielaanvragen overigens sterk af. De omvang van asielmigratie komt tot uitdrukking in het getal van meer dan 500.000 asielaanvragen in de periode 1975-2005.

Een ander kenmerkend gegeven is dat er asielmigranten uit alle delen van de wereld naar Nederland komen. Naast de klassieke minderheidsgroepen herbergt Nederland daarom nu migrantengroepen uit Oost- en Midden-Europa, het Midden-Oosten, Azië en Afrika die zich in Nederland vooral via de asielprocedure hebben gevestigd. Deze groepen zijn in de afgelopen tien jaar snel in omvang gegroeid (zie tabel 3.1) en zullen in de nabije toekomst bovendien vormen van familiemigratie genereren.

Tabel 3.1: Allochtone bevolking in Nederland naar etnische herkomst 1995-2004, 2-jaars gemiddelden*

	absolute aantallen * 1000					als % van de allochtone bevolking	
	95-96	97-98	99-00	01-02	03-04	95-96	03-04
Totaal	15.530	15.707	15.926	16.149	16.282		
Autochtone bevolking	13.004	13.047	13.103	13.147	13.176		
Allochtone bevolking	2.527	2.660	2.823	3.002	3.105		
<i>Waarvan</i>							
Westerse landen	1.330	1.348	1.377	1.411	1.422	52,7	45,8
<i>Waarvan</i>							
Duitsland	410	405	400	395	388	16,2	12,5
Engeland	66	67	71	75	76	2,6	2,5
België	111	112	113	113	113	4,4	3,6
Polen	26	28	30	33	38	1,0	1,2
Vml. Joegoslavië	58	62	69	75	76	2,3	2,5
Vml. Sovjet Unie	14	19	26	37	43	0,6	1,4
Verenigde Staten	23	25	27	29	30	0,9	1,0
Indonesië	411	407	405	402	397	16,3	12,8
Niet-Westerse landen	1.196	1.312	1.446	1.590	1.684	47,3	54,2
<i>Waarvan</i>							
Turkije	276	295	314	336	355	10,9	11,4
Marokko	229	247	267	290	311	9,1	10,0
Somalië	22	27	29	28	23	0,9	0,8
Zuid Afrika	10	11	13	15	15	0,4	0,5
Ghana	13	14	16	18	19	0,5	0,6
Kaapverdië	17	18	18	19	20	0,7	0,6
Egypte	12	13	15	17	18	0,5	0,6
Suriname	283	294	306	318	327	11,2	10,5
Ned. Antillen en Aruba	88	96	112	127	131	3,5	4,2
Irak	14	26	36	42	43	0,5	1,4
Afghanistan	6	14	24	33	37	0,3	1,2
China	24	27	31	37	43	1,0	1,4
Iran	18	21	24	27	29	0,7	0,9
Vietnam	13	14	15	16	18	0,5	0,6
Pakistan	14	15	16	18	18	0,6	0,6
Hongkong	17	17	18	18	18	0,7	0,6

*Selectie 15.000+

Bron: CBS (www.cbs.nl); bewerking Risbo

3.3 Onderzoek naar asiel en criminaliteit

Veranderingen in migratiebewegingen vinden hun weerspiegeling in het wetenschappelijk onderzoek naar migratie, integratie en criminaliteit. Het criminologische onderzoek heeft zich in Nederland vooral gericht op Marokkaanse en Antilliaanse jongeren. Daarnaast is er onderzoek gedaan onder Surinaamse, Turkse en Joegoslavische groepen. De sterke monografische gerichtheid op deze groepen roept de vrees op van 'etnisering' van criminaliteit. Daarmee wordt bedoeld dat er het risico bestaat dat criminaliteit verklaard wordt uit 'etnische' kenmerken (veelal nationaliteit: 'Marokkaan' of 'Antilliaan') zonder aandacht te besteden aan belangrijker verklarende variabelen zoals de maatschappelijke positie van migrantengroepen of de sociale samenhang (inclusief effectieve sociale controle mechanismen) binnen etnische gemeenschappen en migrantenfamilies.

De komst van asielmigranten die onder andere omstandigheden arriveren dan arbeidsmigranten of familiemigranten, dwingt tot vernieuwing van de onderzoeksagenda. De mogelijke relaties tussen asiel en criminaliteit zijn daarmee een belangrijk onderwerp van studie geworden. De uitkomsten daarvan houden immers een oordeel in over de effectiviteit en kwaliteit van de Nederlandse asielprocedure en het integratiebeleid. Onderzoek naar de relaties tussen asiel en criminaliteit is ook om wetenschappelijke redenen van belang. De criminologie (waaronder de Nederlandse criminologie) kent een rijke traditie van onderzoek naar de relatie tussen verschillen in sociaal-economische positie en criminaliteit. Dit onderzoek sluit aan bij deze traditie door aandacht te besteden aan de relatie tussen verblijfstatus en criminaliteit. Abstracter geformuleerd gaat het om de *relatie tussen maatschappelijke classificaties en levenskansen*. Het begrip levenskansen heeft betrekking op de kansen die de sociale structuur van een samenleving aan groepen biedt (Weber 1924, Dahrendorf 1979 en Merton 1996). Sommige asielmigranten verwerven een verblijfsvergunning en krijgen daarmee toegang tot de sociale rechten van de Nederlandse samenleving, anderen blijven lange tijd in 'procedure', en weer anderen worden afgewezen. Daarom is in dit onderzoek een onderscheid gemaakt tussen asielzoekers van wie het asielverzoek is ingewilligd en die dus rechtmatig in Nederland verblijven, asielzoekers die nog in een asielprocedure zijn verwickeld en asielzoekers wier verzoek is afgewezen en die, als ze meer dan een maand daarna nog in Nederland zijn, hier onrechtmatig verblijven. Tussen deze

groepen bestaan duidelijke verschillen in rechtspositie en daarmee in inkomenspositie. Een belangrijke vraag is derhalve in hoeverre verschillen in rechtspositie tot verschillen in criminele betrokkenheid leiden.

3.4 Asielmigratie en criminaliteit

3.4.1 Onderzoeksvragen

Uitspraken over de sterke betrokkenheid van asielzoekers bij criminaliteit zijn tot op heden veelal gebaseerd op weinig betrouwbare gegevens. Met dit onderzoek komt hier verandering in. Er is verslag gedaan van een grootschalige kwantitatieve analyse van de betrokkenheid van asielmigranten bij criminaliteit. Een belangrijk doel van het onderzoek is het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat is de incidentie van criminaliteit onder in Nederland verblijvende asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning, asielzoekers in procedure en afgewezen asielzoekers)?
2. Om wat voor delicten gaat het in die gevallen?
3. Wat zijn de achtergronden in termen van leeftijd, geslacht en nationaliteit van verdachten onder de asielmigranten?
4. Hoe laten de omvang en aard van de criminaliteit van asielmigranten zich vergelijken met die in de reguliere bevolking (autochtone en allochtone burgers)?

3.4.2 Methode

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, is het cruciaal dat kan worden aangegeven welk deel van de asielmigranten door de politie wordt geregistreerd als verdacht (en welk deel niet). Er bestaan echter geen betrouwbare informatiebronnen of gegevensbestanden waarin zowel gegevens over asielmigranten als gegevens over verdachten zijn geregistreerd. Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is daarom een koppeling gemaakt tussen een omvangrijk databestand (N=423.918) met informatie over asielzoekers die in de afgelopen 15 jaar asiel hebben aangevraagd enerzijds en een databestand waarin alle personen staan geregistreerd die in de periode 1996 tot en met 2004 werden verdacht van betrokkenheid bij een misdrijf anderzijds (N=1,2 miljoen).

3.4.3 Criminaliteit bij asielzoekers

Om de mate waarin asielmigranten worden verdacht van criminaliteit op een betrouwbare manier te kunnen bepalen is het van belang dat een onderscheid wordt gemaakt tussen asielzoekers van wie het asielverzoek is ingewilligd en dus rechtmatig in Nederland verblijven, asielzoekers die nog in een asielprocedure zijn verwickeld en asielzoekers wier verzoek is afgewezen en die, als ze nog in Nederland zijn, hier dus onrechtmatig verblijven. Van de asielmigranten met een verblijfsvergunning en de asielzoekers in procedure wordt aangenomen dat zij in Nederland wonen. De mate waarin zij worden verdacht van criminele activiteiten, de criminaliteitsgraad, wordt berekend door het aantal verdachte asielmigranten met een verblijfsvergunning en in procedure te delen door het totale aantal asielmigranten in deze groepen. Van de asielmigranten van wie het asielverzoek niet is ingewilligd zal in de loop der tijd een aanzienlijk deel zijn vertrokken. Omdat niet bekend is welk deel van de afgewezen asielzoekers Nederland heeft verlaten is de criminaliteitsgraad van deze afgewezen asielmigranten berekend voor een aantal vertreksenario's.

In tabel 3.2 zijn de belangrijkste resultaten van het onderzoek opgenomen. De resultaten hebben betrekking op asielmigranten die in de periode 1995 tot en met 2004 asiel hebben aangevraagd en die in 2004 met de politie in aanraking zijn gekomen op verdenking van een misdrijf. De indeling in de drie categorieën is gebaseerd op de in de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV) geregistreerde verblijfstitel per februari 2005. Uit tabel 3.2 kan het volgende worden afgelezen.

1. Van de bijna 74.000 'rechtmatige' asielmigranten met een geldige verblijfsvergunning wordt in 2004 ruim drie procent verdacht van een misdrijf. Voor de 34.000 asielzoekers die nog in een asielprocedure zijn verwickeld ligt de criminaliteitsgraad met ruim vijf procent twee procentpunten hoger.
2. In de periode 1995-2004 is van 126.000 asielzoekers het asielverzoek afgewezen. Per 2004 verblijven er hiervan naar schatting nog 24.000 onrechtmatig in Nederland en komen er 2400 in aanraking met de politie.²⁹ Hieruit volgt dat ongeveer tien procent

---

²⁹ Deze schatting is gebaseerd op de uitkomsten van een eerder onderzoek naar de omvang van de populatie in Nederland verblijvende illegale vreemdelingen. Voor de berekening en de onzekerheden waarmee deze schatting omgeven is wordt verwezen naar paragraaf 2.3.4.

van de onrechtmatig verblijvende asielmigranten is betrokken bij criminele activiteiten.

Tabel 3.2: Kerncijfers van criminaliteit verdachte asielmigranten naar verblijfstitel (Omvang)

	Verblijfstitel		
	rechtmatig	in procedure	onrechtmatig
Populatie			
Asielzoekers (asielaanvraag 1995-2004)	73.728	34.533	126.473
Omvangschatting (81 procent is vertrokken)	-	-	24.000
Verdachten			
Aantal verdachten in 2004	2.516	1.854	2.374
Aandeel verdachten van populatie (%)	3,4	5,4	9,9*
<i>Waaronder</i>			
Man	5,0	7,2	12,0
Vrouw	1,0	2,2	4,7
12 t/m 17 jaar	3,2	4,7	9,0
18 t/m 24 jaar	5,6	7,6	16,9
25 t/m 44 jaar	3,0	4,9	8,6
45 en ouder	1,4	2,0	3,6
vm. Oostblok	2,9	6,1	10,8
<i>waaronder</i>			
vm. Joegoslavië	2,0	3,7	5,8
vm. Sovjet Unie	4,5	7,2	20,3
overig Oost-Europa	1,6	8,9	5,1
Turkije	2,5	4,3	5,8
Midden Oosten	2,9	4,1	7,2
<i>waaronder</i>			
Irak	2,7	6,0	7,3
Iran	3,9	4,6	11,4
Afghanistan	2,8	2,2	3,7
overig Midden Oosten	2,6	3,5	6,1
overig Azië	2,4	4,4	6,8
<i>waaronder</i>			
Sri Lanka	2,6	1,2	0,7
China	2,4	2,5	8,9
overig Azië	2,4	8,7	12,1
Noord Afrika	6,9	11,2	16,5
<i>waaronder</i>			
Algerije	6,3	12,2	18,9
ov.Noord Afrika	7,8	9,9	11,0
overig Afrika	5,0	6,0	12,4
<i>waaronder</i>			
Somalië	3,2	2,7	4,6
Angola	7,2	6,9	20,5
Sierra Leone	7,0	7,3	18,3
Soedan	3,8	4,1	10,6
Zaire	7,2	5,8	11,2
Nigeria	4,2	8,2	12,1
Ethiopië	2,2	3,0	11,0
Guinee	7,2	9,9	18,3
Liberia	5,4	8,5	11,1
overig Afrika	4,8	5,1	11,6
Overig	2,9	8,1	13,3

De criminaliteitsgraad van onrechtmatig in Nederland verblijvende asielzoekers is dus aanzienlijk hoger dan die van asielzoekers in procedure. Op hun beurt komen asielzoekers in procedure weer vaker in aanraking met de politie dan asielmigranten die beschikken over een geldige verblijfsvergunning. Er is dus een samenhang tussen de verblijfsstatus en de mate waarin asielzoekers zijn betrokken bij criminele activiteiten.

3.4.4 Criminaliteit naar sekse, leeftijd en herkomstgroep

Er doen zich aanzienlijke verschillen voor in de mate van criminele betrokkenheid tussen mannen en vrouwen en jongeren en ouderen. Mannen worden veel vaker verdacht dan vrouwen en jongvolwassen asielmigranten (de leeftijdscategorie 18 t/m 24 jaar) komen tweemaal zo vaak in aanraking met de politie dan de oudere asielmigranten. Ook naar herkomstgroep doen zich grote verschillen voor in aandelen verdachten. Met name asielmigranten uit (Noord)Afrika en uit landen van het voormalig Oostblok worden relatief vaak verdacht van criminele activiteiten. Voor al deze subcategorieën blijft echter het algemene beeld bestaan dat de criminaliteitsgraad bij onrechtmatig verblijvende asielzoekers hoger is dan bij asielzoekers in procedure en dat asielzoekers in procedure vaker betrokken zijn bij criminaliteit dan asielmigranten met een verblijfsvergunning.

3.4.5 Vergelijking met de reguliere bevolking

Van de totale Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder wordt in 2004 anderhalf procent verdacht van een misdrijf.³⁰ Tussen etnische herkomstgroepen doen zich grote verschillen voor. Zo komt bijvoorbeeld 1,1 procent van de autochtone Nederlandse bevolking en 7,5 procent van de Antilliaanse bevolking in aanraking met de politie (Lammers et al. 2005). Asielmigranten met een verblijfstitel (3,4% verdacht) en in procedure (5,4% verdacht) worden aanzienlijk vaker verdacht van criminele activiteiten dan de gemiddelde Nederlander (1,5%) maar zijn gemiddeld minder vaak betrokken zijn bij criminaliteit dan veel (traditionele) allochtone herkomstgroepen zoals bijvoorbeeld Antillianen (7,5%), Marokkanen (6,1%), en Surinamers (5,0%). Aan deze cijfers moet wel worden toegevoegd dat de leeftijdsopbouw en urbanisatiegraad van de Nederlandse bevolking anders is dan die van de allochtone bevolking. Onder de Nederlandse bevolking komen meer

---

³⁰ Deze bevolkingscijfers zijn afkomstig uit de jaarlijks verschijnende Landelijke Criminaliteitskaart van de Dienst Nationale Recherche Informatie. De hierin gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op dezelfde databon (HKS) en in principe dus goed vergelijkbaar met de cijfers van asielmigranten.

bejaarden en niet-stedelingen voor. Als je hiervoor zou corrigeren wordt het verschil met allochtonen kleiner.

De criminaliteitsgraad van onrechtmatig verblijvende asielmigranten is met 10 procent hoger dan bij veel allochtone herkomstgroepen. Voor onrechtmatig verblijvende migranten uit de voormalige Sovjet Unie (20,3%), Algerije (18,9%), Angola (20,5%) en Siërra Leone (18,3%) geldt dat zij heel vaak in aanraking komen met de politie. Hierbij dient te worden aangetekend dat dit gegeven zeer voorzichtig dient te worden geïnterpreteerd omdat het cijfer is gebaseerd op een schatting en daarmee dus minder betrouwbaar is dan overige gepresenteerde criminaliteitscijfers (zie tabel 3.2).

Verder is vastgesteld dat bepaalde criminaliteitspatronen onder asielmigranten duidelijk overeenkomen met die onder de reguliere bevolking: mannen, jongeren en alleenstaanden komen veel vaker in aanraking met de politie dan vrouwen, ouderen en gehuwden/samenwonenden. Ook zien we dat etnische herkomstgroepen die hoog scoren onder de gewone bevolking ook hoog scoren bij asielmigranten (Noord-Afrikanen en Oost-Europeanen).

3.4.6 Aard van de criminaliteit

In totaal worden de 6744 delinquente asielzoekers verdacht van bijna 12.000 in 2004 gepleegde misdrijven (zie tabel 3.3). Meer dan de helft van de verdachten wordt (onder andere) verdacht van een misdrijf in de categorie 'vermogen zonder geweld' (=b.v. eenvoudige diefstal, diefstal met braak, valse papieren, muntmisdrijven). Andere veel voorkomende delictcategorieën zijn 'gewelddadige delicten' (b.v. bedreiging, mishandeling, doodslag etc) en delicten die zijn gerelateerd aan openbare orde en gezag. Nadere analyse van de in de periode 1996-2004 gepleegde misdrijven geeft een soortgelijk beeld. Asielmigranten zijn voornamelijk betrokken bij delicten zoals eenvoudige diefstal en gekwalificeerde diefstal. In het overgrote deel van de vermogensdelicten gaat het om winkeldiefstal. Een andere veel voorkomend delict betreft de categorie 'valsheidmisdrijven'. Onder deze categorie valt onder andere artikel 231 van het Wetboek van Strafrecht (valse reisdocumenten). Ruim 14 procent van de verdachten is ooit op verdenking van een dergelijk misdrijf in aanraking gekomen met de politie. Ruim een kwart van de verdachten wordt in 2004 verdacht van zogenaamde 'overige geweldsdelicten'. Hierbij gaat het voornamelijk om mishandeling en bedreiging. Een klein deel van de delicten heeft betrekking op 'moord en doodslag'.

Tabel 3.3: Kerncijfers van criminaliteit verdachte asielmigranten naar verblijfstitel (Aard)

	Verblijfstitel			Totaal
	rechtmatig	in procedure	onrechtmatig	
Delicten				
Aantal delicten in 2004	4.327	3.337	4.069	11.733
Delicten/Verdachten 2004	1,7	1,8	1,7	1,7
Verdachten in 2004, % in 2004 betrokken bij:				
gewelddadige seksuele delicten	2,4	2,2	1,4	2,0
overige seksuele delicten	0,6	1,2	0,5	0,8
gewelddadige delicten overig	30,5	24,8	20,2	25,3
vermogensdelicten met geweld	3,7	3,5	3,3	3,5
vermogensdelicten overig	39,2	56,6	63,1	52,4
vernietiging en openbare orde	17,5	17,4	15,5	16,8
verkeer misdrijven	16,8	5,9	4,7	9,5
Drugsdelicten	3,7	2,8	4,0	3,5
overige delicten	6,4	5,7	5,7	5,9
Verdachten 2004, % in periode 96-04 betrokken bij:				
gewelddadige seksuele delicten	3,7	2,8	2,0	2,8
Verkrachting	1,7	1,1	1,1	1,3
Aanranding	2,1	1,9	1,0	1,7
overige seksuele delicten	1,3	1,4	0,8	1,2
Schennis eerbaarheid	0,6	0,3	0,5	0,4
Overige seksuele misdrijven	0,7	1,1	0,4	0,7
gewelddadige delicten overig	37,2	29,3	26,5	31,3
Bedreiging	15,2	11,7	12,0	13,1
Moord en doodslag (poging)	3,7	3,6	3,5	3,6
Moord en doodslag (voltooid)	0,8	1,3	1,1	1,0
Mishandeling	27,3	19,3	17,4	21,6
vermogensdelicten met geweld	6,1	5,1	6,5	6,0
Diefstal met geweld	5,4	4,8	6,2	5,5
Afpersing	1,2	0,4	0,8	0,8
vermogensdelicten overig	46,6	62,5	69,3	59,0
Muntmisdrijven	0,6	0,7	0,7	0,6
Overige valsheid	8,1	13,5	21,1	14,2
Eenvoudige diefstal	21,5	28,0	29,9	26,3
Diefstal verbreking	7,8	7,9	10,4	8,8
Overige gekwalificeerde diefstal	10,9	18,0	19,5	15,9
Verduistering	3,3	3,1	3,0	3,2
Bedrog	2,9	2,8	2,9	2,9
Heling	8,3	9,2	8,3	8,5
vernietiging en openbare orde	24,2	21,1	20,1	21,9
Tegen openbare orde	11,1	9,6	8,9	9,9
Gemeengevaarlijke misdrijven	1,0	0,5	0,5	0,7
Tegen openbaar gezag	6,9	6,5	8,1	7,2
Overige vernietiging	10,6	8,1	7,6	8,9
verkeer misdrijven	20,4	7,7	7,2	12,3
rijden onder invloed	14,7	5,6	5,4	8,9
Verlaten plaats ongeval	6,0	2,0	1,6	3,3
Rijden na ontzegging	0,9	0,3	0,5	0,6
Weigeren bloedproef	1,3	0,5	0,4	0,8
Dood/letsel door schuld	0,5	0,6	0,3	0,5
Joyriding	0,3	0,0	0,1	0,1
Overig misd. W.v.W	0,5	0,2	0,2	0,3
drugsdelicten	4,6	3,5	6,2	4,8
Middelenlijst I (hard)	2,7	2,4	5,1	3,5
Middelenlijst II (soft)	1,4	0,8	1,1	1,1
Overige opiumwet	0,6	0,3	0,5	0,5
overige delicten	9,4	7,0	8,4	8,4
Overige misdrijven SR	5,4	4,8	5,3	5,2
Wet Wapens & munitie	2,8	2,2	3,0	2,7
Misdrijven andere wetten	1,8	0,4	0,6	1,0

3.4.7 Aard van de criminaliteit naar subgroepen

Vrouwen worden relatief vaker verdacht van vermogensdelicten dan mannen. Minderjarigen (12-17) en jongvolwassenen (18-24) zijn vaker betrokken bij gewelddadige (seksuele) en openbare orde delicten dan de oudere asielmigranten. Ouderen worden relatief vaker verdacht van verkeersdelicten en vermogensdelicten. In de aard van de criminaliteit doen zich daarnaast verschillen voor tussen asielmigranten uit de onderscheiden herkomstgroepen. Asielmigranten uit het voormalig Oostblok zijn bijvoorbeeld relatief vaak betrokken bij vermogensmisdrijven en asielmigranten uit het Midden Oosten worden vaker dan gemiddeld verdacht van (seksuele) geweldsdelicten. Noord Afrikaanse asielmigranten komen relatief vaak in aanraking met de politie in verband met openbare orde en drugsdelicten.

Rechtmatig in Nederland verblijvende asielmigranten worden relatief vaak worden verdacht van (seksuele) geweldsdelicten en verkeersdelicten. Onrechtmatig verblijvende asielmigranten zijn vaker dan gemiddeld betrokken bij vermogensdelicten. Dit patroon blijkt min of meer onafhankelijk te zijn van de herkomst van de asielmigranten. Binnen nagenoeg elke herkomstgroep zien we dat rechtmatig in Nederland verblijvende asielmigranten relatief vaak worden verdacht van geweldsdelicten en dat onrechtmatig verblijvende asielmigranten vaker dan gemiddeld betrokken zijn bij vermogensdelicten.

3.4.8 Verblijfstatus en criminaliteit

Om na te gaan in hoeverre het verschil in criminaliteitsgraad tussen rechtmatig verblijvende asielmigranten, asielzoekers in procedure en onrechtmatig verblijvende asielmigranten het gevolg is van groepsverschillen ten aanzien van de achtergrondkenmerken (leeftijd, geslacht en etnische herkomst) is een zogenoemde multiple logistische regressie analyse uitgevoerd. Naast het basismodel waarbij wordt ingegaan op het al dan niet worden verdacht van criminele activiteiten in algemene zin, zijn, om zichtbaar te maken of het beeld verandert wanneer alleen wordt gekeken naar een bepaald type delicten, tevens meer specifieke modellen geconstrueerd die ingaan op verdachten van geweldsmisdrijven, valsheid in geschrifte (vnl. valse papieren), vermogensdelicten en drugsdelicten.

Op basis hiervan komen we tot de volgende conclusies:

- de verblijfsstatus³¹ hangt significant samen met het al dan niet verdacht zijn van een misdrijf, ook indien rekening wordt gehouden met andere verklarende variabelen zoals leeftijd, geslacht en herkomst;
- de samenhang tussen de verblijfsstatus en het al dan niet verdacht zijn van een misdrijf is weliswaar significant, maar is minder sterk dan het effect van de achtergrondkenmerken geslacht en leeftijd met het al dan niet verdacht zijn; het effect van de verblijfsstatus is over het algemeen sterker dan het effect van de herkomstgroep.³²
- de relatie van de verblijfsstatus met het al dan niet verdacht zijn is minder sterk voor verdachten van geweldsmisdrijven en juist sterker voor statusgebonden delicten zoals valsheid in geschrifte (grotendeels valse papieren) en in minder mate vermogensdelicten;
- de relatie tussen leeftijd, geslacht, herkomst en het al dan niet worden verdacht van criminaliteit vertoont eenzelfde patroon als onder de reguliere bevolking. Mannen en jongeren zijn vaker verdacht dan vrouwen en ouderen. Noord-Afrikanen en Oost-Europeanen zijn vaker als verdachte in HKS geregistreerd dan Aziaten;
- de verklaarde variantie van het model is met minder dan 10 procent beperkt. De in het model opgenomen kenmerken hangen weliswaar significant samen met het al dan niet worden verdacht van criminele activiteiten, maar in de praktijk zijn er waarschijnlijk andere, niet getoetste factoren, die hier eveneens invloed op uitoefenen. Zoals uit de kwalitatieve studies blijkt (Althoff et al. 2006; Leerkes 2006) zijn de onderliggende mechanismen aanzienlijk complexer dan in dit model kan worden getoetst.

---

³¹ Met 'verblijfsstatus' wordt hier verwezen naar de drie onderscheiden groepen te weten: rechtmatig verblijvende asielmigranten (asielzoekers met een verblijfsvergunning), asielzoekers die nog in procedure zijn en onrechtmatig verblijvende asielmigranten (asielzoekers die geen verblijfsvergunning hebben en niet in procedure zijn).

³² Strikt genomen gaat het niet om het effect van de status maar om het effect van statusverschillen, alle drie de groepen hebben een relatief marginale sociaal economische positie; het kan zijn dat de status meer verklaard wanneer Nederlandse staatsburgers als referentiecategorie zouden kunnen worden genomen (al zijn sommige asielzoekers inmiddels genaturaliseerd).

De centrale veronderstelling van het onderzoek dat de verblijfstatus gevolgen heeft voor de criminaliteitsgraad is in het onderzoek bevestigd.³³ Ook is opnieuw bevestigd dat het merendeel van de delicten waarvan asielmigranten verdacht worden betrekking heeft op eenvoudige diefstallen en het gebruik van valse documenten. Dit type misdrijven is eerder vastgesteld in onderzoek onder illegale vreemdelingen (Engbersen et al. 2002; Leerkes et al. 2004). Het zijn delicten die nauw verbonden zijn met de maatschappelijke positie van asielmigranten, met name met asielmigranten zonder verblijfsrecht. In geval van valse documenten kan het een strategie betreffen om bijvoorbeeld toegang te krijgen tot de formele arbeidsmarkt. In geval van vermogensdelicten betreft het een strategie om aan inkomsten te komen om in Nederland te kunnen blijven. Dit type criminaliteit staat ook wel te boek als 'overlevingscriminaliteit' (Engbersen en Van der Leun 1995; Engbersen en Van der Leun 2001).

---

³³ Hiermee is niet gezegd dat het verschil in criminaliteitsgraad tussen asielzoekers in procedure, onrechtmatig en rechtmatig verblijvende asielzoekers geheel wordt veroorzaakt door de verschillende maatschappelijke positie van deze groepen. Zo is een deel van het verschil in criminaliteitsgraad waarschijnlijk het gevolg van de filterende werking van de asielprocedure. Wanneer een persoon tijdens de procedure een misdrijf heeft gepleegd wordt namelijk, onder bepaalde voorwaarden, geen verblijfsvergunning verstrekt. Asielzoekers die tijdens de asielprocedure in aanraking komen met de politie op verdenking van een misdrijf hebben dus een kleinere kans een verblijfsvergunning te krijgen dan asielzoekers die niet met de politie in aanraking komen.

Literatuur

Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken. (2005). *Terugkeer, de nationale aspecten: beleid, uitvoering en draagvlak*. Den Haag.

Althoff, M., W. de Haan, S. Miedema (2006). *Criminaliteitspatronen en carrières van asielzoekers*. Groningen, Vakgroep Strafrecht en Criminologie.

Bauman, Z., (2004). *Wasted Lives: Modernity and its Outcasts*, Cambridge: Polity Press.

Beke, B., A. van Wijk, et al. (2000). *Jeugdcriminaliteit in groepsverband ontrafeld: tussen rondhangen en bendevoorming*. Amsterdam, SWP.

Blom, M., J. Oudhof, R. Bijl, B. Bakker. (2005). *Verdacht van criminaliteit. Allochtonen en autochtonen nader bekeken*. CBS/WODC.

Boerman, F., W. Tilburg, M. Grapendaal (2002). *Landelijke criminaliteitskaart 1999. Aangifte- en verdachtenanalyse op basis van HKS-gegevens*. Zoetermeer, KLPD.

Boerman, F., W. Tilburg, M. Grapendaal (2003). *Landelijke criminaliteitskaart 2000-2001. Aangifte- en verdachtenanalyse op basis van HKS-gegevens*. Zoetermeer, KLPD.

Bovenkerk, F. (2002). 'Essay over de oorzaken van allochtone misdaad' . In: J. Lucassen en A. de Ruijter (eds.), *Nederland multicultureel en pluriform? Een aantal conceptuele studies*, in NWO-reeks sociale cohesie in Nederland, Amsterdam: Aksant, 200-245.

Bovenkerk, F. (2003). *Taboe in de criminology*. In: *Proces. Tijdschrift voor berechting en de reclassering*, 82e jrg., nr. 5: 242-251.

Burgers, J. en Godfried Engbersen (red.) (1999). *Illegale vreemdelingen in Rotterdam*. Amsterdam, Boom.

Cloward, R. en L. Ohlin (1960). *Delinquency and Opportunity Structures: A Theory of Delinquent Gangs*. New York, New York Free Press.

Dahrendorf, R. (1979). *Life chances: approaches to social and political theory*. Chicago, University of Chicago Press.

Engbersen, G., J. van der Leun en P. Willems (1995). *Over de verwevenheid van illegaliteit en criminaliteit*, Universiteit Utrecht.

Engbersen, G. en J. van der Leun (1995). 'Illegale vreemdelingen en criminaliteit: de differentiele kansenstructuur van illegalen'. *Tijdschrift voor Criminologie* 37(3): 238-256.

Engbersen, G. en J. van der Leun (2001). 'The Social Construction of Illegality and Criminality.' *European Journal on Criminal Policy and Research*, Vol. 9, (1), 51-70.

Engbersen, G., R. Staring, J. van der Leun, J. de Boom, P. van der Heijden en M. Cruijff (2002). *Illegale vreemdelingen in Nederland: omvang, overkomst, verblijf en uitzetting*. Rotterdam, RISBO.

Engbersen, G., R. Staring, J. Van der Leun en J. Kehla (1999). *Inbedding en uitsluiting van illegale vreemdelingen*. Amsterdam: Boom.

Engbersen, G. (2001). 'The unanticipated consequences of panopticon Europe: residence strategies of illegal immigrants'. In: Virginie Guiraudon and Christian Joppke (eds.), *Controlling a New Migration World*, London: Routledge, 222-246.

Engbersen, G., J.P. van der Leun, and A. Leerkes. 2004. The Dutch Migration Regime and the Rise in Crime among Illegal Immigrants. Paper presented at the 4th Annual conference of the European Society of Criminology. Global similarities, local differences. Amsterdam, August 25-28, 2004.

Gemert, F. van (1998) *Ieder voor zich: kansen, cultuur en criminaliteit van Marokkaanse jongens*, Amsterdam, Het Spinhuis.

Haan, W. de, en M. Althoff, (2002). *Vreemd en verdacht. Een verkennend onderzoek naar criminaliteit in en om asielzoekerscentra*, Groningen: Universiteit van Groningen.

Heijden, P. van der (1994). *Hoe te leven met statistiek*, Utrecht: ISOR.

Heijden, P. van der, R. Bustami, M. Cruijff, G. Engbersen en H. van Houwelingen (2003a). Point and interval estimation of the population size

using the truncated Poisson regression model. *Statistical Modelling*, 3, pp. 1-18.

Heijden, P. van der, M. Cruijff, G. Engbersen en H. van Houwelingen (2003b). Estimating the size of a criminal population from police records using the truncated Poisson regression model. *Statistica Neerlandica*, 3, pp. 1-16.

Hirschi, T. (1969). *Causes of Delinquency*. Berkeley, Calif. etc.: University of California Press.

INDIAC. Cohortanalyse Asielprocedure 1994-2003. Peildatum 31 maart 2004.

Lammers, J., W. van Tilburg, L. Prins, H. de Miranda, K. Lakhi, (2005). *Landelijke criminaliteitskaart 2004. Een analyse van geregistreerde misdrijven en verdachten op basis van HKS-gegevens*. Zoetermeer, KLPD-DNRI.

Leerkes, A. (2006). "Ik probeer alleen maar mijn leven te leven". *Uitgeprocedeerde asielzoekers en criminaliteit*.

Leerkes, A. (2005). "Embedded crimes? On the overlapping patterns of delinquency among legal and illegal immigrants in the Netherlands." *The Netherlands' Journal of Social Sciences* 40(1): 1-19.

Leerkes, A., M. van San, G. Engbersen, M. Cruijff en P. van der Heijden (2004). *Wijken voor illegalen. Over ruimtelijke spreiding, huisvesting en leefbaarheid*. Den Haag: SdU Uitgevers.

Leun, J. van der (2003). *Looking for loopholes: processes of incorporation of illegal immigrants in the Netherlands*. Amsterdam, Amsterdam University Press.

Merton, Robert K. 1996. Opportunity structure. In: Robert K. Merton, *On Social Structure and Science*. Edited and with an introduction by Piotr Sztompka, Chicago: University of Chicago Press, 132-161.

Prins, L. (2005). *Dex 2000. Gebruikershandleiding versie 7.0*. Zoetermeer, KLPD-DNRI.

Prins, L. (2005). *Landelijke criminaliteitskaart. Populatieprofielen 2004*. Zoetermeer, KLPD-DNRI.

Prins, L. (2005). *Landelijke criminaliteitskaart. Misdrijventabellen 1999 t/m 2004*. Zoetermeer, KLPD-DNRI.

San, M. (1998) *Stelen en steken : delinquent gedrag van Curaçaose jongens in Nederland*. Amsterdam: Het Spinhuis..

San, M. van, E. Snel and R. Boers (2002). *Woninginbrekers en zware jongens. Daders uit voormalig Joegoslavië in beeld*, Apeldoorn: Politie & Wetenschap

San, M. van, en A. Leerkes (2001). *Criminaliteit en criminalisering. Allochtone jongeren in België*. Amsterdam, Amsterdam University Press.

San, M. van en E. Snel. (2004). 'Using Myths: Former Yugoslav Perpetrators and Violence'. *Crime, Law & Social Change*, 41: 195-208, 2004

Snel, E., Boom De, J., Burgers, J. en G. Engbersen (2000), *Migratie, integratie en criminaliteit. Migranten uit voormalig Joegoslavië en de voormalige Sovjet-Unie in Nederland*, Rotterdam: Risbo Erasmus Universiteit.

Snel, E., J. de Boom en G. Engbersen (2004), *Migration, Immigrants and Policy in the Netherlands. Report for the continuous Reporting System on Migration (SOPEMI) of the Organization of Economic Co-operation and Development (OECD)*. Rotterdam: Risbo Erasmus Universiteit

Tilburg, W., F. Boerman, L. Prins (2003). *Landelijke criminaliteitskaart 2002. Aangifte- en verdachtenanalyse op basis van HKS-gegevens*. Zoetermeer, KLPD.

Tilburg, W., J. Lammers, K. Lakhi, L. Prins (2004). *Landelijke criminaliteitskaart. Een analyse van geregistreeerde misdrijven en verdachten op basis van HKS-gegevens*. Zoetermeer, KLPD-DNRI.

Tweede kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2004-2005, 19 637, nr. 913. *Vreemdelingenbeleid*. Brief van de minister voor vreemdelingenzaken en integratie.

Tweede kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2005-2006, 27 062, nr. 47. *Alleenstaande minderjarige azielzoekers*. Brief van de minister voor vreemdelingenzaken en integratie.

Literatuur

Weber, M. (1924), 'Class, Status and Party', in Gerth, H., Mills, C. W. (1948), *Essays from Max Weber*, Routledge and Kegan Paul

Weerman, F. (2001). *Samenplegen : over criminele samenwerking en groepsvorming*. Nijmegen, Ars Aequi Libri.

Zaitch, D. (2002). *Trafficking cocaine : Colombian drug entrepreneurs in the Netherlands*. The Hague, Kluwer Law International.

Bijlage 1: De asielprocedure

In deze bijlage is de asielprocedure van voor en na invoering van de Vreemdelingenwet 2000 schematisch weergegeven. Deze bijlage is overgenomen uit de publicatie 'Cohortanalyse Asielprocedure 1994-2003: Peildatum 31 maart 2004' van IND/INDIAC. De resultaten van deze cohortanalyse zijn opgenomen in paragraaf 1.2. In deze bijlage wordt deze cohortanalyse gevisualiseerd in stroomschema's waarin percentages worden vermeld. In de stroomschema's wordt voor elke volgende stap opnieuw tot 100% opgeteld. Vervolprocedures worden als totaal inzichtelijk gemaakt en niet afzonderlijk voor bezwaar en beroep. Als gevolg hiervan kunnen dubbeltellingen voorkomen. Dit is een gevolg van de beperking van het bronsysteem waarbij niet op geaggregeerd niveau kan worden herleid of een bezwaarprocedure een bezwaar na eerste aanleg of een bezwaar na beroep betreft.

Oude Vreemdelingenwet

Het stroomschema bestaat uit 4 onderdelen, die een fase in de asielprocedure representeren. In zo'n schema is het voorlopige resultaat met betrekking tot het inwilligingpercentage weergegeven, namelijk op het moment van de peildatum. In de toelichting onder het volgende schema wordt bij wijze van voorbeeld de uitwerking van een willekeurig cohort (totale instroom) gebruikt ter verduidelijking. Hiervoor is het cohortjaar 2000 Oude wet gebruikt.

Eerste aanleg

Hier is opgenomen de totale instroom behorende bij het betreffende cohort in de eerste aanlegprocedure. Dit beslaat in alle gevallen 100%, dat wil zeggen de start van alle procedures in de eerste aanleg procedure. Het percentage voorraad dat hier wordt genoemd, betreft de zaken waarvoor de eerste aanleg procedure is begonnen, maar waarvan nog geen beslissing is geregistreerd. Het percentage voorraad zoals hier genoemd (0,0%) telt samen met het percentage positieve beslissingen (11,4%), het percentage niet-inhoudelijke beslissingen (4,8%) en het percentage negatieve of niet-inhoudelijke beslissingen (83,8%) op tot 100%.

Positieve beslissingen, niet-inhoudelijke en negatieve beslissingen.

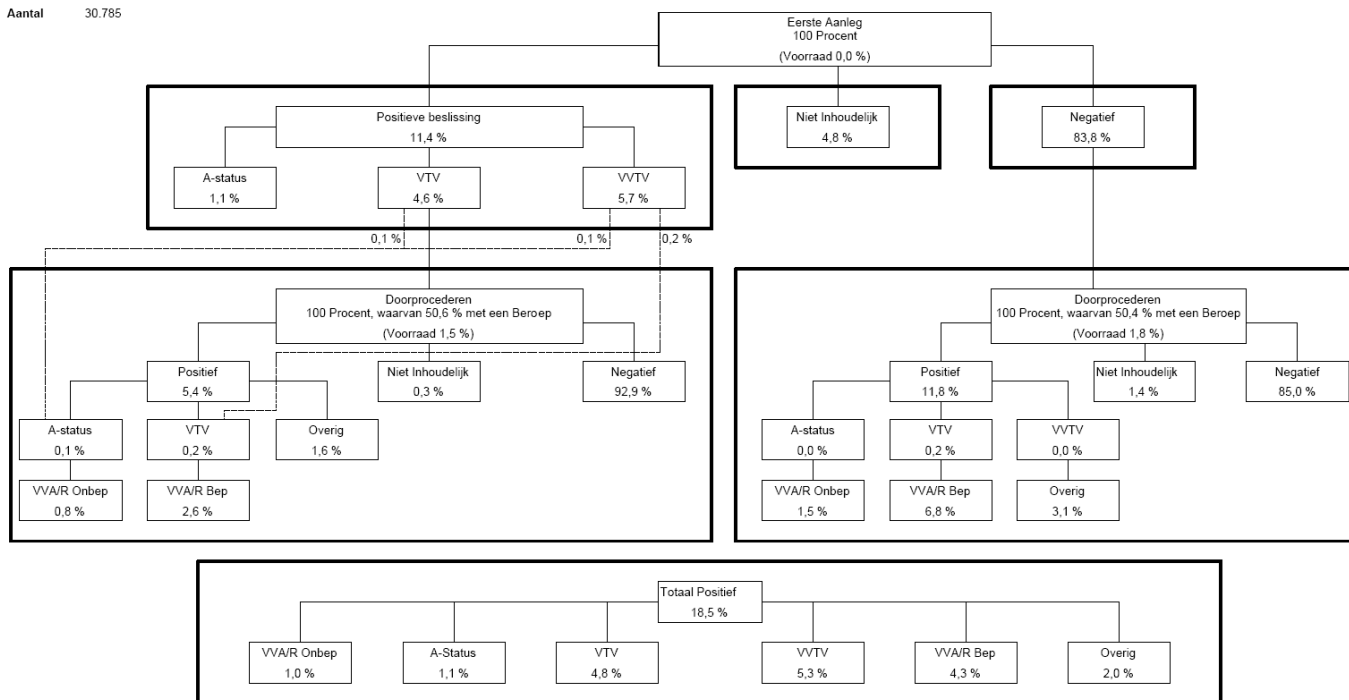
De eerste aanlegfase kan in drie verschillende beslissingen eindigen. De positieve beslissing kan nog verder worden onderverdeeld in A-status, VTV of VVTV. De genoemde percentages tellen op tot het genoemde percentage positieve beslissingen. Dus in het voorbeeld gaat het om 11,4% positieve beslissingen waarvan 1,1% A-status, 4,6% VTV en 5,5% VVTV. Hierbij dienen de percentages die onder het kader staan te worden opgesteld (0,1%, 0,1% en 0,2%). Deze percentages betreffen de gevallen waarin het doorprocederen heeft geleid tot een hogere status.

Doorprocederen

Doorprocederen is mogelijk na zowel een negatieve beslissing als na een positieve beslissing. Het doel is een hogere status te verkrijgen. Het doorprocederen begint weer met 100%, waarvan 50,6% met een Beroep (de rest met bezwaar) na een positieve beslissing en 50,4% met een Beroep na een negatieve beslissing. Ook hier leidt het doorprocederen tot een van de drie mogelijke uitkomsten, positief, niet-inhoudelijk of negatief. In het voorbeeld heeft 5,4% een positieve vervolgbeslissing gekregen. Welke soort status is verkregen, is af te lezen in het kader. De vetgedrukte lijnen tonen tegen welke eerste aanlegbeslissing bezwaar of beroep is ingediend en welke uitkomst de vervolprocedure heeft. Zo heeft 0,2% van de VVTV-status houders die beroep of bezwaar hebben aangetekend, in tweede instantie een VTV-status (of VVA/R-bep) gekregen. De uitkomst van de vervolprocedure van de negatieve beslissingen in eerste aanleg staat in het tweede kader bij doorprocederen.

Bijlage 1

Peildatum 1-4-2004
 Jaar 2000
 Nationaliteit [Alle]
 Aantal 30.785

Afdoeningsprofiel

Het afdoeningsprofiel maakt geen onderdeel uit van het stroomschema. Het geeft een tussenstand weer van het inwilligingspercentage van het cohort, zoals bekend op de peildatum waarop de analyse is gebaseerd. Het totaaloverzicht uit hoofdstuk 6 is opgebouwd uit de uitwerkingen van dit afdoeningsprofiel. In het voorbeeld van het cohort 2000 heeft 18,8% van het aantal asielaanvragen inmiddels geleid tot een positieve beslissing. Behoudens het intrekken van statussen, kan dit percentage niet meer omlaag. Wel kan op een latere peildatum het percentage hoger blijken. Het kan namelijk nog worden beïnvloed door de afdoening van de voorraad aan vervolgprocedures na een negatieve of niet-inhoudelijke beslissing in eerste aanleg. Deze voorraden bepalen dus in feite de mate waarin het inwilligingspercentage 'definitief' is. De voorraad van vervolgprocedures na een positieve beslissing in eerste aanleg (1,5%) is niet meer van invloed op het totaalpercentage. Het kan nog hooguit de onderverdeling in soorten inwilligingen beïnvloeden.

Van het cohort 2000 zijn dus tot nu toe
 1,1% A-statussen verleend,

Bijlage 1

4,8% VTV en

5,5% VVTV.

De VW2000 afdoening VVA/R onbep is in 1,0% van de aanvragen verleend, VVA/R bep

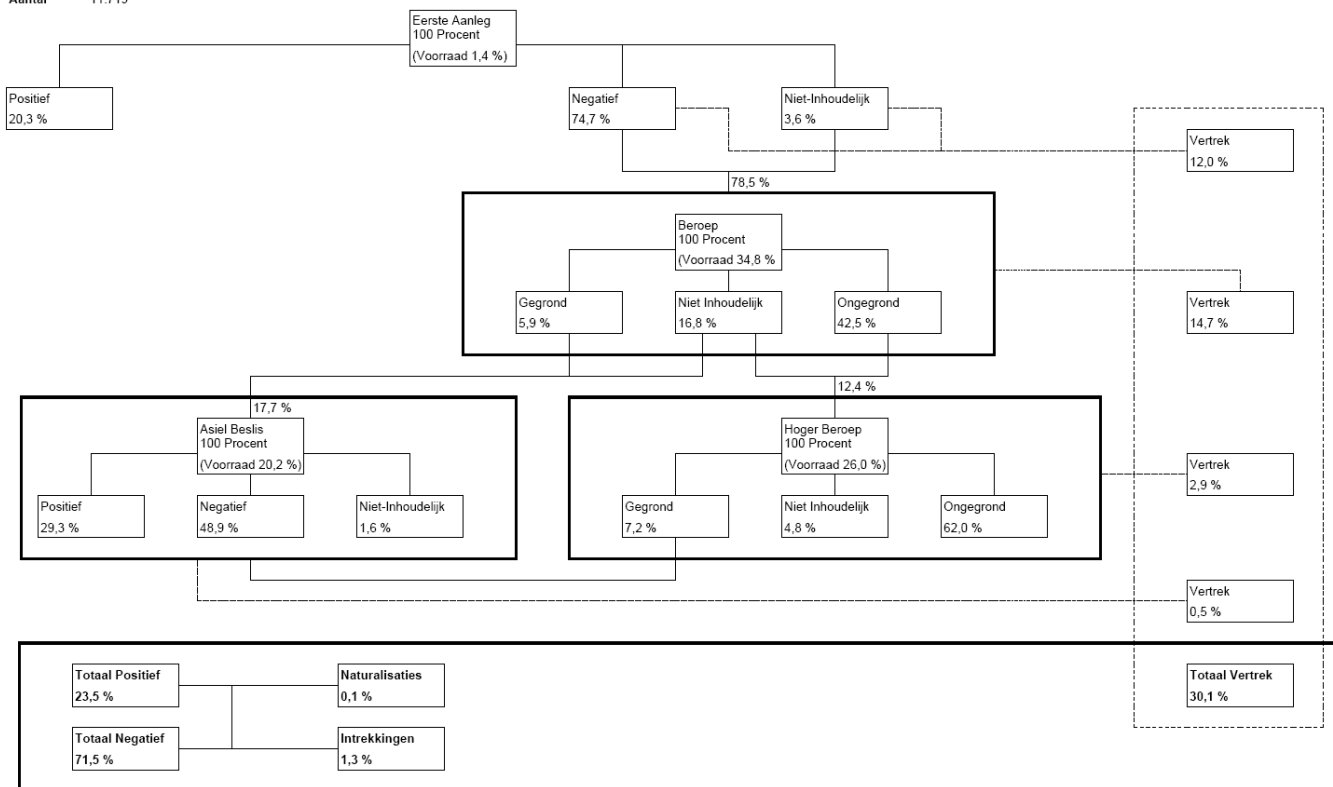
in 4,3%. De overige afdoeningen zijn in 2,1% van de gevallen verleend.

Vreemdelingenwet 2000

Het stroomschema van het cohort 2000 met nieuwe wet procedures bestaat uit 5 onderdelen: de eerste aanlegfase, gevolgd door de beroepsfase en eventueel een hoger beroep. Wanneer een (hoger) beroep gegrond verklaard wordt, moet de IND een nieuwe beslissing nemen (asiel beslis). Een deel van de negatieve beslissingen of ongegrond verklaringen leidt tot vertrek. Het nu volgende schema van cohort 2000 VW2000 is het voorlopige resultaat met betrekking tot de positief genomen beslissingen, alsmede de daaruit voortvloeiende naturalisaties enerzijds en de intrekkingen en vertrekken anderzijds weergegeven.

Bijlage 1

Peildatum 1-4-2004
 Jaar 2000
 Nationaliteit [Alle]
 Aantal 11.719

Eerste aanleg

Bij de eerste aanleg staat de totale instroom van het betreffende cohort weergegeven en dit beslaat evenals in de oude wet 100%, aangezien alle procedures starten in de eerste aanleg procedure. De voorraad van 1,4% betreft de procedures die wel zijn gestart, maar waarover nog geen beslissing is genomen. Procedures die wel zijn opgevoerd, maar ten onrechte zijn opgevoerd en derhalve als 'vervallen' te boek staan zijn niet meegeteld als cohort-instroom. Er is in de eerste aanleg procedure in 20,3% van de gevallen een positieve beslissing genomen. Het betreft hier verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd, die later in de asielprocedure dan wel worden verlengd (en kunnen worden omgezet in een vergunning voor onbepaalde tijd) dan wel worden ingetrokken. In 74,7% van de gevallen is er in de eerste aanleg procedure een negatieve beslissing genomen en in 3,6% een niet-inhoudelijke. Deze percentages tellen op tot 100%. Na de beslissing in eerste aanleg is tot nu toe 12% van de asielzoekers uit dit cohort vertrokken.

Doorprocederen: Beroep

Na een negatieve of niet-inhoudelijke beslissing in eerste aanleg kan er een beroepsprocedure worden gestart. In 78,5% van de beslissingen volgt een beroepsprocedure. Van de opgevoerde beroepsprocedure is 34,8% op de peildatum nog in voorraad, oftewel er is nog geen beslissing door de Vreemdelingenkamer genomen. In 5,9% van de gevallen is er een gegrond verklaring van het beroep waarna er een nieuwe beslissing moet worden genomen (asiel beslis). In 42,5% van de gevallen is er een niet-gegrond verklaring in beroep waarna er een hoger beroep kan volgen. Bij een niet-inhoudelijke beslissing (16,8%) kan zowel een nieuwe beslissing volgen, als een hoger beroepsprocedure. Nadat de beroepsfase is beëindigd is op dit moment 14,7% van de asielzoekers uit dit cohort vertrokken.

Doorprocederen: Hoger beroep

Asielzoekers die in eerste aanleg een negatieve of niet-inhoudelijke beslissing hebben gekregen en in beroep een niet-gegrondverklaring hebben gekregen kunnen in hoger beroep gaan. Van de opgevoerde hoger beroepen zit 26,0% nog in voorraad, volgt in 7,2% van de gevallen een gegrond verklaring, 62,0% ongegrond en de overige 4,8% een niet-inhoudelijke afdoening. In het geval van een gegrond verklaring volgt er een nieuwe beslissing (Asiel beslis). Na de hoger beroeps fase is 2,9% van de asielzoekers uit het cohort vertrokken.

Asiel beslis

Na gegrondverklaringen in beroep of hoger beroep moet de IND een nieuwe beslissing nemen. Hiervan zit 20,2% nog in voorraad, is er in 29,3% van de gevallen een positieve beslissing genomen, in 48,9% wederom een negatieve beslissing en in 1,6% een niet-inhoudelijke. Na deze negatieve beslissing is 0,5% vertrokken.

Afdoeningsprofiel

Het afdoeningsprofiel maakt geen onderdeel uit van het stroomschema. Het geeft een tussenstand op de peildatum weer van het cohort. Er is op 23,5% van de instroom van 2000 een positieve beslissing genomen. Dit betreft het totaal van de positieve beslissingen in eerste aanleg en na gegrondverklaringen in beroep en hoger beroep. In verband met voorraden kan het totale percentage positieve beslissingen nog stijgen. Een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd kan worden verlengd en na vijf jaar worden omgezet in een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Na de

ontvangst van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd kan een aanvraag tot naturalisatie worden ingediend en (eventueel) leiden tot naturalisatie. Vooralsnog hebben er pas 0,1% naturalisaties plaatsgevonden bij dit cohort. Verblijfsvergunningen kunnen ook worden ingetrokken, bij 1,3% van het totaal is dit tot op heden gebeurd. Na een intrekking van de verblijfsvergunning moet de asielzoeker uit Nederland vertrekken. Vertrek na een negatieve of niet-inhoudelijke beslissing in eerste aanleg kan op meerdere momenten in de asielprocedure plaatsvinden. Direct na een negatieve of niet-inhoudelijke beslissing (dus geen vervolgpcedures), maar ook na een opgevoerd beroep of hoger beroep. Op de peildatum is 30,1% van deze totale (cohort)instroom onder de VW2000 vertrokken.

Bijlage 2: Identificatie verdachte asielmigranten o.b.v. vingerafdrukken

Inleiding

Een belangrijke vraag van het (kwantitatieve) onderzoek is de mate waarin (voormalig) asielzoekers in aanraking komen (worden verdacht van) criminele activiteiten.

Er zijn geen informatiebronnen of gegevensbestanden op basis waarvan deze onderzoeksvraag direct kan worden beantwoord. Zo is in bestanden waarin asielzoekers staan geregistreerd zoals bijvoorbeeld het Centraal Register Vreemdelingen (CRV) geen informatie opgenomen over de eventuele betrokkenheid bij criminele activiteiten en wordt in registraties van de politie zoals bijvoorbeeld het Herkenningsdienstsysteem (HKS) geen informatie opgenomen over een eventuele asielachtergrond van de verdachte.

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is daarom een matching of koppeling van de in de bestanden opgenomen informatie noodzakelijk.

Deze deels niet harde koppeling brengt de nodige onzekerheidsmarges met zich mee. Vanuit de begeleidingscommissie werd daarom een andere methode geopperd. Dit alternatief betreft een matching van asielmigranten en verdachten op basis van vingerafdrukken. De Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) beschikt zowel over een database waarin vingerafdrukken van asielmigranten zijn opgenomen als over een database waarin vingerafdrukken van verdachten (van relatief zwaardere delicten) zijn geregistreerd. Omdat koppeling op vingerafdrukken nagenoeg feilloos kan plaatsvinden is deze optie in principe op zijn minst een waardevolle aanvulling. Hierbij wordt wel opgemerkt dat behalve de vingerafdrukken en de personalia van de persoon van wie deze afdrucken zijn genomen nagenoeg geen informatie is geregistreerd in deze databases. Om te achterhalen van welke delicten de personen worden verdacht, moet dus alsnog een koppeling met HKS worden gemaakt.

In de praktijk bleek, door de registratiemethodiek van de DNRI, een geautomatiseerde koppeling op basis van vingerafdrukken tussen asielmigranten en verdachten niet mogelijk, maar kon alleen door middel van het handmatig doorwerken van papieren dossiers worden achterhaald of de asielmigrant op enig moment ook werd verdachte van criminele activiteiten.

1 Matching op vingerafdrukken: geautomatiseerde koppeling

De Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) beschikt zowel over een database waarin vingerafdrukken van asielmigranten zijn opgenomen als over een database waarin vingerafdrukken van verdachten (van relatief zwaardere delicten) zijn geregistreerd. Omdat koppeling op vingerafdrukken nagenoeg feilloos kan plaatsvinden lijkt deze optie op voorhand op zijn minst een waardevolle aanvulling en dus nader onderzoek waard.

Vingerafdrukken van asielzoekers

Sinds begin jaren 80 worden van alle personen die een asielaanvraag indienen vingerafdrukken gemaakt.

Het nemen van vingerafdrukken geschiedt sinds 1999 in twee stappen.

1. Gedeeltelijk vingerafdrukken (de twee wijsvingers). Op basis hiervan geschiedt een quick check waarbij wordt gecontroleerd of de persoon in kwestie niet al eerder asiel heeft aangevraagd (in Nederland of ander EU land) en of persoon niet vanwege criminele activiteiten staat geregistreerd.
2. De volledige set vingerafdrukken. Indien de afdrukken nog niet bekend zijn worden er volledige vingerafdrukken genomen

De vingerafdrukken worden fysiek (op papier in dossiers en gedigitaliseerd) opgeslagen in bij de DNRI in een afzonderlijke database. Per februari 2004 bevinden zich ongeveer 285.800 vingerafdrukken in deze database.

Vingerafdrukken van criminelen

Uiteraard worden ook vingerafdrukken geregistreerd van personen die ervan worden verdacht te zijn betrokken bij het plegen van criminele activiteiten. Er worden echter niet van alle verdachten vingerafdrukken gemaakt. Er is geen absolute scheidslijn om te bepalen wanneer er al dan niet wordt overgegaan tot het nemen van vingerafdrukken van verdachten. Het moet in ieder geval gaan om verdenking van delicten die relatief zwaar zijn. Van verdachten die voor zogenaamde bagatel delicten worden aangehouden zullen in het algemeen geen vingerafdrukken worden genomen. De vingerafdrukken blijven voor een periode van 30 jaar bewaard en worden niet verwijderd indien een verdachte bijvoorbeeld niets met de zaak te maken blijkt te hebben of wordt vrijgesproken. De vingerafdrukken worden fysiek (op papier in dossiers) en gedigitaliseerd opgeslagen in een database bij de DNRI. Per februari 2004 bevinden zich ruim 576.000 vingerafdrukken in deze database.

De koppeling (op basis van vingerafdrukken)

Door een koppeling te maken tussen de database met vingerafdrukken van asielzoekers en vingerafdrukken van criminelen kan (in theorie) worden achterhaald welk deel van de asielmigranten die in Nederland om asiel hebben verzocht zijn betrokken of worden verdacht van criminele activiteiten.

In de praktijk blijkt dit echter minder makkelijk. In de loop der tijd hebben er namelijk op de databases al de nodige conversies plaatsgevonden. Concreet betekent dit dat er periodiek omzettingen zijn geweest van personen (asielzoekers) uit de asielsdatabase naar de criminele database. Het gaat dan uiteraard om asielzoekers van wie de vingerafdrukken overeenkwamen met vinderafdrukken van verdachten. De koppeling of match is daarmee feitelijk dus al gemaakt. Zie schema (uitleg).

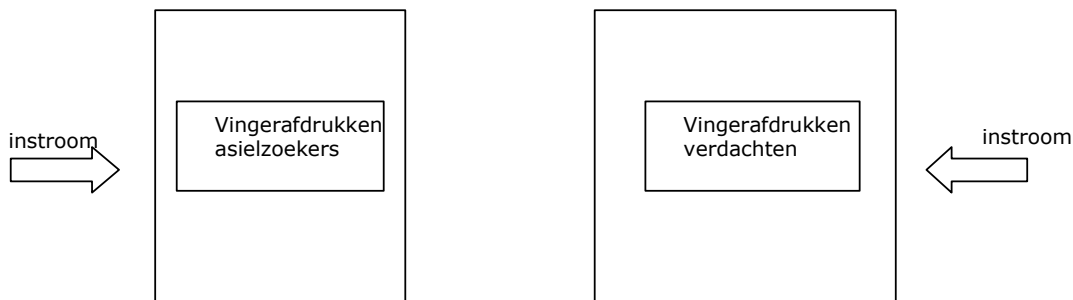
In figuur b2.1 is een en ander schematisch weergegeven. In de beginsituatie $t=0$ (1984) zijn er afzonderlijke databases met daarin asielzoekers en verdachten. Met het verstrijken van de tijd stromen zowel in de asiel- als in de verdachtendatabase voortdurend personen in, hetzij omdat zij asiel aanvragen hetzij omdat ze verdacht worden van een delict. Vervolgens worden in de loop der tijd bijvoorbeeld om te voorkomen dat er dubbele registraties ontstaan vingerafdrukken van asielzoekers gematched met die van verdachten. Is er sprake van een match, dan worden de gegevens (vingerafdrukken en personalia) omgezet van de asielzoekerdatabase naar de verdachtendatabase. Omdat beide databases dynamisch van aard zijn, dat wil zeggen er stromen voortdurend asielmigranten en verdachten in, vinden er ook met enige regelmaat omzettingen plaats. Vervolgens kijken we naar de situatie $t+x$, bijvoorbeeld 1 januari 2004. In de periode tussen $t=0$ (1984) en $t=t+x$ zijn er omzettingen geweest. Ervan uitgaande dat de datum van de laatste omzetting overeenkomt met de peildatum (in dit voorbeeld 1-1-2004), zullen in de asielsdatabase geen asielmigranten meer voorkomen waarvan de vingerafdrukken overeenkomen met die van verdachten. Anders gezegd op dat moment zullen alle personen die een asielachtergrond hebben en betrokken zijn geweest/verdacht worden van relatief zwaardere delicten niet meer in de asielsdatabase voorkomen omdat ze zijn omgezet naar de verdachtendatabase.

De voorgestelde koppeling wordt dus feitelijk al in het werkproces van de DNRI uitgevoerd.

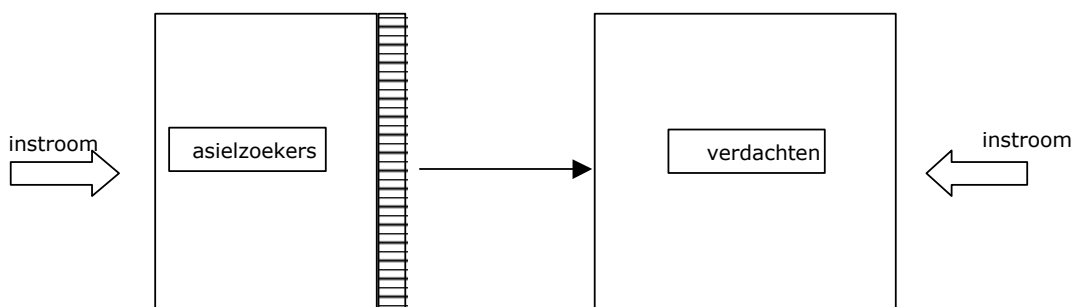
Helaas is bij deze omzettingen de informatie dat een dergelijke verdachte een asielachtergrond heeft in een aanzienlijk aantal gevallen niet geregistreerd.

Figuur b2.1

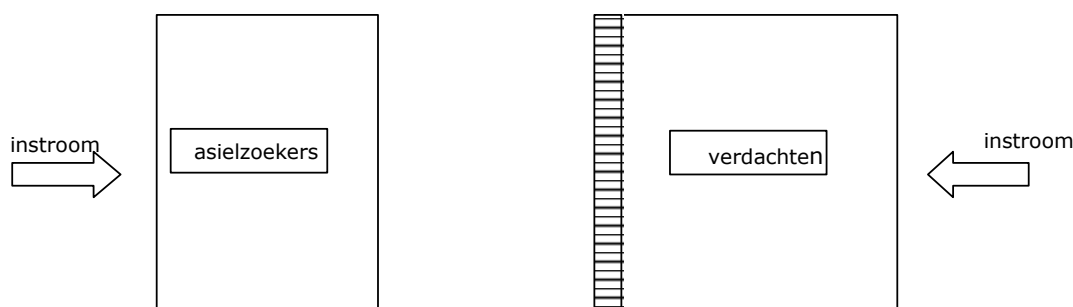
T=0, de vingerafdrukken van asielzoekers en verdachten in afzonderlijke databases

T=0+?? conversie: asielzoekers met vingerafdrukken die overeenkomen met die van verdachten worden omgezet naar de database met verdachten.

T=1 asielzoekers met vingerafdrukken die overeenkomen met die van verdachten zijn omgezet, komen nu niet meer voor in de asieldatabase maar zijn geregistreerd in de verdachtendatabase.

De cijfers

In de asielzoekers database zijn er per begin 2004 ruim 285.000 asielmigranten geregistreerd.

In de criminele database staan op dat moment 576.000 vingerafdrukken van verdachten geregistreerd.

Vanwege de omzetting zullen in de verdachten database nu dus ook van criminele activiteiten verdachte asielmigranten voorkomen. Deze komen (op de datum van laatste omzetting) dus per definitie niet in de asielsdatabase voor.

In totaal zijn er tot die datum volgens de huidige informatie 26.000 omzettingen geweest. Van ongeveer de helft 13.000 is min of meer zeker (want geregistreerd) dat het een omzetting van een (voormalig) asielmigrant betreft. Van de andere helft is de reden van omzetting op basis van informatie uit het geautomatiseerde vingerafdrukkenstelsel onmogelijk te achterhalen. Dit kan gaan om omzettingen van asielmigranten, maar het kan bijvoorbeeld ook administratieve correcties betreffen. Een en ander impliceert de volgende cijfers (tabel b2.1).

Tabel b2.1

Categorie	aantal	Percentage
Asielzoekers per februari 2004	285.811	
Criminele asielzoekers minimaal	13.000	4,35%
Criminele asielzoekers maximaal	26.000	8,34%
Bevolking 1-1-2004	16.258.032	
Criminelen regulier (minimaal)	550.074	3,38%
Criminelen regulier (maximaal)	563.074	3,46%

Het aandeel criminele asielmigranten is minimaal 4,35% (=13.000/(285.811+13.000)) en maximaal 8,34% (=26.000/(285.811+26.000)).

De minimale variant verhoudt zich min of meer tot het cijfer van de reguliere bevolking. In het maximale scenario is het meer dan het dubbele. De gepresenteerde cijfers zijn bedoeld als illustratie. Op grond van deze cijfers kan geen conclusie worden getrokken over de criminaliteit van asielzoekers. Ten eerste omdat, zoals hierboven is aangegeven, de aantallen met grote onzekerheid zijn omgeven. Ten tweede omdat de cijfers in geen enkel perspectief zijn geplaatst, dat wil zeggen er niet is gedifferentieerd naar belangrijke achtergrondkenmerken zoals leeftijd, geslacht, etnische herkomst, ruimtelijke spreiding et cetera. Geconcludeerd wordt dat voor een aanzienlijk deel van deze omzettingen het niet duidelijk is of het daadwerkelijk verdachte asielzoekers betreft. Gegeven deze onzekerheden (onduidelijkheid over het totaal aantal omzettingen, en de reden/aard van de

omzetting) is een betrouwbare schatting van het aandeel verdachte asielzoekers niet direct mogelijk.

Conclusie

In deel 1 van deze bijlage is nader ingegaan op de methode om op basis van vergelijking van vingerafdrukken het aandeel asielzoekers dat wordt verdacht van criminele activiteiten te achterhalen. De in theorie relatief eenvoudige matching van twee bij de DNRI in databases beschikbare populaties blijkt in de praktijk helaas aanzienlijk gecompliceerder dan op voorhand werd ingeschat. Dit als het gevolg van verschillende omzettingen die in de loop der tijd tussen beide databases reeds hebben plaatsgevonden. Deze omzettingen, waarbij vingerafdrukken van asielzoekers -indien deze werden verdacht van een delict- vanuit de asieldatabase zijn omgezet naar de verdachtendatabase, hebben als consequentie dat indien er nu gematched zou worden er niet of nauwelijks overlap gevonden wordt. Immers de personen waar het in dit onderzoek om gaat zijn omgezet naar de verdachtendatabase en komen dus niet meer voor in de asieldatabase.

Op basis van de huidige gegevens wordt ervan uitgegaan dat er ongeveer 26.000 omzettingen hebben plaatsgevonden. Voor een aanzienlijk deel van deze omzettingen is niet duidelijk of het daadwerkelijk verdachte asielzoekers betreft. Gegeven deze onzekerheden (onduidelijkheid over het totaal aantal omzettingen, en de reden/aard van de omzetting) is een betrouwbare schatting van het aandeel verdachte asielzoekers niet goed mogelijk. Genoemde onzekerheden vereisen een andere aanpak. Naast de in digitale vorm in databases opgeslagen vingerafdrukken worden in een archief alle vingerafdrukbladen ook op papier bewaard. In totaal gaat het ongeveer om 2,2 miljoen vingerafdrukbladen afkomstig van ongeveer 1 miljoen unieke personen. Als er van dezelfde persoon meer dan één vingerafdrukblad beschikbaar is, zijn deze bladen bij elkaar gegroepeerd in een klein dossier (mapje) en gerubriceerd onder een uniek nummer. Deze manier van opslaan in combinatie met het gegeven dat van asielzoeker altijd een vingerafdrukblad wordt opgenomen, maakt het mogelijk door middel van een steekproef uit deze dossiers een goede indicatie te krijgen van de omvang van de groep criminele asielzoekers. Bijkomend voordeel is dat ook het aandeel verdachten van de reguliere populatie door middel van dezelfde steekproef in kaart kan worden gebracht en dus een vergelijking mogelijk wordt. Daarom is uit dit papieren vingerafdrukarchief een aselechte steekproef getrokken van ongeveer 1500 dossiers. Deze dossiers zijn aan een nader onderzoek onderworpen.

2 Matching op vingerafdrukken: een steekproef

Het vingerafdrukarchief (papieren dossiers)

Een betrouwbare schatting van het aandeel verdachte asielzoekers op basis van een geautomatiseerde koppeling van vingerafdrukken bleek dus niet goed mogelijk. Naast de in digitale vorm in databases opgeslagen vingerafdrukken worden in een archief alle vingerafdrukbladen ook op papier bewaard. In totaal gaat het ongeveer om 2,2 miljoen vingerafdrukbladen afkomstig van ongeveer 1 miljoen unieke personen. Per persoon is er dus vaak meer dan 1 vingerafdrukblad beschikbaar (gemiddeld 2,2 vingerafdrukbladen per persoon) bijvoorbeeld omdat een persoon meer dan één keer als verdachte is aangehouden waarbij vingerafdrukken zijn genomen. Als er van dezelfde persoon meer dan één vingerafdrukblad beschikbaar is, zijn deze bladen bij elkaar gegroepeerd in een klein dossier (mapje) en gearchiveerd onder een uniek plaatsnummer. Deze manier van opslaan in combinatie met het gegeven dat van asielzoekers ten behoeve van de asielaanvraag altijd een VingerAfdrukBlad (VAB) wordt opgenomen, maakt het mogelijk door middel van een steekproef uit deze papieren dossiers een goede indicatie te krijgen van de omvang van de groep criminele asielzoekers. Immers van een asielzoeker die op enig moment werd verdacht van een delict en waarvan in dat verband vingerafdrukken zijn genomen, zijn in het dossier twee vingerafdrukbladen aanwezig. Namelijk één vingerafdrukblad dat is gemaakt ten behoeve van de asielaanvraag, en één vingerafdrukblad dat is opgenomen als gevolg van verdenking van een delict. Door een aselechte representatieve steekproef uit dit archief te trekken kan een redelijk betrouwbare indicatie worden verkregen van de omvang van de groep criminele asielzoekers.

De steekproef

Uit het archief van dossiers is een aselechte steekproef van 1533 dossiers getrokken. Op basis van een dergelijke steekproef kunnen redelijk betrouwbare uitspraken worden gedaan over de omvang van de bij criminaliteit betrokken asielzoekers³⁴. Belangrijk aspect bij de steekproeftrekking is dat de trekking volledig random/ aselechte geschiedt. De

---

³⁴ Een grotere steekproef betekent in principe preciezere uitspraken. Deze relatie is echter niet lineair. Een verdubbeling van de steekproefomvang betekent dus niet dat de foutenmarge de helft kleiner wordt. Veelal wordt gekozen voor een betrouwbaarheidsniveau van 95% en een toelaatbare foutenmarge van 2,5%. Dit zou bij de gegeven populatie uitkomen op een steekproefomvang van ongeveer 1500. Accepteren van een grotere foutenmarge (zeg 5%) verkleint de benodigde steekproef aanzienlijk (naar +/- 400). Het streven naar een kleinere foutenmarge, bijvoorbeeld 1%, leidt tot een veel grotere steekproefomvang (+/- 10.000), en daarmee tot sterke stijging van inzet van mensen en middelen.

dossiers zijn niet random opgeslagen, ze staan grofweg in chronologische volgorde en tevens komen er clusters van gelijkvormige dossiers voor, b.v. asielzoekers of illegale vreemdelingen, omdat deze b.v. in één batch zijn verwerkt. Tevens verschillen de dossiers in omvang. Er kan dus niet worden volstaan met het eenvoudig/lukraak selecteren van dossiers uit de kasten. Daarom is door de afdeling Dactyloscopie en Identificatie van de Dienst Nationale Recherche Informatie (DNRI) een bestand beschikbaar gesteld met ruim 600.000 bestaande plaatsnummers van dossiers. Het betreft een selectie van alle dossiers die sinds 1989 zijn gearchiveerd. Uit dit bestand is met behulp van statistische programmatuur een random steekproef getrokken.

De dataverzameling

Op de vingerafdrukbladen is een beperkt aantal kenmerken geregistreerd die van belang kunnen zijn voor het onderzoek. Om zo efficiënt mogelijk te werken zijn gegevens die reeds bij de afdeling Dactyloscopie en Identificatie in digitale vorm beschikbaar zijn niet nogmaals geregistreerd. Deze zullen later door middel van koppeling aan de verzamelde gegevens worden toegevoegd. In onderstaande tabel is weergegeven welke kenmerken op de Vingerafdrukbladen (kunnen) zijn geregistreerd, welke tijdens de dataverzameling zijn geregistreerd en welke via koppeling met DNRI bestanden moeten worden verkregen.

Tabel b2.2: Kenmerken per vingerafdrukblad

	Registreren door RISBO	aanvullen door koppeling met DNRI	opmerking
Plaatsnummer	0		Door DNRI aangeleverde bestand met plaatsnummer is steekproefkader
Naam		0	inclusief alias, alleen voor personen met asielachtergrond ten behoeve van latere koppeling met CRV-gegevens
Voornamen		0	inclusief alias, alleen voor personen met asielachtergrond ten behoeve van latere koppeling met CRV-gegevens
Geslacht	0	0	is als extra controle tijdens dataverzameling geregistreerd, en zal tevens via koppeling worden opgenomen
Geboortedatum		0	
Geboorteplaats		0	
Geboorteland	0	0	is als extra controle tijdens dataverzameling geregistreerd, en zal tevens via koppeling worden opgenomen
Nationaliteit		0	
IND dossier nummer	0		alleen voor personen met asielachtergrond. Is tijdens dataverzameling geregistreerd, omdat het niet in DNRI bestanden is opgenomen.
CRV nr	0		alleen voor personen met asielachtergrond of illegalen. Is tijdens dataverzameling geregistreerd, omdat het niet in DNRI bestanden is opgenomen.

Tabel b2.2: Kenmerken per vingerafdrukblad (vervolg)

	Registreren door RISBO	aanvullen door koppeling met DNRI	opmerking
Categorie	0		uitwerking zie hieronder (1)
Aantal vingerafdrukbladen per categorie en totaal	0		uitwerking zie hieronder (2)
Aantal Handafdrukbladen	0		
Aantal bijlagen	0		

1. Categorie

Op basis van de in het dossier aanwezige VingerAfdrukBladen (VAB), HandAfdrukBladen (HAB) en eventuele bijlagen is een dossier ingedeeld in een van onderstaande categorieën:

- asiel (alleen asielblad)
- asiel en crimineel (zowel asielblad als blad voor verdenking misdrijf)
- asiel en crimineel en illegaal (asiel, crimineel blad en een voor illegaal verblijf)
- asiel en illegaal (asielblad en een blad voor illegaal verblijf)
- crimineel (alleen één of meerdere bladen voor verdenking misdrijf)
- illegaal (alleen één of meerdere bladen voor illegaal verblijf)
- illegaal/crimineel (crimineelblad en een blad voor illegaal verblijf)
- overig/onbekend (overige en onbekende bladen)

2. Vingerafdrukbladen

Voor de in de dossiers aanwezige vingerafdrukbladen is het aantal per categorie aanwezige vingerafdrukbladen geregistreerd. Tevens is per vingerafdrukblad de categorie, plaats en datum van opname, en door welke organisatie/afdeling de opname is verricht geregistreerd. Indien er in een dossier meer dan één vingerafdrukblad is opgenomen, zijn maximaal 3 vingerafdrukbladen op deze wijze in kaart gebracht.

Tabel b2.3: Kenmerken per vingerafdrukblad

VAB_vlgnr	VAB categorie	Opgenomen(1)		
		plaats:	datum:	door:
1	asiel/crim/illegaal			
2	asiel/crim/illegaal			
3	asiel/crim/illegaal			

Resultaten

In totaal zijn 1533 dossiers van personen bekeken. Per dossier is dus de volgende informatie verzameld:

- o Identificerende nummers, zoals CRV-nummer en IND-dossiernummer (indien aanwezig);
- o De categorie waartoe het dossier (de persoon) kan worden gerekend.
- o Het aantal in het dossier opgenomen vingerafdrukbladen (totaal en per categorie) en handafdrukbladen
- o Het type vingerafdrukblad (asiel, crimineel, illegaal), datum en plaats van opmaak blad voor de eerste drie vingerafdrukbladen
- o Geslacht
- o Geboorteland

Overige achtergrondkenmerken en personalia zoals namen, geboortedatum, nationaliteit(en) zullen door middel van koppeling met een database van Dactyloscopie en Identificatie worden achterhaald.

Zoals gezegd kan één dossier meer dan één vingerafdrukblad bevatten. In tabel b2.4 is hierover enige informatie opgenomen. In totaal bevatten de 1533 onderzochte dossiers 2092 vingerafdrukbladen, hetgeen neerkomt op gemiddeld bijna 1,4 vingerafdrukblad per dossier. Bekijken we vervolgens nog de verdeling over de dossiers dan constateren we dat bijna 80 procent van de dossiers slechts één vingerafdrukblad bevat. In 13 procent van de dossiers zijn twee vingerafdrukbladen en in ruim 3 procent drie vingerafdrukbladen opgenomen. In de overige gevallen (3,5%) gaat het om 4 vingerafdrukbladen of meer per dossier.

Tabel b2.4: Aantal vingerafdrukbladen per dossier

	aantal	percentage
Totaal aantal dossiers	1533	-
Totaal aantal vingerafdrukbladen	2092	-
gemiddeld aantal vingerafdrukbladen per dossier	1,36	-
Verdeling vingerafdrukbladen over de dossiers		
1 Vingerafdrukblad	1222	79,7
2 Vingerafdrukbladen	205	13,4
3 Vingerafdrukbladen	52	3,4
4 Of meer vingerafdrukbladen	54	3,5
Totaal aantal dossiers	1533	100,0

Vervolgens kijken we in tabel b2.5 in welke categorie het onderzochte dossier is ingedeeld. Zo is bijvoorbeeld een dossier met twee vingerafdrukbladen, waarvan één vingerafdrukblad is opgemaakt ten behoeve van de asielaanvraag en het tweede vingerafdrukblad is opgenomen omdat de persoon werd verdacht van een crimineel activiteit, gecategoriseerd als een 'criminele asielzoeker'.

In tabel b2.5 is de verdeling (in absolute aantallen en percentages) van de voorkomende combinaties gepresenteerd.

Tabel b2.5: Dossiers naar categorie

	aantal	percentage
asiel	647	42,3
asiel/crimineel	40	2,6
asiel/crimineel/illegaal	10	0,7
asiel/illegaal	41	2,7
crimineel	582	38,1
illegaal	168	11,0
illegaal/crimineel	40	2,6
overig/onbekend	5	-
Totaal	1533	100,0

Uit de gepresenteerde resultaten blijkt het aselechte karakter van de steekproef. Zoals al eerder aangeven is de steekproef getrokken uit 600.000 bestaande plaatsnummers maar kon vooraf geen selectie worden gemaakt van bepaalde categorieën dossiers.

Een eerste conclusie is dat de steekproef voor bijna de helft blijkt te bestaan uit personen met een asielachtergrond (dat wil zeggen personen die ooit een asielaanvraag hebben ingediend). Daarnaast bevat ongeveer 15 procent van de dossiers een vingerafdrukblad dat is opgemaakt vanwege illegaal verblijf (al dan niet in combinatie met een ander vingerafdrukblad). Tenslotte betreft het voor bijna 40 procent dossiers van personen die uitsluitend op verdenking van een crimineel feit zijn gearhiveerd en dus geen asielachtergrond hebben en waarvan nooit een vingerafdrukblad is gemaakt op verdenking van illegaal verblijf.

Focussen we vervolgens op de subgroep asielmigranten (tabel b2.6), dan komen we tot de volgende conclusie. In totaal zijn er 738 (48%) personen in de steekproef die een asielachtergrond hebben. Van deze 738 asielmigranten is in 647 (88%) van de gevallen alleen een vingerafdrukblad in het dossier aanwezig dat is opgemaakt ten behoeve van de asielaanvraag. Verder constateren we dat in totaal 50 asielmigranten (6,8% van totale groep asielmigranten in de steekproef) op enig tijdstip zijn verdacht van een criminele activiteit (5,4%) of van een criminele activiteit en illegaal verblijf in (1,4%)³⁵. Met andere woorden van alle asielzoekers die (vanaf 1989) asiel hebben aangevraagd, wordt 6,8 procent verdacht te zijn betrokken bij een criminele activiteit.

³⁵ Hierbij wordt nogmaals opgemerkt dat het gaat om verdachten ten behoeve waarvan een VAB is opgemaakt. Dit gebeurt niet bij alle verdachten. Het al dan niet opmaken van een VAB is niet direct gekoppeld aan de zwaarte van het delict, maar vooral aan gereede verdenking en een sporenonderzoek op de plaats delict waarvan de persoon wordt verdacht. In de praktijk zal een VAB met name plaatsvinden indien er sprake is van een gereede verdenking van een (relatief zwaar delict).

Tevens blijkt een deel (5,6%) van de asielmigranten op enig moment te zijn staandegehouden in verband met illegaal verblijf.

Tabel b2.6: Dossiers van asielmigranten naar categorie

	aantal	percentage
Persoonsdossiers asiel	738	100,0
waarvan		
uitsluitend asiel	647	87,7
asiel en crimineel	40	5,4
asiel en crimineel en illegaal	10	1,4
asiel en illegaal	41	5,6

Wat kunnen we nog over deze groep criminelen zeggen? Eerst een paar opmerkingen vooraf:

Ondanks dat (relatief gezien) een aanzienlijk deel van de asielmigranten wordt verdacht van criminele activiteiten, is de absolute omvang van deze groep (50 personen) gering. Onderstaande specifieke analyses moeten dan ook vooral worden beschouwd als een beschrijving van resultaten het steekproefonderzoek, en kunnen vanwege de geringe omvang van de groep niet direct als representatief voor de populatie worden beschouwd.

Op de vingerafdrukbladen in de dossiers is slechts een beperkt aantal kenmerken geregistreerd. Een deel daarvan is tijdens de dataverzameling overgenomen, een ander deel wordt via koppeling met een databestand van de afdeling Dactyloscopie en Identificatie van de DNRI in het onderzoeksbestand opgenomen. Het betreft ook dan echter een beperkt aantal kenmerken zoals nationaliteit, geboortedatum, voornaam, achternaam eventuele aliassen etc. Het **soort delict** waarvoor het vingerafdrukblad is opgenomen wordt helaas **niet** geregistreerd. Op dit moment is er voor de steekproef informatie beschikbaar over de datum waarop de (verschillende) vingerafdrukbladen zijn gemaakt, het geboorteland en het geslacht.

Op een (groot) deel van de vingerafdrukbladen die ten behoeve van de asielaanvraag zijn opgesteld, is het CRV-nummer of het IND-dossiernummer vermeld. Indien dit het geval was, is dit nummer tijdens de dataverzameling geregistreerd, en is een koppeling mogelijk met informatie uit het Centraal Register Vreemdelingen (CRV) of het INDIS van de IND. Dit maakt het mogelijk iets meer te zeggen over het verloop en de afloop van de asielprocedure.

In tabel b2.7 wordt voor de groep asielmigranten een aantal achtergrondkenmerken gepresenteerd. Eerst zijn nogmaals de percentages voor de gehele groep weergegeven. Van de asielmigranten wordt 6,8 procent

verdacht van criminele activiteiten, 5,6% is ooit staandegehouden in verband met illegaliteit. Splitsen we dit uit naar jaar van (eerste) asielaanvraag, dan blijkt dat de groep asielmigranten van voor 1995 relatief vaker te worden verdacht van criminaliteit. Mogelijk speelt de tijd dat deze groep in Nederland verblijft hierbij een rol. Immers hoe langer men in Nederland verblijft -en eventueel criminele activiteiten ontplooit-, hoe groter de kans ooit een keer te worden opgepakt. Verder blijkt dat mannen zoals in alle criminaliteitsstatistieken zijn oververtegenwoordigd. Ruim 8 procent wordt verdacht ten opzichte van nog geen 3 procent van de vrouwen. Tevens is uitgesplitst naar geboorteland. Hierbij is het geboorteland bewust in een beperkt aantal categorieën ingedeeld. Ondanks deze grove categorisering moet worden benadrukt dat het, wat betreft de subgroep criminele asielzoekers, vaak om (hele) kleine aantallen gaat. Bij de interpretatie van de resultaten is dus de nodige voorzichtigheid geboden. Asielmigranten uit Afrika in het algemeen en Noord-Afrika in het bijzonder zijn, zo kunnen we concluderen op basis van deze resultaten, vaker betrokken bij criminaliteit dan asielmigranten uit andere landen. Afghaanse asielmigranten springen er positief uit. In de 65 dossiers van Afghaanse asielmigranten is er geen enkel vingerafdrukblad geregistreerd dat is opgenomen op verdenking van een delict. Wat betreft illegaliteit zien we een oververtegenwoordiging van asielmigranten uit overig Oost-Europa en Turkije.

Tabel b2.7: (criminele) asielmigranten naar achtergrondkenmerken

	asiel	asiel en criminaliteit	asiel en illegaliteit	
	%	%	%	aantal
Totaal	87,6	6,8	5,6	738
Naar jaar van asielaanvraag				
tm 1994	85,2	9,4	5,5	256
1995-1999	89,2	5,6	5,2	269
2000-2004	88,6	5,2	6,2	211
Geslacht				
man	83,8	8,6	7,6	476
vrouw	95,4	2,8	1,9	216
Geboorteland				
vm. Joegoslavië	89,4	6,2	4,4	113
vm. Sovjet Unie	94,4	3,7	1,9	54
ov. Oost Europa	85,7	4,8	9,5	42
Turkije	82,4	5,9	11,8	17
Afghanistan	98,5	0,0	1,5	65
Irak	84,8	7,6	7,6	66
Iran	92,3	5,1	2,6	39
ov. Azië	83,7	10,5	5,8	86
Noord Afrika	57,1	35,7	7,1	14
Siërra Leone	86,4	9,1	4,5	22
Somalië	88,3	8,3	3,3	60
ov. Afrika	84,6	7,4	8,1	136
overig	91,7	0,0	8,3	24

Een ander relevant kenmerk waarvoor een deelanalyse moet worden uitgevoerd is de leeftijd. Omdat de koppeling met de digitaal bij de DNRI beschikbare achtergrondinformatie nog niet is gerealiseerd, kan op dit moment voor leeftijdscategorieën echter nog niet worden uitgesplitst.

Op een (groot) deel van de vingerafdrukbladen dat ten behoeve van de asielaanvraag zijn opgesteld, is het CRV-nummer of het IND-dossiernummer vermeld. Voor de dossiers waar dit het geval is, is een koppeling gemaakt met informatie uit het Centraal Register Vreemdelingen (CRV) van de IND. Dit maakt het mogelijk iets meer te zeggen over het verloop en de afloop van de asielprocedure. In totaal kon op basis van één van beide nummers 70 procent van de asielmigranten in de steekproef worden gekoppeld aan het CRV. Helaas bleek juist bij de categorie criminele asielmigranten de match minder succesvol. Van deze subgroep kon minder dan de helft worden getraceerd op basis van het CRV-nummer of het IND-dossiernummer. Mogelijk kan de match nog enigszins worden vergroot wanneer de persoonsgegevens (naam, achternaam, geboorteplaats en datum) van asielmigranten in de steekproef via de DNRI beschikbaar komen.

In tabel b2.8 is ingegaan op de afloop van de asielprocedure. Dit gegeven is voor 515 van de 738 asielmigranten in de steekproef bekend. In totaal blijkt driekwart van de aanvragen blijkt niet te zijn ingewilligd. We constateren nauwelijks verschil tussen de groep asielmigranten die wordt verdacht van een delict en de groep asielzoekers die niet worden verdacht. Nadere analyse laat echter wel zien dat geen van 20 asielmigranten die worden verdacht over een A-status beschikt. Het feit dat voor slechts 20 van de 50 'criminele asielzoekers' een asielbeslissing kon worden getraceerd maakt de resultaten echter minder betrouwbaar. Mogelijk zal een (aanzienlijke) verschuiving plaatsvinden als er via de naamgegevens een groter deel van de 50 'criminele asielzoekers' kan worden gekoppeld aan het CRV-bestand. Opvallend is verder dat 10 procent (2 gevallen) van de asielmigranten waarvan ooit een vingerafdrukblad vanwege illegaal verblijf is gemaakt toch een status blijken te hebben. In beide gevallen gaat het om een tijdelijk verblijfstatus.

Indien we vervolgens voor de groep van 20 'criminele asielzoekers' inzoomen op het moment dat de asielbeslissing is genomen, dan blijkt dat 12 van deze 20 'criminele asielzoekers' een delict hebben gepleegd **nadat** er over hun asielaanvraag is beslist en er bij 5 personen een 'crimineel' vingerafdrukblad is gemaakt tijdens de asielprocedure. Een tweetal asielmigranten blijkt al als verdachte geregistreerd te zijn in het archief voordat de asielvraag werd ingediend.

Tabel b2.8: Uitkomst asielaanvraag naar categorie

	asiel kolom %	asiel en criminaliteit kolom %	asiel en illegaliteit kolom %	totaal kolom %
niet ingewilligd status verleend	74,3	75,0	90,0	75,0
Totaal aantal	475	20	20	515

Verdachte asielmigranten in relatie tot de reguliere bevolking

Tenslotte keren we terug naar de eigenlijke onderzoeksvragen:

- Welk deel van de asielmigranten wordt verdacht van criminele activiteiten?
- Hoe verhoudt deze omvang zich tot die in de reguliere bevolking?

Het antwoord op de eerste onderzoeksvraag is reeds gegeven. Op basis van de steekproef resultaten concluderen we dat van de asielzoekers die sinds 1989 asiel hebben aangevraagd er 6,8 procent verdacht is van een delict waarvoor een vingerafdrukblad is genomen.

De tweede onderzoeksvraag is een stuk gecompliceerder. Vergelijking van het bovenstaand criminaliteitspercentage met eerder gepubliceerde criminaliteitscijfers onder de reguliere bevolking is niet (zondermeer) mogelijk.

Ten eerste omdat criminaliteitsstatistieken zijn gebaseerd op andere bronnen bijvoorbeeld politiebestanden zoals HKS, (Boerman et al., 1999) of BPS of op bijvoorbeeld enquêtegegevens.

Ten tweede wordt in dergelijke statistieken in het algemeen de verdachten per jaar bekeken. Er wordt dus bijvoorbeeld gerapporteerd hoeveel personen in jaar X worden verdacht en om welke deel van de populatie (bevolking) dat dan gaat. Onze cijfers hebben daarentegen betrekking op een veel langere en bovendien variërende periode (van mogelijk 15 jaar voor asielmigranten uit 1989 tot en met 1 jaar voor asielmigranten uit 2003).

Tevens hebben we te maken met een schuivende populatie. Immers een aanzienlijk deel van de asielmigranten wordt niet toegelaten. Deze groep zal in ieder geval deels uit Nederland verdwijnen.

Voor deze problemen is niet zomaar een oplossing voorhanden. Uitsplitsen naar jaar van delict voor de verschillende asielcohorten (asielmigranten naar jaar van instroom) zodat kan worden vergeleken met reguliere criminaliteitscijfers is bijvoorbeeld vanwege het lage aantal geïdentificeerde criminele asielmigranten niet betrouwbaar. Bovendien is direct vergelijken met reguliere criminaliteitscijfers die veelal zijn gebaseerd op politieregistraties van verdachten (zoals HKS) zoals gezegd niet betrouwbaar omdat het een andere bron betreft waarin veel meer delicten en dus verdachten worden geregistreerd.

We hanteren daarom een andere methode.

Zoals gezegd is de steekproef van 1533 dossiers getrokken uit een bestand van de NRI van 631.206 plaatsnummers van vingerafdrukdossiers. Op basis van deze steekproef is de verdeling van de onderzochte dossiers/personen over de onderscheiden categorieën bekend (zie tabel b2.5). Ervan uitgaande dat deze verdeling representatief is voor de populatie van 631.206 dossiers, komen we tot de in de laatste kolom van tabel b2.9 gepresenteerde populatieomvang.

Tabel b2.9: Dossiers vingerafdrukbladen naar categorie (geschatte) populatieomvang

	aantal	percentage	(geschatte) populatie
asiel	647	42,3	267.271
asiel/crimineel	40	2,6	16.524
asiel/crimineel/illegaal	10	0,7	4.131
asiel/illegaal	41	2,7	16.937
crimineel	582	38,1	240.420
illegaal	168	11,0	69.400
illegaal/crimineel	40	2,6	16.524
overig/onbekend	5	-	
Totaal	1533	100,0	631.206

Op basis van de in de steekproef gevonden verdeling verwachten we in de populatie dus in totaal 304.863 dossiers aan te treffen waarin een vingerafdrukblad ten behoeve van de asielaanvraag is opgenomen (al dan niet in combinatie met een ander vingerafdrukblad). Dit getal spoort redelijk met tellingen van de afdeling dactyloscopie van de DNRI en met cijfers van de IND. Van deze bijna 305.000 dossiers zouden er 267.271 dossiers worden gevonden waarin uitsluitend een vingerafdrukblad ten behoeve van de asielaanvraag is opgenomen. Ook voor de overige categorieën is een dergelijke berekening gemaakt. We schatten op basis daarvan ruim 240.000 dossiers te vinden met vingerafdrukbladen van verdachten zonder asielachtergrond. Vervolgens berekenen we het criminaliteitscijfer door de aldus berekende cijfers te relateren aan de populatie. Voor de berekening van het criminaliteitscijfer van asielmigranten betekent dit uiteraard een kopie van de eerder gepresenteerde uitkomsten namelijk $((16.524+4131)/304.863)*100=6,8\%$. De groep criminelen zonder asielachtergrond relateren we aan de Nederlandse bevolking met een leeftijd van 12 jaar of ouder. Dit resulteert in een percentage van 1,7% $((240.420/13.849.046)*100=1,7\%)$.

Tabel b2.10: Criminele asielmigranten in vergelijking tot verdachten uit de reguliere populatie

	aantal verdachten (schatting)	populatie(schatting)	als % van de populatie
asielmigranten			
<i>12 jaar en ouder</i>			
totaal	20.655	304.863	6,8
man	18.042	209.552	8,6
vrouw	2.613	95.311	2,7
<i>12 tm 45 jaar</i>			
totaal	19.176	282.492	6,8
man	16.806	196.682	8,5
vrouw	2.445	85.469	2,9
reguliere bevolking			
<i>12 jaar en ouder</i>			
totaal	240.420	13.849.046	1,7
man	215.136	6.813.120	3,2
vrouw	25.284	7.035.926	0,4
<i>12 tm 45 jaar</i>			
totaal	229.601	7.665.830	3,0
man	205.455	3.886.780	5,3
vrouw	24.146	3.779.050	0,6

Conclusie

Conclusie op basis van deze cijfers is dat asielmigranten aanzienlijk vaker met de politie in aanraking komen dan de reguliere bevolking. Hierbij dient echter direct te worden opgemerkt dat de asielpopulatie een zeer specifieke samenstelling kent. De asielpopulatie van 12 jaar en ouder bestaat namelijk grotendeels uit relatief jonge mensen (+/- 90% valt in de leeftijdscategorie van 12 t/m 45 jaar) en uit mannen (68%). Juist in deze groep jonge mannen zo blijkt altijd weer uit criminaliteitsstatistieken komt ook onder de reguliere bevolking relatief veel criminaliteit voor. Een vergelijking van deze categorie asielmigranten met dezelfde subgroep uit de populatie geeft dan ook een ander en meer representatief beeld van de werkelijkheid (tabel b2.10). Van de mannelijke asielmigranten in de leeftijdscategorie van 12-45 jaar (schatting) wordt ongeveer 8 procent verdacht van criminele activiteiten. Van de mannen tussen de 12 en 45 jaar uit de reguliere bevolking wordt – gerekend over de afgelopen 15 jaar- ruim 5% verdacht van criminele activiteiten.

Bijlage 3 Het Herkenningsdienstsysteem³⁶

Het Herkenningsdienstsysteem (HKS) is een landelijk dekkend systeem dat sinds 1986 door de politie gebruikt wordt om gegevens over verdachten te registreren. De HKS-registratie heeft formeel tot doel gegevens te verstrekken aan opsporingsambtenaren 'ten dienste van de opsporing van strafbare feiten, in het bijzonder de identificatie van daders van misdrijven en de opsporing van vermiste personen'. Daartoe worden in het HKS gegevens opgeslagen over strafbare feiten, geverbaliseerde verdachten en (nog) niet geverbaliseerde verdachten. Tegen een verdachte kunnen in een jaar een of meerdere processen-verbaal zijn opgemaakt. Op zijn beurt kan een proces-verbaal weer meerdere delicten bevatten. Opgenomen worden personen opgenomen die minimaal 12 jaar zijn en tegen wie als verdachte proces-verbaal is opgemaakt.³⁷

Met betrekking tot de strafbare feiten worden onder andere de volgende gegevens vastgelegd:

- Het soort delict
- Het tijdstip waarop het is gepleegd
- De pleegdatum
- De pleegplaats
- Het pleegdomein

Met betrekking tot de verdachten wordt onder meer het volgende in HKS geregistreerd:

- Identificerende variabelen over de verdachte (naam, gba-nummer etc)
- Geboortedatum
- Geslacht
- Nationaliteit
- Geboorteland
- Delict waarvan men verdacht is
- Eerdere antecedenten

---

³⁶ Deze bijlage is grotendeels overgenomen uit hoofdstuk 1 van de Landelijke criminaliteitskaart 1999 (Boerman et al. 2002) en bijlage 2 van het rapport 'Verdacht van criminaliteit' (Blom et al. 2005).

³⁷ Hierin is in 2004 verandering gekomen, sinds oktober 2004 worden ook 12-minners in HKS geregistreerd.

Natuurlijk heeft het HKS ook zijn beperkingen. Daarvan dient de gebruiker van de informatie zich bewust te zijn. Het HKS levert geen complete beschrijving van de criminaliteit in Nederland. De daders die niet gepakt zijn, delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt of de delicten die onbekend blijven bij de politie worden niet geregistreerd. Daarnaast betreffen de gegevens verdachten en geen veroordeelden. Het kan zijn dat een deel van de verdachten toch geen dader is en dat de uitkomsten vertekent.

Opgemerkt wordt dat er evenzoveel HKS-en bestaan als er politieregio's zijn. Elke regio beheert namelijk een eigen HKS. Er zijn twee uitzonderingen: de regio's Friesland, Groningen en Drenthe oefenen een gezamenlijk beheer uit (maar hebben wel elk hun gegevens op een eigen HKS-computer staan) en de regio Noord Oost Gelderland die met politieregio Flevoland een gezamenlijk beheer voert. De bestanden van de regio's zijn ten behoeve van de LCK door de Dienst Nationale Recherche Informatie van het KLPD (NRI) tot een landelijk bestand gesmeed. Tevens zijn de nodige be- en verwerkingsslagen uitgevoerd. Zo bleek het noodzakelijk om het bestand te 'ontdubbelen'. Verdachten kunnen namelijk in verschillende politieregio's meerdere malen voorkomen. De betreffende verdachten werden daarbij ter registratie toegekend aan de regio waarin zich hun meest recente woon- of verblijfplaats bevindt. Bij de ontduublingsexercitie is steeds de informatie over hun antecedenten gebruikt uit het HKS-bestand van die politieregio waarin zij het grootste aantal antecedenten hebben. De verdachten over wie in dit rapport gesproken wordt, zijn dus unieke individuen (Boerman et. al 2002: 4-11).

Verder wordt opgemerkt dat de HALT-antecedenten uit het landelijk bestand zijn verwijderd en daarmee dus de verdachten die uitsluitend HALT-antecedenten hadden. Een Halt-afdoeninge is een voorwaardelijk politiesept, toegepast onder verantwoordelijkheid van het OM. Een door de officier van justitie aangewezen opsporingsambtenaar stelt aan een jeugdige verdachte die bekend voor om, in plaats van toezenden van het proces-verbaal aan de officier van justitie, deel te nemen aan een Halt-project. Het gaat daarbij om relatief lichte delicten die voor de eerste keer door een verdachte worden gepleegd. In totaal gaat het om ongeveer 20 000 afdoeningen op jaarbasis (Blom et al. 2005: 102).

Ten tijde van dit onderzoek waren HKS gegevens over verdachten beschikbaar over de periode 1-1-1996 tot en met 1-1-2005. In het metabestand HKS staan inmiddels 1.207.000 verdachten geregistreerd. In

Bijlage 2

een tijdspanne van 10 jaar zijn dus meer dan 1,2 miljoen personen met de politie in aanraking gekomen op verdenking van een misdrijf. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van HKS wordt verwezen naar de jaarlijkse landelijke criminaliteitskaart (LCK) van de DNRI (Boerman et. al 2002, Lammers et.al. 2005).

Bijlage 4 Resultaat koppeling GBA-CRV

Incidentie

Van de 390.000 asielzoekers die in de periode 1989-2004 asiel hebben aangevraagd staan er bijna 45.000 in HKS geregistreerd als verdachte van één of meerdere delicten. In onderstaande tabellen worden de verdachten gekarakteriseerd naar enkele achtergrondkenmerken (tabel b4.1/b4.2).

Tabel b4.1: Samenstelling van de asielpopulatie naar verdachten en niet-verdachten

	verdacht		niet verdacht		totaal	
	N	kol %	N	kol %	N	kol %
Sekse						
man	37.633	84,3	222.783	64,6	260.416	66,9
vrouw	7.009	15,7	122.112	35,4	129.121	33,1
Leeftijd (per 31-12-2004)						
12-17 jaar	1.775	4,0	37.775	10,9	39.550	10,1
18-24 jaar	10.484	23,4	59.209	17,1	69.693	17,8
25-34 jaar	15.537	34,7	96.863	28,0	112.400	28,8
35-44 jaar	12.523	28,0	96.900	28,0	109.423	28,0
45-54 jaar	3.542	7,9	36.589	10,6	40.131	10,3
55-64 jaar	657	1,5	10.930	3,2	11.587	3,0
65 jaar eo	204	0,5	7.734	2,2	7.938	2,0
Burgerlijke staat						
gehuwd/samenwonend	10.386	23,2	88.592	25,6	98.978	25,3
ongehuwd	20.841	46,6	125.247	36,2	146.088	37,4
gescheiden/weduwe	1.104	2,5	7.433	2,1	8.537	2,2
onbekend	12.391	27,7	124.817	36,1	137.208	35,1
Herkomst						
vm. Joegoslavië	6.854	15,4	54.112	15,7	60.966	15,7
vm. Sovjet Unie	5.030	11,3	24.874	7,2	29.904	7,7
Roemenië	219	0,5	9.238	2,7	9.457	2,4
vm. Tsjecho-Slowakije	192	0,4	3.978	1,2	4.170	1,1
overig Oost-Europa	407	0,9	7.635	2,2	8.042	2,1
Turkije	1.089	2,4	10.640	3,1	11.729	3,0
Irak	3.868	8,7	33.324	9,7	37.192	9,6
Afghanistan	2.263	5,1	29.887	8,7	32.150	8,3
Iran	3.360	7,5	21.548	6,3	24.908	6,4
Sri Lanka	637	1,4	16.505	4,8	17.142	4,4
China	938	2,1	9.767	2,8	10.705	2,8
Syrië	479	1,1	6.402	1,9	6.881	1,8
Libanon	303	0,7	5.332	1,5	5.635	1,4
overig Azië	1.334	3,0	10.948	3,2	12.282	3,2
Somalië	3.823	8,6	28.018	8,1	31.841	8,2
Angola	2.363	5,3	9.667	2,8	12.030	3,1
Sierra Leone	1.455	3,3	7.437	2,2	8.892	2,3
Soedan	1.065	2,4	7.105	2,1	8.170	2,1
Zaire	1.138	2,6	5.420	1,6	6.558	1,7
Nigeria	729	1,6	5.305	1,5	6.034	1,6
Algerije	1.583	3,6	3.865	1,1	5.448	1,4
Ethiopië	720	1,6	4.877	1,4	5.597	1,4
Guinee	706	1,6	3.874	1,1	4.580	1,2
Liberia	783	1,8	3.737	1,1	4.520	1,2
overig Afrika	2.833	6,4	18.575	5,4	21.408	5,5
overig	405	0,9	2.464	0,7	2.869	0,7
totaal	44.722	100,0	346.089	100,0	390.811	100,0

Tabel b4.2: Verdachte percentage naar enkele achtergrondkenmerken

	N	verdacht rij %	N	niet verdacht rij %	N	totaal rij %
Sekse						
man	37.633	14,5	222.783	85,5	260.416	100,0
vrouw	7.009	5,4	122.112	94,6	129.121	100,0
Leeftijd (per 31-12-2004)						
12-17 jaar	1.775	4,5	37.775	95,5	39.550	100,0
18-24 jaar	10.484	15,0	59.209	85,0	69.693	100,0
25-34 jaar	15.537	13,8	96.863	86,2	112.400	100,0
35-44 jaar	12.523	11,4	96.900	88,6	109.423	100,0
45-54 jaar	3.542	8,8	36.589	91,2	40.131	100,0
55-64 jaar	657	5,7	10.930	94,3	11.587	100,0
65 jaar eo	204	2,6	7.734	97,4	7.938	100,0
Burgerlijke staat						
gehuwd/samenwonend	10.386	10,5	88.592	89,5	98.978	100,0
ongetrouwd	20.841	14,3	125.247	85,7	146.088	100,0
gescheiden/weduwe	1.104	12,9	7.433	87,1	8.537	100,0
onbekend	12.391	9,0	124.817	91,0	137.208	100,0
Herkomst						
vm. Joegoslavië	6.854	11,2	54.112	88,8	60.966	100,0
vm. Sovjet Unie	5.030	16,8	24.874	83,2	29.904	100,0
Roemenië	219	2,3	9.238	97,7	9.457	100,0
vm. Tsjecho-Slowakije	192	4,6	3.978	95,4	4.170	100,0
overig Oost-Europa	407	5,1	7.635	94,9	8.042	100,0
Turkije	1.089	9,3	10.640	90,7	11.729	100,0
Irak	3.868	10,4	33.324	89,6	37.192	100,0
Afghanistan	2.263	7,0	29.887	93,0	32.150	100,0
Iran	3.360	13,5	21.548	86,5	24.908	100,0
Sri Lanka	637	3,7	16.505	96,3	17.142	100,0
China	938	8,8	9.767	91,2	10.705	100,0
Syrië	479	7,0	6.402	93,0	6.881	100,0
Libanon	303	5,4	5.332	94,6	5.635	100,0
overig Azië	1.334	10,9	10.948	89,1	12.282	100,0
Somalië	3.823	12,0	28.018	88,0	31.841	100,0
Angola	2.363	19,6	9.667	80,4	12.030	100,0
Siërra Leone	1.455	16,4	7.437	83,6	8.892	100,0
Soedan	1.065	13,0	7.105	87,0	8.170	100,0
Zaire	1.138	17,4	5.420	82,6	6.558	100,0
Nigeria	729	12,1	5.305	87,9	6.034	100,0
Algerije	1.583	29,1	3.865	70,9	5.448	100,0
Ethiopië	720	12,9	4.877	87,1	5.597	100,0
Guinee	706	15,4	3.874	84,6	4.580	100,0
Liberia	783	17,3	3.737	82,7	4.520	100,0
overig Afrika	2.833	13,2	18.575	86,8	21.408	100,0
overig	405	14,1	2.464	85,9	2.869	100,0
totaal	44.722	11,5	346.089	88,5	390.811	100,0

Aard van de criminaliteit

In tabel b4.3 wordt gepresenteerd om welke misdrijven het gaat. Uiteraard komt het voor dat asielzoekers in de periode waarover wordt gerapporteerd van meer dan een delict worden verdacht. In totaal zijn van deze verdachten in de periode 1996-2004 ruim 130.000 delicten geregistreerd. In tabel b4.3 worden de delicten getoond waarvan de asielmigranten worden verdacht. In deel 1 van de tabel is dit gedaan op het niveau van het delict. Hierbij zijn alle delicten per categorie gesommeerd en zijn deze vervolgens gerelateerd aan het totaal aantal gepleegde delicten. Hieruit blijkt dat ruim 55 procent van de delicten valt in de categorie 'vermogen zonder geweld' (=b.v. eenvoudige diefstal, diefstal met braak, muntmisdrijven). In deel 2 van de tabel is dit gedaan op het niveau van de verdachte. Hierbij is per delictcategorie geanalyseerd hoeveel personen er in de onderhavige periode van dit delict worden verdacht. De resultaten tellen hierbij niet op tot 100%, omdat een persoon in de periode van meerdere **soorten** delicten verdacht kan worden.³⁸

Tabel b4.3: Verdachte asielzoekers naar delictcategorie in periode 1996 -2004

	Delicten naar aard van het delict		Verdachten naar aard van delict	
	Delicten (N)	%	Verdachten (N)	%
1 gewelddadige seksuele misdrijven	1.445	1,1	1.146	2,6
2 overige seksuele misdrijven	807	0,6	588	1,3
3 geweld tegen personen	19.851	15,2	11.529	25,9
4 vermogen met geweld	3.454	2,7	2.263	5,1
5 vermogen zonder geweld	72.162	55,4	28.631	64,3
6 vernieling openbare orde en gezag	15.882	12,2	8.494	19,1
7 verkeersmisdrijven	8.827	6,8	5.914	13,3
8 drugsmisdrijven	2.929	2,2	1.702	3,8
9 overige misdrijven	4.869	3,7	3.666	8,2
totaal	130.226	100,0		143,7

Verklaring der categorieën

1 = gewelddadige seksuele misdrijven	=	(verkrachting, aanranding der eerbaarheid)
2 = overige seksuele misdrijven	=	(schennis eerbaarheid, overig seksueel)
3 = geweld tegen personen	=	(bedreiging, poging doodslag, doodslag voltooid, mishandeling, ov. misd. tegen leven)
4 = vermogen met geweld	=	(diefstal met geweld, afpersing)
5 = vermogen zonder geweld	=	(b.v. eenvoudige diefstal, diefstal met braak, muntmisdrijven)
6 = vernieling openbare orde en gezag	=	(b.v. vernieling, openbaar gezag, gemeengevaarlijke misdrijven)
7 = verkeersmisdrijven	=	(b.v. rijden onder invloed, dood letsel door schuld, joyriding)
8 = drugsmisdrijven	=	(harddrugs, softdrugs, overig opiumwet)
9 = overige misdrijven	=	(b.v. wet wapens en munitie, milieumisdrijven)

³⁸ Omdat de politie niet altijd alle misdrijven die bij het opmaken van het proces-verbaal bekend worden registreert, maar daarbij een keuze maakt voor bepaalde delicten (meestal die met de zwaarste strafdreiging) kan dit enige vertekening veroorzaken in de beschrijving van de samenhang tussen kenmerken van verdachten en de aard van het delict. Omdat de registratie van minder ernstige misdrijven bij verdachten van ernstige misdrijven minder worden geregistreerd kan het aandeel van personen die verdacht worden van de lichtere misdrijven worden onderschat.

In onderstaande tabel zijn de delicten uitgesplitst naar de verschillende subgroepen verdachten.

Tabel b4.4: Delicten naar aard van delict en achtergrondkenmerken van de delictplegers (delictperiode 1996 – 2004)

Sekse	A	B	C	Aard delicten als percentage van het totaal aantal geregistreerde delicten								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
man	37.633	116.699	3,1	1,2	0,7	16,1	2,9	52,5	13,0	7,4	2,4	3,9
vrouw	7.009	13.527	1,9	0,0	0,0	7,6	0,9	80,5	5,7	1,7	1,0	2,5
totaal	44.642	130.226	2,9	1,1	0,6	15,2	2,7	55,4	12,2	6,8	2,2	3,7
Leeftijd (eind 2004)												
12-17 jaar	1.775	4.544	2,6	2,5	0,7	20,5	6,2	45,2	19,3	1,3	0,5	3,8
18-24 jaar	10.484	31.650	3,0	1,2	0,6	17,5	4,1	52,2	14,7	3,9	2,4	3,5
25-34 jaar	15.537	47.276	3,0	1,0	0,5	14,0	2,5	57,6	11,8	6,8	2,3	3,5
35-44 jaar	12.523	36.723	2,9	0,9	0,5	14,7	1,5	56,4	10,7	8,8	2,3	4,2
45-54 jaar	3.542	8.665	2,4	1,1	1,1	14,1	1,1	55,5	9,0	11,3	2,7	3,9
55-64 jaar	657	1.255	1,9	1,8	1,9	13,9	0,8	58,1	7,6	9,5	2,3	4,1
65 jaar eo	204	362	1,8	1,4	3,3	12,2	0,6	71,8	4,1	4,1	0,6	1,9
totaal	44.722	130.475	2,9	1,1	0,6	15,3	2,6	55,4	12,2	6,8	2,3	3,7
Burgerlijke staat												
gehuwd/samenwonend	10.386	23.285	2,2	1,1	0,7	16,1	1,1	57,2	9,6	9,5	1,3	3,4
ongetrouwd	20.841	60.109	2,9	1,2	0,6	15,7	2,9	55,3	13,3	5,2	2,4	3,4
gescheiden/weduwe	1.104	2.891	2,6	0,8	0,7	13,1	2,0	63,0	7,7	7,0	3,0	2,8
onbekend	12.391	44.190	3,6	1,0	0,6	14,4	3,2	54,1	12,3	7,5	2,5	4,5
totaal	44.722	130.475	2,9	1,1	0,6	15,3	2,6	55,4	12,2	6,8	2,3	3,7
Herkomst												
vm. Joegoslavië	6.854	24.068	3,5	0,6	0,4	12,0	2,1	63,1	7,7	9,4	1,4	3,3
vm. Sovjet Unie	5.030	14.499	2,9	0,4	0,1	8,0	2,3	75,2	5,9	5,0	0,9	2,1
Roemenië	219	909	4,2	0,7	0,2	4,4	1,1	81,0	4,4	5,4	0,7	2,2
vm. TsjechoSlowakije	192	330	1,7	1,5	0,0	5,5	0,9	85,2	2,7	2,4	0,0	1,8
overig Oost-Europa	407	1.293	3,2	0,7	0,2	9,6	3,6	66,0	8,6	5,1	2,9	3,4
Turkije	1.089	3.361	3,1	1,2	0,4	19,3	3,0	21,2	32,0	7,4	4,4	11,0
Irak	3.868	9.638	2,5	1,8	1,1	25,2	2,5	39,0	17,3	6,9	1,8	4,5
Afghanistan	2.263	4.636	2,0	3,5	1,4	26,2	2,2	30,1	17,5	14,8	0,6	3,7
Iran	3.360	10.723	3,2	0,9	0,8	15,9	2,8	53,9	13,4	4,8	3,8	3,5
Sri Lanka	637	1.299	2,0	1,8	1,7	21,6	1,3	39,8	14,4	16,1	0,5	2,8
China	938	1.655	1,8	0,4	0,2	17,6	6,5	51,8	11,2	4,2	1,5	6,6
Syrië	479	1.310	2,7	1,4	0,8	24,1	1,8	44,4	17,2	3,5	2,4	4,4
Libanon	303	960	3,2	1,7	0,8	19,6	5,0	45,7	9,8	3,9	7,4	6,1
overig Azië	1.334	3.883	2,9	0,6	0,4	11,0	2,5	67,0	9,2	4,7	2,7	1,9
Somalië	3.823	12.597	3,3	1,6	0,7	18,5	4,0	48,7	15,0	5,2	1,2	5,2
Angola	2.363	6.197	2,6	1,3	0,6	17,4	2,2	50,1	14,5	9,8	0,7	3,4
Sierra Leone	1.455	3.134	2,2	2,0	1,0	21,4	2,2	45,1	16,1	5,2	3,7	3,2
Soedan	1.065	2.105	2,0	1,2	1,4	19,4	1,5	46,0	14,5	8,3	2,4	5,3
Zaire	1.138	3.348	2,9	0,8	1,1	12,8	2,5	60,0	11,1	6,4	1,7	3,6
Nigeria	729	1.648	2,3	1,0	0,6	13,4	1,6	62,1	8,9	7,0	2,5	3,0
Algerije	1.583	7.556	4,8	0,6	0,4	9,6	3,8	68,0	10,2	1,3	3,9	2,2
Ethiopië	720	2.341	3,3	1,8	0,5	11,6	3,2	54,8	14,1	7,7	1,0	5,3
Guinee	706	1.508	2,1	1,7	0,9	23,3	2,9	43,6	15,9	6,1	2,5	3,2
Liberia	783	2.200	2,8	1,2	0,5	17,8	2,3	42,0	17,4	7,8	5,5	5,5
overig Afrika	2.833	7.326	2,6	1,1	0,6	14,0	1,9	55,4	12,5	6,6	4,9	3,0
overig	405	1.301	3,2	1,7	0,1	12,2	3,1	49,5	9,7	7,5	10,1	6,1
totaal	44.576	129.825	2,9	1,1	0,6	15,2	2,6	55,4	12,2	6,8	2,3	3,7

A = Verdachten (N) 1 =gewelddadige seksuele delicten 4 =vermogensdelicten met geweld 7 =verkeer misdrijven

B = Delicten (N in 96-04) 2 =overige seksuele delicten 5 =vermogensdelicten overig 8 =drugsdelicten

C = Delicten/Verdachten 3 =gewelddadige delicten overig 6 =vernietiging en openbare orde 9 =overige delicten

In deel 2 van de tabel b4.3 is per delictcategorie geanalyseerd hoeveel personen er in de onderhavige periode van dit delict worden verdacht. De resultaten tellen hierbij niet op tot 100%, omdat een persoon in de periode van meerdere soorten delicten verdacht kan worden. In onderstaande tabel b4.5 is dit gegeven uitgesplitst naar de verschillende subgroepen asielmigranten.

Tabel b4.5: Percentage verdachten naar achtergrond en aard van het delict (delictperiode 1996 –2004)

Sekse	Percentage verdachten naar aard van delict			Percentage verdachten naar aard van delict								
	A	B	C	1	2	3	4	5	6	7	8	9
man	37.633	116.699	3,1	3,1	1,6	28,7	5,8	60,8	21,2	15,2	4,3	9,0
vrouw	7.009	13.527	1,9	0,0	0,0	11,1	1,5	83,4	8,0	2,9	1,3	4,2
totaal	44.642	130.226	2,9	2,6	1,3	25,9	5,1	64,3	19,1	13,3	3,8	8,2
Leeftijd (eind 2004)												
12-17 jaar	1.775	4.544	2,6	0,2	1,7	34,7	8,8	53,0	30,6	2,5	1,2	7,9
18-24 jaar	10.484	31.650	3,0	3,0	1,3	30,3	7,6	62,4	23,6	8,6	3,9	8,3
25-34 jaar	15.537	47.276	3,0	2,5	1,3	24,3	5,1	67,4	18,2	13,9	4,1	7,9
35-44 jaar	12.523	36.723	2,9	2,2	1,2	24,9	3,5	63,9	17,0	16,6	3,9	8,9
45-54 jaar	3.542	8.665	2,4	2,1	1,8	21,7	2,2	62,0	14,2	18,1	3,6	7,7
55-64 jaar	657	1.255	1,9	2,4	2,1	16,2	1,5	67,8	9,0	13,4	2,9	6,1
65 jaar eo	204	362	1,8	2,5	3,4	10,3	1,0	80,4	3,9	6,9	1,0	2,9
totaal	44.722	130.475	2,9	2,6	1,3	25,9	5,1	64,3	19,1	13,3	3,8	8,2
Burgerlijke staat												
gehuwd/samenwonend	10.386	23.285	2,2	0,4	1,2	22,3	2,2	65,0	12,9	14,5	2,0	5,9
ongehuwd	20.841	60.109	2,9	2,9	1,4	27,4	5,5	63,8	20,6	10,6	3,9	7,4
gescheiden/weduwe	1.104	2.891	2,6	1,6	1,1	21,1	4,0	70,4	12,5	12,8	4,0	5,8
onbekend	12.391	44.190	3,6	2,7	1,4	26,9	7,0	64,1	22,3	16,7	5,3	11,7
totaal	44.722	130.475	2,9	2,6	1,3	25,9	5,1	64,3	19,1	13,3	3,8	8,2
Herkomst												
vm. Joegoslavië	6.854	24.068	3,5	1,7	0,9	24,4	5,4	66,0	16,2	20,2	3,3	8,0
vm. Sovjet Unie	5.030	14.499	2,9	0,8	0,3	15,2	5,4	82,7	11,0	9,5	2,0	4,6
Roemenië	219	909	4,2	2,8	0,9	12,4	3,7	70,2	13,3	17,4	2,3	7,8
vm. TsjechoSlowakije	192	330	1,7	1,6	0,0	8,4	1,6	86,9	4,2	3,7	0,0	3,1
overig Oost-Europa	407	1.293	3,2	1,7	0,2	19,2	5,4	76,4	18,7	9,8	4,4	7,4
Turkije	1.089	3.361	3,1	3,0	1,1	33,7	6,2	40,6	28,4	14,6	7,1	21,1
Irak	3.868	9.638	2,5	3,5	2,1	35,1	4,3	48,9	22,7	12,2	2,7	8,7
Afghanistan	2.263	4.636	2,0	5,7	2,2	32,6	2,7	38,1	20,5	22,9	0,8	6,3
Iran	3.360	10.723	3,2	2,5	1,7	28,0	4,8	61,9	22,3	12,0	7,9	8,7
Sri Lanka	637	1.299	2,0	3,5	2,8	23,4	2,4	53,6	18,2	23,4	1,1	5,2
China	938	1.655	1,8	0,6	0,3	22,9	7,5	58,4	16,0	6,5	2,5	8,8
Syrië	479	1.310	2,7	3,6	1,9	39,1	4,4	50,1	22,0	8,2	5,1	8,9
Libanon	303	960	3,2	4,3	1,0	33,3	10,2	57,8	22,8	7,9	10,9	11,2
overig Azië	1.334	3.883	2,9	1,6	1,0	18,9	4,8	71,9	16,5	9,8	4,1	4,4
Somalië	3.823	12.597	3,3	3,9	1,6	32,4	7,1	66,9	25,0	12,4	2,3	13,0
Angola	2.363	6.197	2,6	2,7	1,3	27,7	4,0	64,4	22,2	15,0	1,0	7,5
Sierra Leone	1.455	3.134	2,2	4,0	1,6	28,8	3,7	60,1	20,4	7,9	5,4	5,8
Soedan	1.065	2.105	2,0	2,4	2,3	24,5	2,2	60,1	17,7	12,9	3,4	9,0
Zaire	1.138	3.348	2,9	1,7	1,9	22,2	4,8	74,2	20,1	11,2	2,4	8,3
Nigeria	729	1.648	2,3	1,4	1,1	19,6	2,8	73,2	12,3	9,4	4,3	5,0
Algerije	1.583	7.556	4,8	2,7	1,7	25,6	12,0	81,8	22,0	4,2	9,9	7,7
Ethiopië	720	2.341	3,3	4,3	1,1	18,4	4,7	71,6	17,1	16,8	2,2	14,6
Guinee	706	1.508	2,1	3,0	1,6	31,5	3,7	59,7	22,0	8,9	3,9	5,9
Liberia	783	2.200	2,8	2,6	1,2	29,3	4,0	58,6	22,2	14,2	6,1	10,8
overig Afrika	2.833	7.326	2,6	2,2	1,5	21,8	3,6	67,7	18,1	11,4	5,0	6,4
overig	405	1.301	3,2	2,7	0,2	22,8	6,2	59,3	15,4	15,6	18,1	13,4
totaal	44.576	129.825	2,9	2,6	1,3	25,9	5,1	64,3	19,1	13,3	3,8	8,2

A = Verdachten (N) 1 =gewelddadige seksuele delicten 4 =vermogensdelicten met geweld 7 =verkeer misdrijven

B = Delicten (N in 96-04) 2 =overige seksuele delicten 5 =vermogensdelicten overig 8 =drugsdelicten

C = Delicten/Verdachten 3 =gewelddadige delicten overig 6 =vernietiging en openbare orde 9 =overige delicten

Bijlage 5 Bijlage bij hoofdstuk 2

Tabel b5.1: Verdachte asielmigranten zonder verblijfstitel naar herkomstgroep

	verdacht N	percentage verdachten bij vertrek van:			
		0 procent	25 procent	50 procent	75 procent
vm. Oostblok	677	2,0	2,7	4,1	8,2
<i>waaronder</i>					
vm. Joegoslavië	182	1,1	1,5	2,2	4,4
vm. Sovjet Unie	447	3,8	5,1	7,7	15,3
overig Oost-Europa	48	1,0	1,3	1,9	3,8
Turkije	63	1,1	1,5	2,2	4,4
Midden Oosten (incl. Afghanistan)	391	1,4	1,8	2,7	5,5
<i>waaronder</i>					
Irak	152	1,4	1,8	2,7	5,5
Iran	144	2,2	2,9	4,3	8,7
Afghanistan	48	0,7	0,9	1,4	2,8
overig Midden Oosten	47	1,2	1,5	2,3	4,6
overig Azië	195	1,3	1,7	2,6	5,1
<i>waaronder</i>					
Sri Lanka	8	0,1	0,2	0,3	0,5
China	70	1,7	2,2	3,4	6,7
overig Azië	117	2,3	3,1	4,6	9,2
Noord Afrika	134	3,1	4,2	6,2	12,5
<i>waaronder</i>					
Algerije	107	3,6	4,8	7,1	14,3
ov.Noord Afrika	27	2,1	2,8	4,2	8,3
overig Afrika	896	2,3	3,1	4,7	9,3
<i>waaronder</i>					
Somalië	67	0,9	1,2	1,7	3,5
Angola	188	3,9	5,2	7,7	15,5
Siërra Leone	143	3,5	4,6	6,9	13,9
Soedan	77	2,0	2,7	4,0	8,0
Zaire	45	2,1	2,8	4,2	8,5
Nigeria	68	2,3	3,0	4,6	9,1
Ethiopië	22	2,1	2,8	4,2	8,3
Guinee	85	3,5	4,6	6,9	13,8
Liberia	34	2,1	2,8	4,2	8,4
overig Afrika ov	167	2,2	2,9	4,4	8,7
overige landen	17	2,5	3,4	5,0	10,1
totaal	2.373	1,9	2,5	3,8	7,5

Tabel b5.2: Diefstaldelicten en verdachte asielzoekers naar verblijfstitel en delict (delictniveau, delicten 96-04)

	delicten		waarvan		
	N	%	rechtmatig %	in procedure %	onrechtmatig %
Totaal diefstal	8.320	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>waarvan</i>					
Eenvoudige diefstal	4.255	51,1	50,2	51,0	51,8
Diefstal verbreking	1.469	17,7	18,3	15,2	18,6
Overige gekwalificeerde diefstal	2.062	24,8	22,9	28,4	24,0
Diefstal met geweld	534	6,4	8,6	5,4	5,5
Diefstal van/uit					
fietsen	422	5,1	5,5	4,1	5,3
bromfietsen	139	1,7	2,5	2,4	0,7
motoren/scooters	9	0,1	0,2	0,1	0,0
personenauto's/ander motorvoertuig	161	1,9	1,6	2,7	1,7
uit/vanaf voertuigen	304	3,7	6,2	2,2	2,8
vaartuigen	1	0,0	0,0	0,0	0,0
uit/vanaf vaartuigen	0	0,0	0,0	0,0	0,0
gewapende overval	49	0,6	1,1	0,3	0,4
beroving op straat	113	1,4	2,2	0,8	1,1
zakkenrollerij	124	1,5	0,8	0,6	2,5
winkeldiefstal	4.787	57,5	50,9	62,9	58,9
diefstal uit woning	361	4,3	3,6	3,1	5,5
diefstal uit school	0	0,0	0,0	0,0	0,0
diefstal uit bedrijf	222	2,7	2,4	3,5	2,3
diefstal uit/vanaf automaten	0	0,0	0,0	0,0	0,0
diefstal uit sportcomplexen	0	0,0	0,0	0,0	0,0
diefstal op kampeerterein	0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige diefstallen SR311	428	5,1	5,1	3,8	5,9
overige diefstallen SR312	657	7,9	10,0	7,7	6,6
overige diefstallen SR317	60	0,7	1,4	0,3	0,5
overige diefstallen	830	10,0	12,6	8,8	8,9

Tabel b5.3: Percentage verdachten naar verblijfstitel en aard van het delict (delictniveau, delicten 1996-2004)

	delicten		waarvan		
	N	%	rechtmatig %	in procedure %	onrechtmatig %
gewelddadige seksuele delicten	226	1,1	1,4	1,2	0,8
Verkrachting (SR242)	96	0,5	0,6	0,4	0,4
Aanranding (SR246)	130	0,6	0,8	0,8	0,4
overige seksuele delicten	99	0,5	0,6	0,7	0,3
Schennis eerbaarheid (SR239)	39	0,2	0,3	0,2	0,1
Overige seksuele misdrijven (SR243-245, SR247-249)	60	0,3	0,3	0,5	0,1
gewelddadige delicten overig	3.668	18,1	22,5	18,1	13,8
Bedreiging (SR285)	1.209	6,0	7,5	5,5	4,9
Moord en doodslag (poging) (SR287-SR292)	291	1,4	1,4	1,9	1,2
Moord en doodslag (voltooid) (SR287-SR292)	87	0,4	0,3	0,6	0,4
Mishandeling (SR300-SR306)	2.081	10,3	13,3	10,3	7,3
vermogensdelicten met geweld	603	3,0	3,4	2,4	3,0
Diefstal met geweld (SR312)	534	2,6	2,8	2,3	2,7
Afpersing (SR317)	69	0,3	0,5	0,1	0,3
vermogensdelicten overig	10.285	50,7	40,0	53,1	59,3
Muntmisdrijven (SR208-SR211, SR213-SR214)	47	0,2	0,2	0,3	0,3
Overige valsheid (SR216-SR232, SR234)	1.143	5,6	3,4	6,0	7,5
Eenvoudige diefstal (SR310)	4.255	21,0	16,6	21,5	24,8
Diefstal verbreking (SR311.)	1.469	7,2	6,1	6,4	8,9
Overige gekwalificeerde diefstal (ov. SR311.)	2.062	10,2	7,6	11,9	11,5
Verduistering (SR321-SR323)	278	1,4	1,5	1,3	1,3
Bedrog (SR326-SR337, SR339)	249	1,2	1,2	1,2	1,3
Heling (SR416, SR417)	782	3,9	3,5	4,5	3,7
vernietiging en openbare orde	2.766	13,6	15,4	11,9	13,0
Tegen openbare orde (SR131-SR136, SR138-SR151A)	1.020	5,0	6,1	4,7	4,2
Gemeengevaarlijke misdrijven (SR157, SR158)	59	0,3	0,5	0,2	0,2
Tegen openbaar gezag (SR177-SR206)	777	3,8	2,9	3,3	5,1
Overige vernietiging (SR350-SR354)	910	4,5	6,0	3,7	3,6
verkeer misdrijven	1.255	6,2	10,4	4,7	3,1
rijden onder invloed (WVW26,WV8)	834	4,1	6,8	3,1	2,1
Verlaten plaats ongeval (WVW30, WV7)	252	1,2	2,3	0,9	0,5
Rijden na ontzegging (WVW32, WV9)	50	0,2	0,4	0,2	0,2
Weigeren bloedproef (WV163, WVW)	57	0,3	0,5	0,2	0,1
Dood/letsel door schuld (WVW36, WV6, WV175)	32	0,2	0,2	0,2	0,1
Joyriding (WVW37, WV176.2, WV11)	10	0,0	0,1	0,0	0,0
Overig misdrijven WVW	20	0,1	0,2	0,1	0,1
Drugsdelicten	619	3,1	1,9	4,7	3,1
Middellenlijst I (hard)	451	2,2	1,1	3,4	2,5
Middellenlijst II (soft)	98	0,5	0,6	0,5	0,4
Overige opiumwet	70	0,3	0,2	0,8	0,2
overige delicten	760	3,7	4,3	3,2	3,6
Overige misdrijven SR	457	2,3	2,4	2,2	2,2
Wet Wapens & munitie	229	1,1	1,2	0,9	1,2
Misdrijven andere wetten	74	0,4	0,7	0,1	0,2
Totaal	20.281	100,0	7449	5009	7823

Tabel b5.4: Van geweld verdachte Asielzoekers, effecten van verblijfsstatus en achtergrondkenmerken

	model 1		model 2		model 3	
	B	Exp(B)	B	Exp(B)	B	Exp(B)
Verblijfstitel						
rechtmatig (met verblijfsvergunning)		1,000		1,000		1,000
in procedure	0,250	1,284	<i>0,121</i>	<i>1,129</i>	0,114	1,121
onrechtmatig/illegaal	0,644	1,903	0,477	1,611	0,468	1,596
Geslacht						
vrouw				1,000		1,000
man			1,918	6,808	1,900	6,684
Leeftijd			-0,049	0,953	-0,047	0,954
Herkomst						
Azië (incl. Turkije)						1,000
Oost Europa					-0,137	0,872
Noord Afrika					<i>0,351</i>	<i>1,420</i>
Overig Afrika					<i>0,115</i>	<i>1,121</i>
constante	-4,550	0,011	-5,518	0,004	-5,537	0,004
R2		0,007		0,069		0,070

-vetgedrukte coëfficiënten significant op 1% niveau

-cursiefgedrukte coëfficiënten significant op het 5% niveau

Tabel b5.5: Van vermogensdelicten verdachte Asielzoekers, effecten van verblijfsstatus en achtergrondkenmerken

	model 1		model 2		model 3	
	B	Exp(B)	B	Exp(B)	B	Exp(B)
Verblijfstitel						
rechtmatig (met verblijfsvergunning)		1,000		1,000		1,000
in procedure	0,769	2,158	0,681	1,975	0,598	1,819
onrechtmatig/illegaal	1,369	3,930	1,283	3,608	1,146	3,146
Geslacht						
vrouw				1,000		1,000
man			0,626	1,871	0,705	2,024
Leeftijd			-0,038	0,962	-0,044	0,957
Herkomst						
Azië (incl. Turkije)						1,000
Oost Europa					1,057	2,878
Noord Afrika					1,137	3,117
Overig Afrika					0,197	1,218
constante	-4,498	0,011	-4,478	0,011	-4,814	0,008
R2		0,036		0,057		0,080

-vetgedrukte coëfficiënten significant op 1% niveau

-cursiefgedrukte coëfficiënten significant op het 5% niveau

Tabel b5.6: Van valse in geschrifte (voornamelijk valse papieren) verdachte Asielzoekers, effecten van verblijfsstatus en achtergrondkenmerken

	model 1		model 2		model 3	
	B	Exp(B)	B	Exp(B)	B	Exp(B)
Verblijfstitel						
rechtmatig (met verblijfsvergunning)		1,000		1,000		1,000
in procedure	1,001	2,720	0,896	2,449	0,791	2,207
onrechtmatig/illegaal	2,052	7,781	1,926	6,859	1,879	6,546
Geslacht						
vrouw				1,000		1,000
man			1,132	3,101	1,088	2,968
Leeftijd			-0,041	0,960	-0,023	0,978
Herkomst						
Azië (incl. Turkije)						1,000
Oost Europa					-0,289	0,749
Noord Afrika					-0,057	0,945
Overig Afrika					1,246	3,475
constante	-5,973	0,003	-6,330	0,002	-6,979	0,001
R2		0,062		0,090		0,125

-vetgedrukte coëfficiënten significant op 1% niveau

-cursiefgedrukte coëfficiënten significant op het 5% niveau

Tabel b5.7: Van drugsdelicten verdachte Asielzoekers, effecten van verblijfsstatus en achtergrondkenmerken

	model 1		model 2		model 3	
	B	Exp(B)	B	Exp(B)	B	Exp(B)
Verblijfstitel						
rechtmatig (met verblijfsvergunning)		1,000		1,000		1,000
in procedure	0,159	1,173	0,033	1,033	-0,062	0,940
onrechtmatig/illegaal	1,149	3,154	0,966	2,627	0,768	2,156
Geslacht						
vrouw				1,000		1,000
man			2,402	11,041	2,340	10,384
Leeftijd			-0,043	0,958	-0,040	0,961
Herkomst						
Azië (incl. Turkije)						1,000
Oost Europa					0,348	1,416
Noord Afrika					2,089	8,073
Overig Afrika					0,648	1,911
constante	-6,662	0,001	-8,136	0,000	-8,439	0,000
R2		0,018		0,065		0,083

-vetgedrukte coëfficiënten significant op 1% niveau

-cursiefgedrukte coëfficiënten significant op het 5% niveau